

การรับรู้ของผู้ชมต่อรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์

ว่าที่ร้อยตรีกรมเทพ จิตเฉลิมชัยพันธุ์

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

VIEWERS' PERCEPTION ON TELEVISION NARRATING NEWS PROGRAM

Acting SubLt. Kamoltep Jitchalermchaipun

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Journalism and Information

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2550

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โดย

สาขาวิชา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

การรับรู้ของผู้ชมต่อรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์

ว่าที่ร้อยตรีกรมเทพ จิตเฉลิมชัยพันธุ์

วารสารสนเทศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ อรทัย ศรีสันติสุข)

กมลเทพ จิตเฉลิมชัยพันธ์ : การรับรู้ของผู้ชมต่อรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์.
(VIEWERS' PERCEPTION ON TELEVISION NARRATING NEWS PROGRAM)
อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผศ.ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ, 119 หน้า.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการรายงานข่าวด้วยรูปแบบการเล่าข่าวต่อความจำ และความเข้าใจเนื้อหาข่าวของผู้รับสาร ระเบียบวิธีวิจัยประกอบด้วย การวิจัยเชิงทดลองและการวิจัยเชิงสำรวจ

การวิจัยเชิงทดลอง โดยแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมการทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม ด้วยวิธีการจับคู่ประกอบด้วย กลุ่มทดลองคือกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว และกลุ่มควบคุมคือ กลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ ทำการทดลองโดยให้กลุ่มทดลองชมข่าวจากรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์ ส่วนกลุ่มควบคุมอ่านข่าวเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ หลังจากนั้นจึงให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มทำแบบทดสอบวัดความจำและความเข้าใจชุดเดียวกัน

การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวและกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับสารต่อข่าวการเมืองและข่าวทั่วไป

ผลการวิจัย พบว่า

1. คะแนนความจำของผู้ชมรายการเล่าข่าวและผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ผู้ชมรายการเล่าข่าวมีคะแนนความเข้าใจสูงกว่าผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์
3. ความคิดเห็นระหว่างผู้ชมรายการเล่าข่าวและผู้อ่านหนังสือพิมพ์แตกต่างกัน ในบางประเด็นข่าว

การวิจัยนี้สรุปผลได้ว่า การรายงานข่าวด้วยรูปแบบการเล่าข่าวช่วยให้ผู้ชมเข้าใจข่าวได้ดีขึ้นและส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นต่อข่าวของผู้ชม

ภาควิชา...วารสารสนเทศ...ลายมือชื่อนิสิต..... กมลเทพ จิตเฉลิมชัยพันธ์

สาขาวิชา...วารสารสนเทศ...ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก..... อ.ดร.ดวงกมล

ปีการศึกษา 2550

498 50510 28 : MAJOR JOURNALISM AND INFORMATION

KEYWORD: PERCEPTION / NEWSPAPER / NARRATIVE NEWS / RETENTION / COMPREHENSION/ OPINION.

KAMOLTEP JITCHALERMCHAIPUN: VIEWERS' PERCEPTION ON TELEVISION NARRATING NEWS PROGRAM. THESIS PRINCIPLE ADVISOR: ASST.PROF. DUANGKAMOL CHARTPRASERT, Ph.D., 119 pp.

This research investigate the effects of narrating news reports on audience's retention and comprehension of the news stories. The research comprises of two studies. The first study used the experimental method. Thirty subjects were divided into 2 groups by matching. The first group watched narrating news reports on television while the second group read the same news stories from the newspapers. They were asked to complete two tests, one measuring recall and the other measuring comprehension.

The second study used the survey method. Respondents include 105 regular narrating news viewers and 105 regular newspaper readers. They were asked to expressed their opinion on specified political and general issues.

The results are as followed

1. The retention scores of the narrating news viewers and the newspaper readers did not differ statically.
2. Narrating news viewers obtained a higher average comprehension score of political news than the newspaper reader.
3. Regarding their opinion, the regular narrating news viewer group and the regular newspaper readers group express differ on some items.

The researcher concluded that narrating news reports improve viewers' understand of the news and have some effects on their opinion.

Department :Journalism and Information... Student's Signature : *Kamoltep Jitchalermchaipun*
 Field of Study :Journalism and Information... Principle Advisor's Signature : *Duangkamol Chartprasert*
 Academic Year : 2007

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ซาติประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ประสาทวิชาให้ตั้งแต่เริ่มหัดเดินจนกระทั่งวิ่งมาถึงเส้นชัยในวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ วชิรลักษณ์ แสงอุไร ประธานกรรมการ และรองศาสตราจารย์ อรทัย ศรีสันติสุข กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่านอาจารย์อาวุโสผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสองท่าน ผู้มีความเมตตาอดมเสียดเวลาอันมีค่าเพื่อมาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องและข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์กับวิทยานิพนธ์

นอกจากนี้ ยังมีผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จครั้งนี้คือ รศ. ศานิต เก้าเอี้ยน และคุณนารี แพทย์รังสี จากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตร ผู้เอื้อเฟื้อกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาเชิงทดลอง คุณนริศรา ผู้ช่วยวิจัยในการวิจัยเชิงทดลอง คุณอัมพรและคุณศิริรักษ์ ผู้ช่วยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณทรงศรี (พี่นาย) ที่ปรึกษาด้านธุรการ และขอขอบคุณเพื่อนๆ JR ทั้งภาคใน (ปึก จำ แท็บ บีม ไนต์ พีบี กราฟ ออม ต๋อง จ๊ะจำ อั้น ฯลฯ) และภาคนอก (ปาน เต่า ยูย ใจ พีโอ) รวมทั้งเพื่อนๆ SP และคุณยุรนันท์ ผู้ทำวิทยานิพนธ์เป็นเพื่อนและคอยให้กำลังใจในยามที่ผู้วิจัยท้อแท้ และขอขอบคุณคุณสุพิชญาและคุณบำรุงศักดิ์ ผู้ให้คำปรึกษาด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และขอขอบคุณผู้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทุกท่านและนิสิตที่เข้าร่วมการวิจัยเชิงทดลองทุกคน ด้วยความซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่ง

และสุดท้ายนี้ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อนพพร (ป้าเซ่ง) และคุณแม่สงวนวงศ์ (แม่เหวอ) จิตเฉลิมชัยพันธุ์ ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิดทำให้ลูกได้มีวันแห่งความสำเร็จนี้ และกำลังใจอันสุดแสนวิเศษจาก คุณกุลกานต์ ประเสริฐกิจวัฒนา (น้องกีฟท์)

สารบัญ

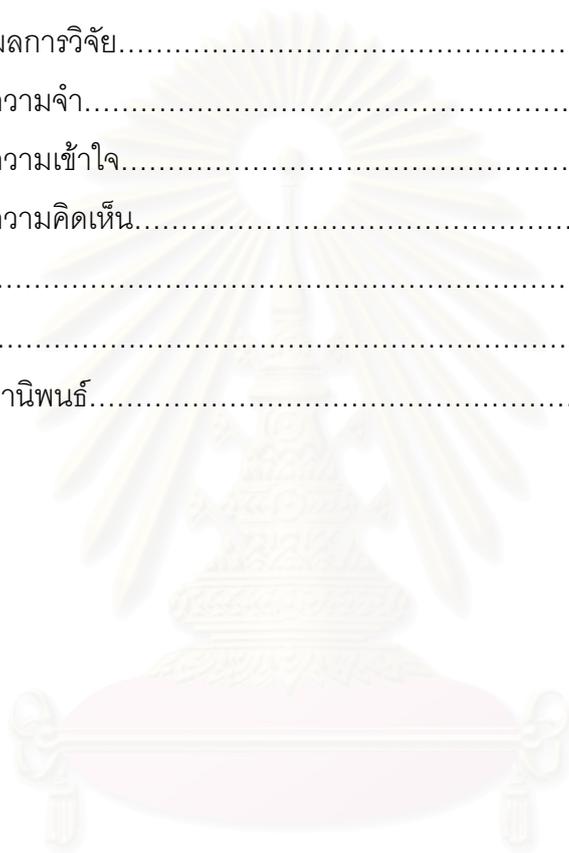
หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
คำถามวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
1. แนวคิดเกี่ยวกับข่าว.....	8
1.1 ความหมายข่าว.....	8
1.2 บทบาทข่าว.....	11
1.3 ความเป็นภววิสัย (Objectivity).....	13
1.4 ความเป็นกลาง (Neutrality).....	15
1.5 รูปแบบการรายงานข่าว.....	18
2. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ (persuasion).....	22
3. การกำหนดกรอบข่าวสาร (framing).....	23
3.1 ความหมายของกรอบ.....	23
3.2 การกำหนดกรอบข่าวสารของสื่อ.....	25
3.3 กรอบของสื่อกับกรอบของผู้รับสาร.....	26
3.4 การกำหนดกรอบข่าวสารของรายการเล่าข่าว.....	27
4. ผลกระทบของรูปแบบการรายงานข่าว.....	28
4.1 ความจำ.....	32
4.2 ความเข้าใจ.....	35
4.3 ความคิดเห็น.....	37
สมมติฐาน.....	39

กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	40
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
1. การวิจัยเชิงทดลอง.....	41
1.1 กลุ่มตัวอย่าง.....	41
1.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	42
1.3 นิยามตัวแปรในระดับปฏิบัติการ.....	42
1.4 วิธีการทดลอง.....	46
1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
1.6 การทดสอบเครื่องมือ.....	54
2. การวิจัยเชิงสำรวจ.....	57
2.1 ประชากร.....	57
2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	58
2.3 นิยามตัวแปรในระดับปฏิบัติการ.....	58
2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
2.5 การทดสอบเครื่องมือ.....	61
3. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
4. การนำเสนอข้อมูล.....	64
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
ผลการวิจัยเชิงทดลอง.....	65
การวัดความจำจากการระลึกได้โดยเสรี.....	67
การวัดความจำจากการระลึกตามตัวแนะ.....	68
การวัดความเข้าใจตามเนื้อหาข่าว.....	69
การวัดความเข้าใจตามความเข้าใจของผู้รับสาร.....	70
ผลการวิจัยเชิงสำรวจ.....	73
ข้อมูลทั่วไป.....	74
พฤติกรรมการเปิดรับข่าว.....	77
การวัดความคิดเห็น.....	79

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย.....	88
การวิจัยเชิงทดลอง.....	88
การวิจัยเชิงสำรวจ.....	89
อภิปรายผลการวิจัย.....	89
ความจำ.....	90
ความเข้าใจ.....	90
ความคิดเห็น.....	94
รายการอ้างอิง.....	100
ภาคผนวก.....	106
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	119

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบข้อวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับรายการเล่าข่าว จำแนกเป็นด้านบวกและด้านลบ.....	3
ตารางที่ 2 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้เข้าร่วมการทดลอง จำแนกตามเพศ.....	65
ตารางที่ 3 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้เข้าร่วมการทดลอง จำแนกตามเพศ และกลุ่มทดลอง.....	66
ตารางที่ 4 ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความจำข่าว ในส่วนของ การระลึกข่าวเสรี (free recall) ระหว่างกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับ กลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์.....	67
ตารางที่ 5 ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความจำข่าว ในส่วนของ การระลึกตามตัวแนะ (cued recall) ระหว่างกลุ่มผู้ชมรายการ เล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์.....	68
ตารางที่ 6 ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยในส่วนของ ความเข้าใจตามเนื้อหาข่าวระหว่างกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับ กลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์.....	70
ตารางที่ 7.1 ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอันดับเฉลี่ยของคะแนน การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นการตีความข่าวการเมือง ระหว่างกลุ่มผู้ชม รายการเล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ จำแนกเป็นรายข้อ.....	71
ตารางที่ 7.2 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแสดงความคิดเห็นต่อประเด็น ข่าวการเมือง (ข้อที่ 3) จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง.....	72
ตารางที่ 8 ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอันดับเฉลี่ยของคะแนน การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นการตีความข่าวทั่วไป ระหว่างกลุ่มผู้ชมรายการ เล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ จำแนกเป็นรายข้อ.....	72
ตารางที่ 9 ตารางแสดงจำนวนแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง.....	73
ตารางที่ 10 ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวและผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามเพศ.....	74
ตารางที่ 11 ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวและผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามอายุ.....	75

ตาราง	
ตารางที่ 12 ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวและผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	76
ตารางที่ 13 ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวและผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามอาชีพ.....	77
ตารางที่ 14 ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวและผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามความถี่ในการเปิดรับข่าว.....	78
ตารางที่ 15 ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวและผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามระยะเวลาในการเปิดรับข่าว.....	79
ตารางที่ 16 ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นต่อข่าวการเมือง ระหว่างกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามประเด็นข่าว (18 ประเด็น).....	80
ตารางที่ 16.1 ตารางแสดงความถี่และร้อยละของจำนวนการตอบ เกี่ยวกับข่าวการเมือง (ข้อที่ 11) จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างและระดับความคิดเห็น.....	82
ตารางที่ 16.2 ตารางแสดงความถี่และร้อยละของจำนวนการตอบ เกี่ยวกับข่าวการเมือง (ข้อที่ 15) จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างและระดับความคิดเห็น.....	83
ตารางที่ 16.3 ตารางแสดงความถี่และร้อยละของจำนวนการตอบ เกี่ยวกับข่าวการเมือง (ข้อที่ 16) จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างและระดับความคิดเห็น.....	83
ตารางที่ 17 ตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นต่อข่าวทั่วไป ระหว่างกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามประเด็นข่าว (13 ประเด็น).....	84
ตารางที่ 17.1 ตารางแสดงความถี่ของจำนวนการตอบ เกี่ยวกับข่าวทั่วไป (ข้อที่ 1) จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างและระดับความคิดเห็น.....	86
ตารางที่ 17.2 ตารางแสดงความถี่ของจำนวนการตอบ เกี่ยวกับข่าวทั่วไป (ข้อที่ 9) จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างและระดับความคิดเห็น.....	87

สารบัญญภาพ

ฉ

ภาพประกอบ

หน้า

รูปที่ 1 ภาพมิติของความเป็นภววิสัย (Objectivity).....14

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เราอาจเรียกยุคสังคมสารสนเทศและโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน ว่าเป็นยุคของการปฏิวัติการสื่อสารได้ เนื่องจากมีพัฒนาการทางเทคโนโลยีที่สำคัญ ทำให้การสื่อสารของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปในทุกมิติ (ดวงกมล ชาติประเสริฐ และวจิตลักษณ์ แสงอุไร, 2548) พัฒนาการเหล่านี้ทำให้ช่องทางการรับส่งข่าวสารมีความหลากหลายและรวดเร็ว กอปรกับสาธารณชนต้องการข่าวสารเพิ่มมากขึ้น แต่มีเวลาในการเปิดรับน้อยลง การแข่งขันกันของสื่อมวลชนในการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารก็มากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นสื่อมวลชนจึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอเรื่องราว ทั้งเพื่อให้ทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเพื่อความอยู่รอดของตัวเอง

ในสื่อโทรทัศน์ก็เช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นสื่อที่ครอบคลุมพื้นที่มากกว่า 90% ของประเทศ และมีอิทธิพลต่อผู้ชมมากที่สุด (จิราพันธ์ คนข่าว [Online], 17 ธันวาคม 2550) ก็ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการรายงานข่าว จากรูปแบบเดิมมาเป็นแบบเล่าข่าว (News Talk) โดยทำให้ข่าวน่าสนใจมากขึ้น ข้อดีคือความน่าสนใจ ความทันต่อสถานการณ์ แต่การนำเสนอที่เร้าใจ ใส่อรรถรสในรายการข่าว อาจทำให้ผู้ชมเกิดโรคเสพติดข่าว (นพ.สุริยเดว ทรีปาตี, 2549)

รายการเล่าข่าว เป็นรายการนำเสนอข่าวทางโทรทัศน์ที่มีรูปแบบค่อนข้างใหม่ เพิ่งถือกำเนิดมาประมาณสี่ปีที่แล้ว โดยจะมีผู้ดำเนินรายการในลักษณะพิธีกรข่าว และนำข่าวมาเสนอ และพูดคุยกันระหว่างพิธีกร หรืออาจจะนำเนื้อหาข่าวมาจากหนังสือพิมพ์ นิตยสารต่างๆ มาเล่าให้กับผู้ชมที่บ้านฟังในรูปแบบที่ฟังสบายๆ เช่น รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการข่าวข้น คนข่าวรายการผู้หญิงถึงผู้หญิง เป็นต้น (สุกัญญา สมไพบูลย์ และปอรัชฌ์ ยอดเนร, 2550)

แต่ในอดีตการเล่าข่าวเคยปรากฏมาแล้วในสื่อมวลชนไทยคือ สื่อวิทยุและสื่อหนังสือพิมพ์ ในลักษณะการรายงานข่าวด้วยรูปแบบการเล่าเรื่อง (Narrative News) ซึ่งมาร์เชล แม็กซิล และคณะ (Marcel Machill and Others, 2007: 185) ได้ศึกษาการเพิ่มการเล่าเรื่องในการรายงานข่าวโทรทัศน์ (รายการ “Tagesschau” ของประเทศเยอรมัน) เขาตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับความเสี่ยงที่ควรคำนึงถึงเมื่อมีการเพิ่มรูปแบบการเล่าเรื่องเข้าไปในข่าวโทรทัศน์ ในประเด็นต่อไปนี้

1. ทำให้เนื้อหาข่าวง่ายจนเกินไป จนอาจทำให้เข้าใจผิดพลาดหรือคลุมเครือ (An oversimplification) คือแท้จริงแล้ว เหตุการณ์มีความซับซ้อนมากกว่านี้ แต่ถูกทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยเน้นการเล่าเรื่องแบบเร้าอารมณ์หรือสร้างตัวบุคคล
2. ความสมดุลของเนื้อหา (A thematic imbalance) ข่าวที่เลือกไม่ได้กระจายไปในทุกประเด็นหรือทุกเรื่อง โดยให้ความสำคัญกับข่าวเบาหรือข่าวที่สังคมสนใจมากกว่าข่าวที่มีความสำคัญหรือมีผลกระทบต่อสังคม
3. ค่อนข้างจะพูดเกินจริง (Exaggerate) และใช้ความคิดเห็นของผู้เล่าเองในการอ้างอิง (Self – referential) การนำเสนอเพียงบางประเด็น ทำให้ขาดการนำเสนอที่มีความหลากหลาย ซึ่งขัดกับหลักการของสื่อในสังคมประชาธิปไตย

นอกจากการเล่าข่าวจะเป็นไปในลักษณะการเล่าเรื่องแล้ว คุณลักษณะที่บ่งบอกว่าเป็นรายการเล่าข่าวอื่นๆ คือ เป็นรายการสด มีผู้ดำเนินรายการตั้งแต่สองคนขึ้นไป บางรายการรายงานข่าวโดยอ้างอิงจากหนังสือพิมพ์ บางครั้งก็มีภาพเคลื่อนไหวประกอบหรือมีการสัมภาษณ์สดทางโทรศัพท์ มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ดำเนินรายการด้วยกัน อาจมีทั้งสนทนาเพื่อเกริ่นนำก่อนจะรายงานข่าวนั้นๆ จนกระทั่งการสรุปประเด็นตลอดจนถึงข้อสงสัยต่างๆ ในบางรายการระหว่างดำเนินรายการจะมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาข่าว โดยมีรางวัลให้กับผู้ชมที่ตอบคำถามได้ถูกต้อง ส่วนใหญ่ของรางวัลจะได้รับการสนับสนุนจากผู้ที่ต้องการโฆษณาสินค้า หรือประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับงานต่างๆ นอกจากนี้อาจเห็นโฆษณาแฝงอยู่ตามที่ต่างๆ ในรายการ เช่น สื่อที่ผู้ดำเนินรายการใส่ ถ้วยกาแฟ หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ อาจกล่าวได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งแรกในเมืองไทยที่มีโฆษณาปรากฏอยู่ในช่วงของการรายงานข่าวอย่างชัดเจน เพราะโดยปกติในอดีตโฆษณาจะปรากฏอยู่เฉพาะในช่วงโฆษณาเท่านั้น จุดสังเกตของรายการเล่าข่าวอีกประการหนึ่งคือ มุมกล้องที่แสดงให้เห็นชื่อรายการอย่างชัดเจน และส่วนล่างสุดของรายการ (ด้านล่างสุดของจอโทรทัศน์) จะแสดงข้อความสั้นที่ผู้ชมส่งไปแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

ผู้เล่าหรือผู้ดำเนินรายการจะเล่าข่าวโดยใช้การสื่อสารทั้งวัจนภาษา คือ การใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียนในการสื่อความหมาย และอวัจนภาษา คือ การใช้สัญลักษณ์ประเภทอื่นที่ไม่ใช่ภาษาพูดในการสื่อความหมาย เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การแต่งกาย เป็นต้น มากกว่าการรายงานข่าวในอดีต ซึ่งผลจากการศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของการสื่อสารโดยใช้ภาษา พบว่าความหมายที่เกิดจากการสนทนานั้น ร้อยละ 65 เกิดจาก อวัจนภาษา ส่วนที่เหลือร้อยละ 35 เกิดจากถ้อยคำหรือการสื่อสารโดยใช้วัจนภาษา (Philpot, 1983 อ้างถึงใน สุวีรัตน์ ตรีสุกุล, 2548: 155) และการศึกษาเปรียบเทียบความสำคัญระหว่างวัจนสารและอวัจนสาร พบว่ามนุษย์สื่อสารอารมณ์

ความรู้สึกและทัศนคติของตนโดยใช้วจนภาษามากถึงร้อยละ 93 มีเพียงร้อยละ 7 เท่านั้นที่สื่อความหมายผ่านวจนภาษาหรือถ้อยคำ (Mehrabian, 1972 อ้างถึงใน Beebe, Beebe, & Ivy, 2001) ดังนั้น ความหมายที่สื่อออกมาจากการเล่าข่าว นอกจากเนื้อหาข่าวแล้วยังประกอบด้วยประกอบไปด้วยอารมณ์ความรู้สึกและทัศนคติของผู้เล่า

สอดคล้องกับ อรรถนญา มิ่งเมือง (2535) ศึกษาความหมายที่ปรากฏออกมาจากการเล่าข่าวทางวิทยุในเมืองไทย พบว่า ความหมายโดยอรรถและโดยนัยที่ปรากฏออกมาจากการเล่าข่าวได้แสดงให้เห็นถึงแนวความคิด จุดมุ่งหมาย ความเชื่อและทัศนคติหลายๆ ประการของผู้จัดรายการที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันไป

การสื่อสารโดยใช้ทั้งวจนภาษาและอวจนภาษาเหล่านี้ จึงทำให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วม ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้รายการเล่าข่าวได้รับความนิยมอย่างมาก จากการสำรวจความต้องการข่าวสารของผู้ชม โดย บริษัท นาโน เซิร์ช จำกัด (Online, 2550) พบว่า รายการข่าวที่ผู้ชมชื่นชอบมากที่สุด (ร้อยละ 73.5) คือ การนำเสนอข่าวในรูปแบบของการนำข่าวจากสื่อต่างๆ มาเล่าให้ฟัง (สรุปเรื่องสำคัญ) สอดคล้องกับสถานีโทรทัศน์ที่ผู้ชมชื่นชอบคือช่อง 3 (ร้อยละ 83) ซึ่งมีรูปแบบการรายงานข่าวส่วนใหญ่เป็นแบบรายการเล่าข่าว

แม้ว่าผู้ชมฝ่ายหนึ่งจะนิยมรับชมรายการเล่าข่าว แต่อีกฝ่ายหนึ่งกลับมองว่ารายการเล่าข่าวไม่ได้ส่งผลดีต่อผู้ชมมากนักจึงเกิดเป็นข้อถกเถียงขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวม ข้อวิพากษ์วิจารณ์ โดยสรุปจากบทความหรือส่วนของการแสดงความคิดเห็นตามเว็บไซต์ต่างๆ เช่น เว็บไซต์ไอเคเนชั่น เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ต่างๆ ฯลฯ มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งนักข่าว นักวิชาการ และบุคคลทั่วไป เช่น กิตติ สิงหาปัด, วิศาล ดิลกวณิช, วสันต์ ภัยหลิกี้, พิรงรอง รามสูต รณนันทน์, จิรนนท์คนข่าว เป็นต้น โดยจำแนกเป็นด้านบวกและด้านลบ ดังแสดงในตาราง 1

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบข้อวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับรายการเล่าข่าว จำแนกเป็นด้านบวกและด้านลบ

ด้านลบ	ด้านบวก
1. เนื้อหาสาระที่ไม่ได้ก่อให้เกิดสารประโยชน์และต่อยอดทางความคิด แคเน้นความรู้สึกด้านอารมณ์หรือความบันเทิง ผู้ชมจึงไม่สนใจเนื้อหาสาระของข่าวสาร	1. การเล่าข่าวช่วยเปลี่ยนแปลงระดับภาษา สื่อสารทำให้ข่าวที่เข้าใจยากสำหรับชาวบ้าน เช่น เรื่องเงินเฟ้อ, เรื่องดุลบัญชีเงินสะพัด สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น

<p>2. พิธีกรไม่จำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ ขอแค่ให้อ่านหนังสือออกและเป็นคนที่มีความร่วมมือ</p> <p>3. ข่าวของแต่ละรายการไม่ต่างกัน ไม่ได้ผ่านการเสาะหาความจริงเพิ่มและไม่ได้มีการเปิดประเด็นใหม่ให้ได้อะไรของเรื่องนั้นๆ ทำให้ข้อมูลความรู้ที่ให้แก่ผู้ชมยังไม่มากพอ</p> <p>4. การเล่าข่าวต้องผ่านกระบวนการทางความคิดมากกว่าการอ่านข่าว จึงมีความเสี่ยงที่ผู้ที่เล่าจะเพิ่มหรือเสริมความคิดของตัวเองไปอย่างไม่รู้ตัว จึงเป็นจุดเริ่มต้นของอคติ (Bias) จนเกิดการบิดเบือนข่าวสาร</p> <p>5. การวิพากษ์วิจารณ์ หรือชี้หน้าไม่ใช่หน้าที่หลักของสื่อ ใช้ความรู้สึกและอารมณ์ในการวิเคราะห์ ทำให้ผู้ชมแยกไม่ออกระหว่างความคิดเห็นกับความจริง</p> <p>6. การชี้หน้าของนักข่าวเป็นเรื่องที่ประเทศที่ยังไม่เจริญเท่านี้ที่จะกระทำ นักข่าวไม่ต้องชี้หน้า เพราะผู้ชมฉลาดพอจะตัดสินใจเองว่าใครผิดใครถูก และไม่เชื่อคนมาวิพากษ์วิจารณ์</p>	<p>2. ใส่มุมมองที่เป็นมนุษย์ลงไป ทำให้ตัวข่าวมีจุดที่ดึงดูดความสนใจ ทำให้พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารของคนไทยมีมากขึ้น</p> <p>3. การทำให้มีอารมณ์ในข่าวเพื่อสร้างให้คนดูเกิดการเรียนรู้และแก้ไข ข้อผิดพลาด</p> <p>4. การชี้หน้าเป็นเรื่องดี ทำให้ผู้ชมได้แง่คิดและสามารถนำไปใช้ได้ เช่น บอกวิธีป้องกันตัว หรือเสนอแนะทางออกกรณีโดนปีปคั่นถูกกดดันหรือกลั่นแกล้งรังแกจากอำนาจมืดหรืออิทธิพลแทรกแซงทำให้สังคมผิดเพี้ยน</p> <p>5. ข้อหนึ่งในเรื่องของจรรยาบรรณสื่อคือ สื่อมวลชนต้องจรรยาบรรณสังคม คือรักษาความถูกต้องรักษาศีลธรรมและความจริง ไม่งั้นสังคมจะแยกไม่ออกว่าอะไรดีอะไรชั่ว อะไรบาปอะไรบุญ ดังนั้นสื่อสามารถชี้หน้าได้แต่ต้องชี้หน้าด้วยเหตุผลของจริยธรรม เช่น สมมติว่าบอกว่าการฆ่าคนเพื่อให้ได้ดินแดนมาเป็นบาป</p>
<p>การเล่าข่าวจากหนังสือพิมพ์</p> <p>1. ส่งเสริมให้คนไทยมีพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ลดลงในอนาคต</p> <p>2. ผิดจรรยาบรรณในการนำเสนอ เนื่องจากลอกข่าวมานำเสนอ และเป็นการเอาเปรียบสื่ออื่นๆ</p> <p>3. เป็นการเล่าข่าวแบบตลกๆ หล่นๆ ครึ่งๆ กลางๆ เนื่องจากวิเคราะห์ไม่ได้ว่ามีเงื่อนงำซ่อนปมอะไร เพราะหนังสือพิมพ์ไม่ตอบคำถามพวกนี้</p>	<p>การเล่าข่าวจากหนังสือพิมพ์</p> <p>1. การตามประเด็นหนังสือพิมพ์ไม่ใช่การเอาเปรียบ เพราะบางทีที่มิข่าวโทรทัศน์ไม่สามารถตามประเด็นอะไรได้เท่าหนังสือพิมพ์เนื่องด้วยข้อจำกัดเรื่องเวลา จึงเป็นการเอื้อกันมากกว่า</p> <p>2. ภาพรวมของรายการเล่าข่าวคือ การวิเคราะห์ประเด็นข่าวจากหนังสือพิมพ์ให้คนทางบ้านฟัง ถ้าผู้ชมอยากรู้รายละเอียดของข่าว ก็สามารถไปซื้อหนังสือพิมพ์มาอ่านได้</p>

จากการพิจารณาข้อถกเถียงต่างๆ ของผู้สังเกตการณ์หลายท่าน พบว่าส่วนใหญ่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ถึงผลกระทบของรายการเล่าข่าวที่อาจจะเกิดกับผู้ชม ซึ่งยังไม่มีข้อสรุปที่แน่ชัด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงผลกระทบดังกล่าว เพื่อเป็นหลักฐานอีกด้านหนึ่งสำหรับ ประกอบการพิจารณาในเรื่องผลกระทบของสื่อมวลชนคือรายการเล่าข่าวต่อการรับรู้ของผู้รับสาร คือผู้ชม ซึ่งที่ผ่านมายังไม่เคยมีการศึกษาในเรื่องนี้ อาจเป็นเพราะรายการเล่าข่าวเพิ่งถือกำเนิดมา ในสื่อโทรทัศน์ไทย

เนื่องจากจุดมุ่งหมายในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนของบุคคล ด้านการรับรู้ ทางพุทธิปัญญา (Cognitive perception) นั้น ได้แก่ ความเข้าใจและความจำ ซึ่งความเข้าใจถือเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการเปิดรับข้อมูลจากสื่อ ส่วนการจดจำก็เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (เสริมศิริ นิลดำ และดวงกมล ซาติประเสริฐ, 2541) ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าผลกระทบระยะแรกของสื่อมวลชนต่อการรับรู้ของผู้รับสารคือ ด้านความจำและความเข้าใจ ดังที่ กาญจนา แก้วเทพ (2545) กล่าวว่า ทุกครั้งที่สื่อมวลชนเผยแพร่ผลงานของตนก็จะสร้างผลกระทบได้ในหลายระยะ ทั้งระยะสั้น (ขั้นแรก) ระยะกลาง (ขั้นที่สอง) และระยะยาว (ขั้นที่สาม) เช่น หลังจากรับข่าวสารไปแล้ว ผลกระทบระยะแรกก็คือ การเก็บข้อมูลเข้าสู่คลังความรู้ สร้างทัศนคติ และค่านิยมต่างๆ หลังจากนั้นก็เป็นขั้นตอนที่มีปฏิริยาตอบสนอง และเมื่อเวลาค่อยๆผ่านไป ข้อมูลข่าวสารที่สะสมกันมากๆ เข้าก็จะถูกจัดระบบและหล่อหลอมผู้รับสารจนกลายเป็นโลกแห่งความจริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่ารายการเล่าข่าวจะส่งผลกระทบต่อกรรับรู้ข่าวสารของผู้รับสารในด้านความจำและความเข้าใจหรือไม่ อย่างไร โดยใช้วิธีวิจัยเชิงทดลอง

นอกจากผลกระทบในด้านความจำและความเข้าใจแล้ว สื่อมวลชนยังส่งผลกระทบต่อทัศนคติและความคิดเห็นด้วย ดังที่ ลักษณะ สตะเวทิน (2540: 63) กล่าวว่า นอกจากสื่อมวลชนจะมีบทบาทในการให้ข่าวสารและความรู้ใหม่เพิ่มเติมแล้ว สื่อมวลชนยังมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและความคิดเห็นของบุคคลได้อีกด้วย สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการกำหนดหรือการหล่อหลอมทัศนคติและความคิดเห็นของประชาชนโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการรับข่าวสารและความคิดเห็นจากสื่อมวลชนทั้งหลาย และสื่อมวลชนก็สามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีอยู่เดิมของประชาชน โดยการชักชวนและชี้นำความคิดเห็นต่างๆ ให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมจากสื่อมวลชน

รายการเล่าข่าว นอกจากจะเป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่งแล้ว ความหมายที่ปรากฏออกมาในเนื้อหาข่าวยังประกอบไปด้วยอารมณ์ความรู้สึกและทัศนคติแฝงอยู่ดังกล่าว และยังมีการแสดงความคิดเห็นประกอบการรายงานข่าวด้วย ทำให้น่าสงสัยว่าการเล่าข่าวอาจจะส่งผลกระทบต่อ

ความคิดของผู้รับสารได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาผลกระทบในส่วนของความคิดเห็นของผู้รับสารต่อเหตุการณ์ข่าวต่างๆ ด้วย โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ

ในการศึกษาผลกระทบของรายการเล่าข่าวต่อการรับรู้ของผู้รับสารทั้งด้านความจำ ความเข้าใจและความคิดเห็นนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้ข่าวสารระหว่างผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ เพราะสื่อหนังสือพิมพ์เสนอข่าวอย่างเป็นกลางและครบถ้วนมากกว่าสื่ออื่น จึงสามารถใช้เป็นมาตรฐานในการเปรียบเทียบได้ อีกทั้งรายการเล่าข่าวส่วนมากจะยึดหนังสือพิมพ์เป็นหลัก เนื้อหาข่าวหรือภาพบางส่วนก็คัดเลือกมาจากหนังสือพิมพ์มานำเสนอหรือใช้ในการอ้างอิงแหล่งข่าว

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลกระทบของรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์ ต่อความจำ ความเข้าใจ และความคิดเห็นของผู้ชม

คำถามวิจัย

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปคำถามในการวิจัยได้คือ รายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์มีผลกระทบต่อการใช้รับรู้ของผู้ชมหรือไม่ อย่างไร โดยแบ่งเป็นคำถามวิจัยย่อย ดังต่อไปนี้

1. ผู้ชมรายการเล่าข่าวสามารถจดจำเนื้อหาข่าวได้แตกต่างจากผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์หรือไม่ อย่างไร
2. ผู้ชมรายการเล่าข่าวมีความเข้าใจเนื้อหาข่าวแตกต่างจากผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์หรือไม่ อย่างไร
3. ผู้ชมรายการเล่าข่าวประจํากับผู้อ่านหนังสือพิมพ์ประจํามีความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ข่าวต่างๆ แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์เชิงวิชาการ : ได้องค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้น ในการศึกษาและพัฒนาการรายงานข่าวที่ดีมีคุณภาพ
2. ประโยชน์เชิงวิชาชีพ : สื่อได้ตระหนักถึงผลกระทบของการนำเสนอข่าวต่อการรับรู้ของผู้รับสาร ตลอดจนมีการพัฒนาการรูปแบบการรายงานข่าวให้มีคุณภาพมากขึ้น ตลอดจนผู้รับสารได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของสื่อ เพื่อจะได้มีวิจารณญาณในการรับข่าวสารจากสื่อมากขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษารื่อง “การรับรู้ของผู้ชมต่อรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์” นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาไว้ในเนื้อหาส่วนนี้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน ความรู้ และเป็นแนวทางในการวิจัย โดยเนื้อหาในบทนี้ประกอบไปด้วยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 1 แนวคิดเกี่ยวกับข่าว
 - 1.1 ความหมายข่าว
 - 1.2 บทบาทข่าว
 - 1.3 ความเป็นภววิสัย (Objectivity)
 - 1.4 ความเป็นกลาง (Neutrality)
 - 1.5 รูปแบบการรายงานข่าว
- 2 การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ (persuasion)
- 3 การกำหนดกรอบข่าวสาร (framing)
 - 3.1 ความหมายของกรอบ
 - 3.2 การกำหนดกรอบข่าวสารของสื่อ
 - 3.3 กรอบของสื่อกับกรอบของผู้รับสาร
 - 3.4 การกำหนดกรอบข่าวสารของรายการเล่าข่าว
- 4 ผลกระทบของรูปแบบการรายงานข่าว
 - 4.1 ความจำ
 - 4.2 ความเข้าใจ
 - 4.3 ความคิดเห็น

1. แนวคิดเกี่ยวกับข่าว

1.1. ความหมายข่าว

คำถามว่า “อะไรคือข่าว” มีคำตอบซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีคือ “เมื่อสุนัขกัดคน ไม่เป็นข่าว แต่เมื่อคนกัดสุนัข นั่นเป็นข่าว” (พีระ จิรโสมถน และวีระศักดิ์ สาลักษณ์กานนท์, 2530: 19) ผู้ให้นิยามนี้คือ จอห์น บี โบการ์ด (John B. Bogard) หนึ่งในบรรณาธิการหนังสือพิมพ์นิวยอร์ก ซัน (New York Sun) ซึ่ง พิเศษฐ์ ชวลากรวัช และคณะ (2549: 3) อธิบายเกี่ยวกับคำตอบนี้ว่า สุนัขกัดคนน่าจะเป็นข่าวได้ ถ้าหากผู้นั้นเป็นบุคคลสำคัญระดับประเทศ หรือนุชไปรษณีย์ถูกสุนัขกัดทุก วันขณะนำจดหมายไปส่งตามบ้าน จนไม่กล้าไปส่งจดหมายอีกและขอย้ายไปทำงานหน้าที่อื่น ส่วนคนกัดสุนัขความน่าสนใจย่อมเกิดขึ้น เพราะเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่อาจเกิดขึ้นบ่อยนัก และให้ข้อสังเกตว่า อะไรก็ตาม ถ้าหากเป็นเรื่องปกติวิสัยของมนุษย์หรือปรากฏการณ์ตามธรรมชาติมักไม่ได้รับความสนใจหรือไม่เป็นข่าว เว้นแต่จะเป็นเรื่องผิดปกติหรือผิดวิสัยตามสภาพที่เป็นจริงของ มนุษย์ในสังคมหรือแม้กระทั่งความผิดปกติตามธรรมชาติจึงได้รับความสนใจและเป็นข่าว เช่น เหตุการณ์ฝนตก มีพายุจัดหรือแสงแดดไม่มีติดต่อกันหลายวัน เป็นต้น

สอดคล้องกับ โจเซฟ พูลิตเซอร์ (Joseph Pulitzer อ้างถึงใน สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, 2539: 141) บิดาแห่งวงการวารสารศาสตร์และเจ้าของหนังสือพิมพ์ นิว ยอร์ค เวิลด์ (New York World) ที่แนะนำให้นักข่าวในกองบรรณาธิการของเขา ค้นหาเรื่องราวที่มักได้รับความสนใจ เช่น เรื่องที่มีความแตกต่างจากเรื่องอื่นๆ เรื่องน่าตื่นเต้น เรื่องแปลกๆ ไม่เหมือนเรื่องใดๆ เรื่องน่ารู้ น่าเห็น เรื่องประหลาด เรื่องที่มักจะเป็นที่โจษจันถึง เป็นต้น

ดังนั้น ข่าวจึงต้องมีความสำคัญเพียงพอที่จะเหนี่ยวรั้งและดูดซับความสนใจของ สาธารณชนทั้งหลายหรือแม้เพียงคนส่วนใหญ่บางส่วน (Charles A. Dana, อ้างถึงใน สิริทิพย์ ชัน สุวรรณ) ประเด็นที่คนส่วนใหญ่มักให้ความสนใจ เช่น เรื่องประหลาด เรื่องเพศและความรุนแรง เรื่องเร้าอารมณ์ หรือเรื่องที่มีผลกระทบต่อตนเอง

สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2545: 20 – 25) ได้วิเคราะห์ความหมายข่าวจากผู้เชี่ยวชาญ 23 ท่าน โดยแยกตามปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 10 ปัจจัย พบว่าผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ (14 ท่าน) ให้ความหมายข่าวว่าเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อผู้อ่านเองหรือบุคคลอื่นหรือสาธารณชน ดังนั้น

ข่าวคือเรื่องราวบางอย่างที่มีความน่าสนใจต่อสาธารณชน และข่าวที่ดีที่สุดก็คือข่าวที่มีความน่าสนใจมากที่สุดต่อจำนวนคนมากที่สุด

นอกจากข่าวจะเป็นเรื่องที่สาธารณชนให้ความสนใจแล้ว ตามการวิเคราะห์ของ สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ ความหมายของข่าวที่ผู้เชี่ยวชาญ 23 ท่านให้ความหมายตรงกัน รองลงมาคือ ข่าวเป็นข้อเท็จจริงหรือเป็นเหตุการณ์ ซึ่งมีผู้ให้คำนิยามข่าวที่สอดคล้องกัน ดังนี้ ดูแอน แบริดเลย์ (Duane Bradley อ้างถึงใน สิริทิพย์ ชันสุวรรณ) ให้คำนิยามข่าวว่า ข่าวคือรายงานอันสุจริตและสมบูรณ์ของอุบัติการณ์ที่เป็นผลประโยชน์ หรือที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสาธารณชน ส่วน มาลี บุญศิริพันธ์ (2537:21) กล่าวว่า ข่าวคือรายงานเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่น่าสนใจ และ เอ็ม ไลล์ สเปนเซอร์ (M. Lyle Spencer อ้างถึงใน พิเศษฐ์ ชวลาธวัช และคณะ หน้า 7) ผู้บุกเบิกการศึกษาทางด้านวารสารศาสตร์ อธิบายว่า ข่าวอาจหมายถึง ความจริงหรือความคิดอันถูกต้องที่จะสร้างความรู้สึกของคนจำนวนมาก

จากคำอธิบายข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ข่าวคือเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้ ถ้าหากไม่ได้รับการนำเสนอผ่านสื่อมวลชนก็ไม่จัดว่าเป็นข่าว ดังที่ วอลเตอร์ ลิปปมันน์ (Walter Lippmann, 1995) ได้อธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติของข่าวไว้ว่า วิถีแห่งชีวิตของปัจเจกชนจะมีคุณค่าเป็นข่าว (Newsworthy) ก็ต่อเมื่อการกระทำของเขาหรือสิ่งที่อุบัติขึ้นแก่เขาได้ปรากฏเป็นสาระสำคัญในบันทึกสาธารณะ ซึ่งจะต้องเป็นการกระทำที่เปิดเผยและมีคุณค่าต่อความสนใจของสาธารณชนด้วย

ดังนั้นโดยสรุป ข่าว (News) หมายถึง ประเด็นเนื้อหาที่มีความน่าสนใจ มีคุณค่า ความสำคัญตามองค์ประกอบของข่าว และมีการนำเสนอผ่านทางสื่อสารมวลชน (Mass Media) โดยที่ต้องยึดถือตามหลักการวารสารศาสตร์ (Principle of Journalism) อย่างเคร่งครัด เช่น การเขียนตามโครงสร้างข่าวครบถ้วน สมบูรณ์ การไม่ได้ความคิดเห็นของผู้สื่อข่าวลงไปด้วย นอกจากนั้น คำว่า ข่าวยังยึดโยงอยู่กับความถูกต้อง ครบถ้วน ที่เป็นข้อเท็จจริง ความจริง จึงมีระดับคุณค่าที่สูงยิ่งกว่า คำว่า ข่าวลือ (Rumor/Grape) ที่มักจะมาปรากฏในสังคมไทย และวงการสื่อสารมวลชนเสมอ (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ [Online], 2550)

นอกจากนี้ ยังมีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับข่าวที่น่าสนใจไว้มากมาย แตกต่างกันไป ซึ่งถ้าคาดคะเนจำนวนคำจำกัดความของคำว่า “ข่าว” อาจจะมีมากพอๆ กับจำนวนหนังสือหรือตำราเกี่ยวกับวารสารศาสตร์เลยทีเดียว (พีระ จิรโสภณ และ วีระศักดิ์, อ้างแล้ว

หน้า 18) เช่น Judith L. Burken (1976 อ้างถึงใน พิธิษฐัฐ ชวาลาธวัช และคณะ, หน้า 8) กล่าวว่า อะไรก็ตามที่เป็นข่าวในปัจจุบันนั้น จะกลายเป็นประวัติศาสตร์ทันที ภายใน 5 นาที ในเวลาต่อมา ถ้าใครถามท่านว่าอะไรคือข่าว แล้วท่านตอบว่า ข้าพเจ้าทราบดีว่าอะไรคือข่าว นั้นหมายถึงว่าท่านเป็นนักประวัติศาสตร์ไปแล้ว ไม่ใช่ผู้สื่อข่าว แต่ถ้าท่านตอบว่าไม่ทราบว่าข่าวคืออะไร เมื่อนั้นแล้วท่านจะเป็นผู้สื่อข่าว ในขณะที่ อดีตศักดิ์ ลิมปรุ่งพัฒนกิจ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ กล่าวไว้ใน หนังสือการรายงานข่าวชั้นสูงของ พิธิษฐัฐ ชวาลาธวัช และคณะ (2549, หน้า 5) โดยมองว่าข่าวคือ สินค้า ความสำคัญของข่าวอยู่ที่ความรวดเร็วและถูกต้อง ส่วน ศศิธร ยุวโกศล และ ดวงกมล ซาติประเสริฐ (2545) ได้ศึกษาการให้ความหมายข่าวในมุมมองของผู้รับสาร พบว่า ผู้รับสารได้ให้ความหมายข่าวสารที่แตกต่างกัน เช่น ข่าวคือความจริงที่ถูกสร้างขึ้น, ข่าวคือการนำเสนอเรื่องราวที่ถูกกำหนดให้สอดคล้องหรือก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มคนบางกลุ่ม, ข่าวเป็นการชี้แนะทางความคิดและพฤติกรรม เป็นต้น

การให้ความหมายข่าวที่แตกต่างกันไปนั้น เพราะข่าวนั้นเป็นนิทัศน์ที่มีลักษณะไม่มีตัวตน (Abstract Concept) สามารถเปลี่ยนแปลงรูปร่างไปได้ ตามแต่ประสบการณ์และความสนใจของมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงไปและที่ทำให้ยุ่งยากยิ่งขึ้นไปอีกก็คือ สาธารณชนผู้รับข่าวแต่ละคนจะให้ความสนใจในเรื่องราวอุบัติการณ์แต่ละเรื่องไม่เหมือนกันและไม่เท่ากัน (สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, 2539: 140)

ความหมายของข่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนควรคำนึงถึง อาจมีความเสี่ยงที่อาจจะเกิดผลเสียต่อสาธารณชน ในกรณีที่ทุกภาคส่วนในฝ่ายข่าว ตั้งแต่บรรณาธิการข่าวจนกระทั่งผู้รายงานข่าว ผลิตและนำเสนอข่าวอย่างตั้งใจโดยไม่รู้ความหมายของข่าว ผู้รับสารก็เช่นกันจำเป็นต้องรับรู้ข่าวคืออะไร เพื่อให้รู้เท่าทันผู้ผลิตข่าวไม่ตกเป็นเหยื่อในการแสวงหาผลประโยชน์เพราะสามารถพิจารณาได้ว่าข่าวที่สื่อนำเสนออยู่นั้นเป็นข่าวหรือไม่

นอกจากเรื่องความหมายข่าวแล้ว ในการศึกษารายการเล่าข่าว บทบาทข่าวเป็นอีกเรื่องที่มีความสำคัญและต้องทำความเข้าใจ งานวิจัยนี้ได้นำบทบาทข่าวมาใช้ในการพิจารณารูปแบบของรายการเล่าข่าวเพื่อแสดงถึงลักษณะของรายการเล่าข่าว ซึ่งในที่นี้ได้แบ่งบทบาทของข่าวออกเป็นสามด้านคือ ด้านหลักวิชาการ ด้านสื่อมวลชน และด้านผู้รับสาร

1.2 บทบาทข่าว

1.2.1 บทบาทข่าวในด้านหลักวิชาการ

เมื่อพิจารณาตามหลักวิชาการแล้ว ข่าวที่นำเสนอควรมีบทบาทตามคุณสมบัติของข่าวที่ดี มีคุณภาพ หมายถึงข่าวที่นำเสนอควรมีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการรับรู้ ความเข้าใจ และความน่าเชื่อถือ แก่ผู้รับชม ซึ่งมีหลักในการพิจารณา ดังนี้ (Melvin Mencher, 1997:33 – 53)

ข่าวที่นำเสนอควรมีความสมดุลและเที่ยงธรรม (Balance and fair) ให้ข้อมูลทุกแง่มุมที่มีการตอบโต้กัน (controversy) ข่าวที่นำเสนอต้องให้ความเป็นธรรมแก่คู่กรณีที่มีความขัดแย้งกัน โดยนำเสนอประเด็นสำคัญที่ทั้งสองฝ่ายแสดงความคิดเห็นในลักษณะที่สมดุลกัน เช่น บุคคลใดหรือกลุ่มใดถูกผู้อื่นวิพากษ์วิจารณ์พฤติกรรมหรือความคิดเห็นก็จะต้องให้โอกาสแก่บุคคลหรือกลุ่มนั้นได้โต้แย้งหรือชี้แจงข้อกล่าวหาหรือข้อเท็จจริงด้วย

ข่าวที่นำเสนอควรมีความเที่ยงตรง หรือมีลักษณะภววิสัย (Objectivity) หมายถึง การเขียนข่าวโดยจะต้องไม่ผสมความรู้สึก หรือความคิดเห็นของตนเองลงไปในการรายงานข่าว แต่จะต้องรายงานข่าวอย่างตรงไปตรงมา โดยปราศจากอคติ (bias) ไม่เอาตัวเองเข้าไปพัวพัน ไม่มีผลประโยชน์ในการรายงานข่าว ผู้สื่อข่าวต่างทราบดีว่าจะต้องมีความเป็นกลางในการรายงานข่าว

ข่าวที่นำเสนอควรมีความกระชับตรงประเด็น (Brief and focused) ข่าวที่รายงานจะต้องนำเสนอตรงประเด็นไม่เยิ่นเย้อ เข้าสู่หัวใจสำคัญของประเด็นข่าวโดยเร็ว

นอกจากนี้ยังมีคุณสมบัติอื่นๆ อีก เช่น มีความถูกต้องและถูกถ้วน (Accurate) มีการระบุแหล่งที่มาของข้อมูลข่าวชัดเจนและเหมาะสม (properly attributed) มีการใช้ภาษาที่ดี (well written) มีความใหม่ สด ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ (Freshness timeliness) มีประโยชน์กับผู้รับสาร (Usefulness) มีความรับผิดชอบทางกฎหมาย, มีจริยธรรมและมีคุณธรรมในการรายงานข่าว (Ethical & Legal Responsibility) เป็นต้น

1.2.2 บทบาทในด้านสื่อมวลชน

ความเป็นกลาง เป็นสิ่งหนึ่งที่นักสื่อสารมวลชนคาดหวังในเรื่องบทบาทของข่าว ดังที่ สุนันทา เคาไวยกุล และจุมพล รอดคำดี (2539) ได้ทำการศึกษาความคาดหวังของนักสื่อสารมวลชน

นักการเมือง และนักวิชาการต่องานข่าวการเมืองทางโทรทัศน์ พบว่า สิ่งที่นักสื่อสารมวลชนคาดหวังในด้านความเป็นกลางคือ ควรนำเสนอข่าวฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลให้สมดุลกันและควรเปิดโอกาสให้ฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลเข้าถึงสื่ออย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ความเป็นกลางแล้ว สื่อมวลชนยังคาดหวังในเรื่องของเสรีภาพ ความหลากหลาย คุณภาพของข้อมูล ระเบียบทางสังคมและความร่วมมือต่อข่าวการเมืองอีกด้วย

สอดคล้องกับ ชยุตม์ เหมจักร และสุภาพร โพธิ์แก้ว (2544: 80) พบว่าความเป็นกลางเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งสำหรับการรายงานข่าวทางโทรทัศน์ที่มีคุณภาพในทัศนะของผู้สื่อข่าว โดยข้อเท็จจริงต่างๆ ในข่าวต้องถูกนำเสนออย่างเป็นกลาง โดยไม่มีการสอดแทรกความคิดเห็นหรือนำความรู้สึกส่วนตัวของผู้สื่อข่าวผสมลงไปในการนำเสนอ เพราะอาจมีอคติหรือความลำเอียงปะปนลงไปด้วย ซึ่งจะทำให้ข่าวบิดเบือนไปจากความจริงโดยง่าย

เนื่องจากนักข่าวมีบทบาทสำคัญในข่าวที่นำเสนอ ดังนั้นบทบาทของข่าวจึงขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของนักข่าวด้วย ตามที่ ตฤตถนัย นพคุณและเกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์ (2541) ได้ศึกษาความเป็นมืออาชีพของนักข่าวโทรทัศน์ไทย พบว่าองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของนักข่าวโทรทัศน์มืออาชีพ คือการมีความเป็นกลางและเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน นักข่าวมืออาชีพจะต้องใช้เสรีภาพในการนำเสนอข้อมูลอย่างเป็นกลางและเป็นธรรม คือการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ลำเอียง ไม่ใช้อารมณ์หรือความรู้สึกเป็นที่ตั้ง ไม่ชี้นำคนดู รวมทั้งต้องเปิดโอกาสให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ชี้แจงอย่างทั่วถึง

1.2.3 บทบาทข่าวในด้านผู้รับสาร

ศศิธร ยุวโกศล และดวงกมลชาติประเสริฐ (อ้างแล้ว หน้า 136) ได้ศึกษาการให้ความหมายข่าวในมุมมองของผู้รับสาร พบว่าประเด็นที่น่าสนใจประการหนึ่งคือ ความเป็นภววิสัย ผู้รับสารไม่ต้องการให้ข่าวเป็นสิ่งที่มีความคิดเห็นหรืออคติของนักข่าวปะปนอยู่ ไม่ชี้นำหรือมองผ่านสายตาของผู้ผลิตข่าว ในขณะที่ปัจจุบันนักข่าวส่วนหนึ่งกำลังทำหน้าที่เป็นผู้ตีความหมายหรือชี้แจงถูกผิดให้กับสังคม

สอดคล้องกับ ชยุตม์ เหมจักร และสุภาพร โพธิ์แก้ว (อ้างแล้ว) พบว่า ข่าวโทรทัศน์ที่มีคุณภาพในทัศนะของผู้รับสารนั้น ต้องการให้เนื้อหาข่าวที่นำเสนอสู่สายตาผู้ชมมีความเป็นกลาง โดยไม่เสนอข่าวในลักษณะเข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ด้วยการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้สื่อข่าวลง

ไปในข่าว หรือเลือกเสนอข่าวบางส่วนเพื่อชี้นำผู้ชมให้คล้อยตามไปในทิศทางที่ตนต้องการ ต้องนำเสนอข้อมูลของทุกฝ่ายอย่างสมดุล เพื่อให้ผู้ชมสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องด้วยตัวผู้ชมเอง นอกจากนี้ ข่าวโทรทัศน์ที่มีคุณภาพในทัศนะของผู้รับสารควรมีคุณลักษณะอื่นๆ อีก เช่น ต้องเป็นข่าวที่ให้ประโยชน์แก่ประชาชนหรือสังคม สามารถนำผู้ชมไปสู่ความจริงของเรื่องได้ มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ มีรายละเอียดครบถ้วน สมบูรณ์ เข้าใจง่ายชวนให้ติดตาม เป็นต้น

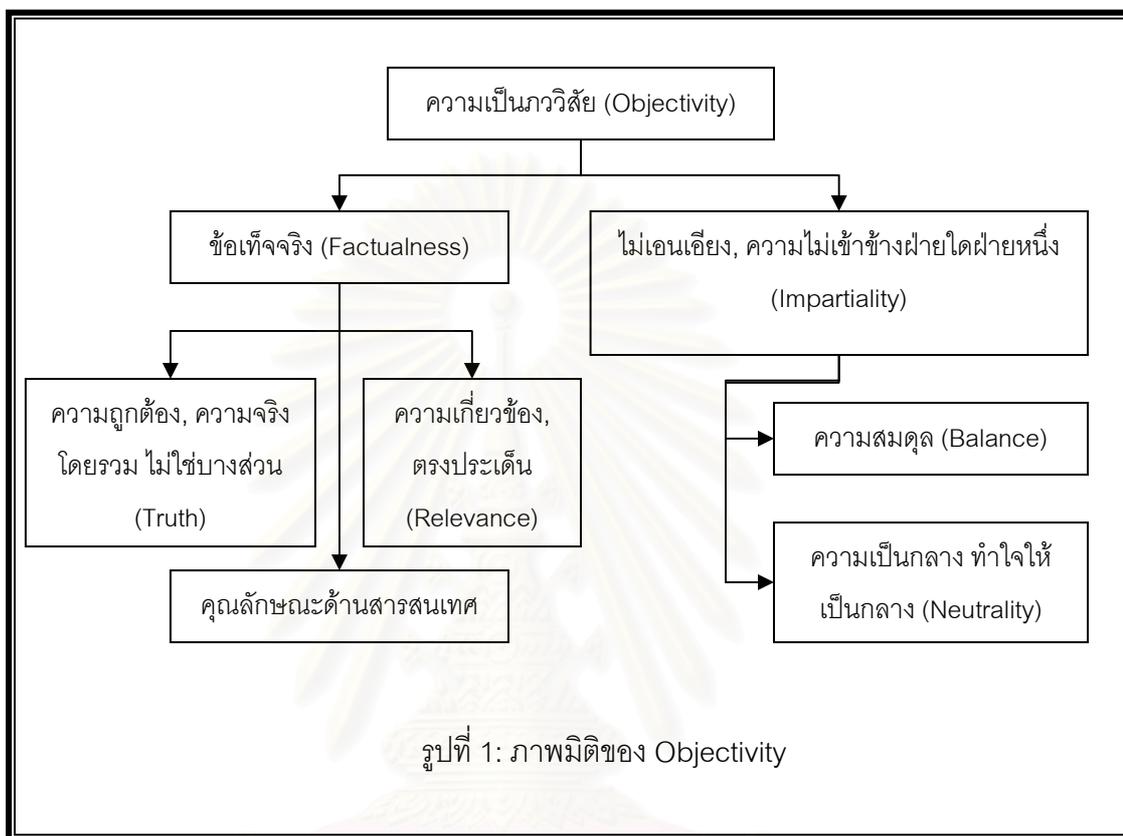
จากข้อมูลเรื่องบทบาทข่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บทบาทข่าวที่ควรจะเป็นคือ ข่าวควรมีความเป็นภววิสัยและความเป็นกลาง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการรายงานข่าว ดังที่ เวสเตอร์สตาห์ล (J.westerstahl, 1983: 403- 424) กล่าวไว้ว่า หัวใจสำคัญที่ผู้สื่อข่าวยึดเป็นหลักในการรายงานข่าวคือความเป็นภววิสัย (Objectivity) ซึ่งหลักดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้สื่อข่าวในการสร้างสรรค์ผลงานข่าวที่มีคุณภาพ ดังนั้น การรายงานข่าวที่ไม่มีความเป็นภววิสัยหรือความเป็นกลาง อาจส่งผลกระทบต่อผู้รับสารไม่มากนัก

1.3 ความเป็นภววิสัย (Objectivity)

องค์กรสื่อเองนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการนำเสนอข่าวทางโทรทัศน์ เพราะองค์กรสื่อเปรียบเสมือนตัวแทนที่คอยนำสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมมาเสนอให้ประชาชนได้รับรู้ ด้วยเหตุนี้ สภาพความเป็นภววิสัยของสื่อเองจึงนับว่ามีความสำคัญเช่นกัน เพราะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพงานข่าวที่ปรากฏออกมา รวมทั้งส่งผลกระทบต่อการทำหน้าที่ของสื่อ ไม่ว่าจะเป็นการสื่อข่าวหาข่าว การเขียนข่าว หรือแม้กระทั่งการเลือกเฟ้นข่าวที่จะนำเสนอ (สุนันทา เคาไวกุล และจุมพล รอดคำดี, อ้างแล้ว หน้า 56)

ชไนเดอร์ (Schneider, 1984 อ้างถึงใน พิระ จิโรโสภณ, 2549) นักหนังสือพิมพ์ชาวสหรัฐอเมริกา อธิบายความเป็นภววิสัยในข่าว (Objectivity news items) ว่าต้องรายงานข่าวตามข้อเท็จจริง (Sticks to the facts) โดยแยกความคิดเห็นกับข่าวให้ชัดเจน (Separate opinion + news) ไม่เปลี่ยนแปลงหรือนำเสนอตามที่ตนเองชอบ (Does not change, suppress or report as receiver) มีความสมดุล (Each item must contain a minimum of balance) และการประเมินว่าผิดถูก ดีเลวเน้นคุณค่าเชิงสารสนเทศไม่ใช่คุณค่าการประเมินซึ่งมีอารมณ์หรือความรู้สึกเข้ามาเกี่ยวข้อง (Emphasizes information value, not Evaluative value)

เวสเตอร์สตาห์ล (J.westerstahl, อ้างแล้ว) ยังได้จำแนกองค์ประกอบของความเป็นภ
 วจิต (Objectivity) ว่าประกอบด้วยข้อเท็จจริงที่ไม่เอนเอียงหรือไม่เข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ดัง
 รูปภาพที่ 1

ส่วน Hayakawa (อ้างถึงใน พีระ จิโรโสภณ, อ้างแล้ว) พบว่า การใช้ภาษาที่มีปัญหาใน
 เรื่องความเป็นภวจิต (Objectivity) ของสื่อมวลชนมากที่สุด คือการตัดสินที่ถูกชี้ผิด (Judgement
 no Slanting) หมายถึงการตัดสินลงความเห็นในการรายงานข่าว โดยมาจากข้อเท็จจริง (Fact),
 ความเป็นวัตถุวิสัย (Objective) หรือความลำเอียง (Subjective) ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว การรายงานข่าว
 ในลักษณะนี้มักจะมีอคติเป็นส่วนประกอบมากกว่าข้อเท็จจริงและความเป็นวัตถุวิสัย เช่น การใช้
 คำว่า “มุสลิมหัวรุนแรง”, “โกงทั้งตระกูล” เป็นต้น ส่วนปัจจัยอื่นที่อาจจะส่งผลต่อความเป็นภวจิต
 ได้แก่ การรายงานตามความจริง (Report) ข้อความประเภทนี้มีความเป็นภวจิตมากที่สุด และ
 การอนุมานถึงหรืออ้างอิงถึง (Inference, Labeled inference) หมายถึง การพูดถึงหรือกล่าวถึงสิ่ง
 ที่ไม่รู้จากสิ่งที่รู้ คือมีหลักฐานที่สามารถอนุมานได้ว่าเป็นอย่างนั้น

จากการจำแนกองค์ประกอบของเวสเตอร์สตาห์ล จะเห็นว่า ความเป็นกลางเป็น
 องค์ประกอบย่อยของความเป็นภวจิต ดังนั้นความเป็นกลางจึงเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง

ในการรายงานข่าว แต่ก็ยังมีข้อถกเถียงว่าการรายงานข่าวของสื่อมวลชนจำเป็นจะต้องมีความเป็นกลางหรือไม่ รวมทั้งความเป็นกลางมีจริงและสามารถปฏิบัติได้จริงหรือไม่

1.4 ความเป็นกลาง (Neutrality)

Pertti Hemanus (1976) ศาสตราจารย์ประจำคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนแห่งมหาวิทยาลัยแทมเพร์ Tampere ประเทศฟินแลนด์ กล่าวว่า การนำเสนอเนื้อหาอย่างเป็นกลาง (neutral presentation) ก็คือ การละเว้น หลีกเลี่ยงการใส่อารมณ์ หรือใช้ภาษาที่มีความนัย ในเชิงโน้มน้ำหนักความคิดเห็นของผู้รับสาร

มาลี บุญศิริพันธ์ (2534) ให้ความหมายความเป็นกลางว่า หมายถึง การนำเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมาตามข้อเท็จจริงโดยปราศจากอคติ ความลำเอียง การสอดแทรกอารมณ์ และความคิดเห็นส่วนตัว การซ่อนเร้น การแต่งเติมข้อเท็จจริง หรือการให้อิทธิพลภายนอกเข้ามามีส่วนในการรายงานข่าว

จากบทสัมภาษณ์ สมเกียรติ อ่อนวิมล ในวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความเป็นมืออาชีพของนักข่าวโทรทัศน์ไทย (2540 หน้า 62) เขาได้แสดงความเห็นว่า “ความเป็นกลางเกิดขึ้นได้ ซึ่งไม่ใช่ นักข่าวต้องเป็นกลาง นักข่าวจะเข้าข้างฝ่ายใดก็ได้ นั่นมันเรื่องปกติ แต่เนื้อหาของข่าวที่นักข่าวรายงานต่างหากที่ต้องเป็นกลาง ต้องเอาข้อมูลของทุกฝ่ายมาวางให้ผู้ชมเห็นและตัดสินอย่างเท่าๆ กัน อย่าบอกว่าใครดีกว่าใคร หรือใครผิดใครถูก ต้องแยกตัวเองออกมาจากข่าวให้ได้ ส่วนสังคมจะตัดสินอย่างไรเป็นอีกเรื่อง”

ในขณะที่นักวิชาชีพหรือนักวิชาการบางกลุ่ม มองว่าในโลกนี้ไม่มีความเป็นกลาง มนุษย์ไม่มีความเป็นกลางเพราะทุกคนมีอคติอยู่ในตัวเอง อย่างน้อยก็ยังมีความชอบ/ไม่ชอบ ดังที่ โด날ด์ แมคโดนัลด์ (Donald McDonald, 1975 อ้างถึงใน โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อฯ รอบที่ 2 เรื่อง ภาพตัวแทนและความสมดุลในรายการข่าวโทรทัศน์กับบทบาทในการสร้างความสมานฉันท์ในสังคมไทย [Online], 2548) ได้กล่าวถึงการรายงานข่าวแบบตรงไปตรงมาว่าเป็นสิ่งเป็นไปได้ยากเพราะนักหนังสือพิมพ์ในฐานะมนุษย์ปุถุชนคนหนึ่ง จะสามารถจำลองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทุกบททุกตอนอย่างไม่มีอคติผิดพลาด และไม่ได้เสริมใส่บางส่วนที่เป็นอัตวิสัย (Subjective) ได้อย่างไร

ดังนั้นในเมื่อความเป็นกลางมีไม่ได้ก็ไม่จำเป็นต้องมีหรือต้องยึด เช่น หนังสือพิมพ์ วอชิงตันโพสต์ มีหลักในการทำงานว่า ในขณะที่มีการถกเถียงเรื่องความเป็นกลาง หนังสือพิมพ์จะยึดหลักความเป็นธรรม (Fairness) เพราะถ้ามีความเป็นธรรมก็จะมีความเป็นกลางตามมา ขณะที่ สุทธิชัย หยุ่น กล่าวว่า “ถ้ารู้ว่าคนไหนเป็นผู้ร้ายก็ไม่จำเป็นต้องให้โอกาสเขาแล้ว สามารถแสดงความคิดเห็นต่อต้านวิพากษ์วิจารณ์ได้เต็มที่โดยไม่ต้องเสนอข่าวอีกข้างหนึ่ง สามารถที่จะเสนอข่าวด้านเดียวได้เลย” ในขณะที่ฝ่ายที่มีความเห็นตรงกันข้ามมองว่าการสรุปว่าใครเป็นฝ่ายผิดนั้นคือการพิพากษา ดังนั้นควรเสนอความจริงทั้งสองด้านแล้วให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินจึงจะถูกต้อง (พีระ จิรโสภณ, 2549) ทางด้าน ชยุตม์ เหมจักร และสุภาพร โพธิ์แก้ว (อ้างแล้ว หน้า 82) อธิบายเพิ่มเติมว่า การรายงานข่าวต้องไม่เสนอข่าวในลักษณะที่นำว่าฝ่ายใดถูกหรือผิด เว้นแต่เป็นเรื่องที่ขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอย่างชัดเจน ที่ต้องยึดประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก แต่ผู้สื่อข่าวก็ควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้ชี้แจงแม้บางครั้งจะมีพยานหลักฐานพอจะชี้ชัดได้ว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายผิด

จากความหมายเรื่องความเป็นกลางที่ มาลี บุญศิริพันธ์ กำหนดไว้แสดงว่า การรายงานข่าวโดยใช้ความรู้สึกหรืออารมณ์เป็นที่ตั้งหรือการมีอคติจะทำให้ข่าวไม่มีความเป็นกลาง ดังที่ ชวรินทร์ ประเสริฐวรรณกิจ ผู้สื่อข่าวสายการเมืองช่อง 3 ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ในวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคาดหวังของนักสื่อสารมวลชน นักการเมือง และนักวิชาการต่องานข่าวการเมืองทางโทรทัศน์ (2539: หน้า 61) กล่าวว่า “...สมมติว่าคุณชอบพรรคการเมืองพรรคนี้มากเลยนะ เกิดถูกพรรคในพรรคนี้ทำผิดกฎหมายหรือทำอะไร แต่คุณชอบพรรคนี้ พอคุณไปทำข่าวสมมติว่าเค้าติดลบมาก คุณก็ให้ชักลับหนึ่ง ทั้งๆ ที่ลบสิบ เพราะว่าคุณมีความชอบเป็นทุน เพราะฉะนั้นข่าวมันก็จะเริ่มผิดเพี้ยนไปจากข้อเท็จจริง...” ดังนั้น เมื่อนักข่าวรายงานข่าวมักมีอคติแฝงอยู่จนทำให้ข่าวที่นำเสนอบิดเบือนไปจากความเป็นจริง ซึ่ง สรรพสิริ วิริยศิริ ให้สัมภาษณ์ไว้ในวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความเป็นมืออาชีพของนักข่าวโทรทัศน์ไทย (2540 หน้า 61) เกี่ยวกับประเด็นนี้ว่า นักข่าวจะมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนั้นไม่ผิดเพราะเป็นธรรมชาติของมนุษย์ แต่ความรู้สึกนี้ต้องเก็บไว้ภายในใจ และนำเสนอข่าวของทุกฝ่าย ส่วนใครจะคิดอย่างไรนั้นไม่ใช่หน้าที่ของนักข่าวไปตัดสิน จะเอาตัวนักข่าวเองไปเป็นมาตรวัดไม่ได้เด็ดขาด

นอกจากการรายงานข่าวโดยใช้ความรู้สึกหรืออารมณ์เป็นที่ตั้งหรือการมีอคติแล้ว การแสดงความคิดเห็นก็เป็นปัจจัยสำคัญที่อาจทำให้ข่าวไม่มีความเป็นกลางเช่นกัน ส่วนมากจะพบการแสดงความคิดเห็นในการวิเคราะห์ข่าว ซึ่งฝ่ายหนึ่งเห็นว่าควรมีการแสดงความคิดเห็นในการรายงานข่าว ไม่ใช่รายงานข่าวอย่างผิวเผินเพียงแค่นำให้สัมภาษณ์ หรือวิจารณ์อย่างไร้สาระเพียง

อย่างเดียว แต่อาจจะมีการวิเคราะห์เชิงข่าวแทรกเข้าไปในรายการข่าวบ้าง แต่ไม่จำเป็นต้องมีทุกครั้ง และข่าวเชิงวิเคราะห์ควรจะเป็นอีกรายการหนึ่ง ประโยชน์คือผู้รับสารจะได้รับรู้ผลที่จะเกิดกับตัวเอง เช่น 'ไม่ใช่ประชาชนรู้แต่ว่ามันต้องสร้างโรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ขึ้นมา โดยที่ไม่รู้ว่าจะมีผลกระทบอย่างไร (พินิตย์ ขุนทรง, สยาม สนสายันต์ และชวรัตน์ ประเสริฐสุวรรณกิจ, สัมภาษณ์ อ่างถึงใน สุันทา เคาไวยกุล และจุมพล รอดคำดี, อ่างแล้ว หน้า 61) สอดคล้องกับ สุกัญญา สุดบรรทัด ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ในวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคาดหวังของนักสื่อสารมวลชน นักการเมือง และนักวิชาการต่องานข่าวการเมืองทางโทรทัศน์ (2539: หน้า 148) กล่าวว่า "การวิเคราะห์ข่าวเป็นสิ่งจำเป็น และในอนาคตข้างหน้าต้องวิเคราะห์ข่าวมากขึ้น จริงๆ แล้วการเสนอข่าวโทรทัศน์ไม่ใช่ว่า แค่มานั่งเป็นผู้ประกาศข่าวเท่านั้น แต่น่าจะทำอะไรได้มากกว่านั้น การวิเคราะห์ข่าวจะช่วยให้มองเห็นอะไรได้กว้างมากขึ้น"

ขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งมีความเห็นตรงกันข้าม โดยเห็นว่าไม่ควรมีการแสดงความคิดเห็นในการรายงานข่าว เพราะข่าวคือความจริงที่ไม่มีการวิจารณ์ เช่น สมมติโทรทัศน์ทำสื่อบข่าวกพิเศษ ก็ควรเป็นสาระที่ต้องการหยิบยกประเด็นนั้นขึ้นมาเท่านั้น ผู้ชมจะรู้ได้ด้วยตนเองว่าผิดหรือถูก แต่ปัจจุบันมีวิเคราะห์ข่าวด้วยเพราะเลียนแบบมาจากข่าวหนังสือพิมพ์ บางครั้งมองได้ว่าการวิเคราะห์คือการชี้นำ ถ้าชี้นำถูกก็ถูกหรือถ้าชี้นำผิดก็ผิด ดังนั้นนักข่าวไม่ควรแสดงความคิดเห็นของตัวเองลงไปในการรายงานข่าว หรือไม่ใช่คำพูดในลักษณะชี้นำความคิด ควรเป็นสื่อบข่าวกที่เสนอเนื้อเรื่องแล้วให้ประชาชนได้ดูได้คิดและได้ตัดสินใจเอง (จิตติมา วุฒิวัฒน์และกัญญา ศิลปะอาษา, สัมภาษณ์ อ่างถึงใน สุันทา เคาไวยกุล และจุมพล รอดคำดี, อ่างแล้ว) สอดคล้องกับ ลิขิต ธีรเวคิน อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ในวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคาดหวังของนักสื่อสารมวลชน นักการเมือง และนักวิชาการต่องานข่าวการเมืองทางโทรทัศน์ (2539: หน้า 150) กล่าวว่า "สิ่งที่คาดหวังคือน่าจะมีข่าวซึ่งสะท้อนถึงความเป็นจริง ไม่ใช่มีการบิดเบือนหรือมีการใส่ความคิดเห็นลงไป ข่าวควรจะเป็นข่าวว่าไปตามเนื้อผ้า แต่มักจะมีการตีความโดยผู้อ่านข่าวหรือผู้เขียนข่าว บางทีใส่ความรู้สึกเข้าไป"

ในขณะที่ข้อถกเถียงเกี่ยวกับความเป็นภววิสัยด้านความเป็นกลางรวมทั้งการใช้ความรู้สึกหรืออารมณ์เป็นที่ตั้งหรือการมีอคติและการแสดงความคิดเห็นในการรายงานข่าว ยังไม่มีข้อสรุปที่แน่ชัด ในขณะที่เดียวกันสื่อโทรทัศน์ก็ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการรายงานข่าวจากแบบเดิมเป็นแบบการเล่าข่าว ซึ่งแสดงถึงลักษณะการนำเสนอข่าวที่สื่อโทรทัศน์เลือกใช้เพื่อนำเสนอให้กับผู้รับชม

1.5 รูปแบบการรายงานข่าว

1.5.1 การรายงานข่าวรูปแบบเดิม

การรายงานข่าวทางสื่อโทรทัศน์ในประเทศไทยในรูปแบบเดิมค่อนข้างเป็นทางการ กล่าวคือ ผู้รายงานข่าวจะรายงานข่าวตามที่ได้กำหนดไว้หรือได้รับมอบหมายจากบรรณาธิการข่าว โดยผ่านกระบวนการคัดกรองคัดเลือกข่าวตามหลักการผู้รักษาช่องทางการสื่อสารหรือนายทวารข่าวสาร (Gatekeeper) เนื้อหาข่าวส่วนใหญ่เน้นข่าวหนักได้แก่ ข่าวที่มีความสำคัญหรือมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนมากกว่าข่าวที่มีความน่าสนใจ เช่น ข่าวเกี่ยวกับรัฐบาล การเมือง เศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ บางครั้งเนื้อหาของข่าวสารยากแก่การรับรู้และการทำความเข้าใจของผู้ชม กอปรกับผู้รายงานข่าวมีท่าทางขึงขัง และตั้งใจรายงานข่าวอย่างมาก ถ้าเป็นการรายงานข่าวโดยผู้รายงานข่าวคนเดียวจะไม่มีท่าทางประกอบ ส่วนหน้าตาจะเคร่งเครียดจนแทบไม่เห็นรอยยิ้มของผู้รายงานข่าว แม้บางครั้งจะมีผู้รายงานข่าวมากกว่าหนึ่งคน ในรายการข่าวภาคค่ำ ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่ดูของรายการข่าวในแต่ละวัน แต่ผู้รายงานข่าวต่างรายงานข่าวในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบ เช่น ข่าวกีฬา ข่าวเศรษฐกิจหรือข่าวทั่วไปโดยไม่มีการพูดคุยกัน แต่มีการทักทายช่วงเริ่มหรือหลังจบรายการข่าวตามระเบียบประเพณีไทยเท่านั้น บริบทเหล่านี้ แม้จะทำให้ข่าวมีความน่าเชื่อถือ แต่ด้วยรูปแบบที่เป็นทางการมากและภาษาข่าวที่ยากต่อการทำความเข้าใจทำให้ผู้รับสารรู้สึกที่ข่าวเป็นเรื่องไกลตัว รายการข่าวในอดีตจึงไม่ค่อยได้รับความนิยมหรือสนใจเท่าที่ควร จนกระทั่ง สมเกียรติ อ่อนวิมล และสถานีโทรทัศน์ไทย ช่อง 9 ได้ปรับปรุงการนำเสนอข่าว โดยนำวิธีการรายงานข่าวจากต่างประเทศมาใช้ โดยเปลี่ยนรูปแบบการรายงานข่าวแบบเดิมเป็นการรายงานข่าวสลับประเภทข่าวสารคดี ข่าวเจาะลึกหรือข่าวขุดคุ้ยที่นักข่าวสามารถคิดเรื่องหรือคิดประเด็นแล้วทำการสืบหาความจริงได้ด้วยตนเอง ข่าวไม่ได้มีเพียงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น แต่มีการวิเคราะห์ประกอบด้วย โดยเสนอแง่มุมที่หลากหลาย ทำให้ข่าวหนัก เช่น ข่าวการเมือง สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น ซึ่งผู้รายงานข่าวต้องมีความรู้ในเรื่องข่าว สามารถวิเคราะห์และตีความข่าวได้ ไม่ใช่เพียงพูดภาษาไทยชัดหรือมีใบอนุญาตเท่านั้น ผลจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบรายการข่าวครั้งนี้ได้รับการตอบรับจากผู้รับชมเป็นอย่างดี เหตุการณ์นี้จึงเป็นเหมือนจุดเริ่มต้นที่นำไปสู่ปรากฏการณ์รายการเล่าข่าวดังปรากฏในสื่อโทรทัศน์ไทย

1.5.2 การรายงานข่าวรูปแบบการเล่าข่าว

หลังการปฏิวัติรูปแบบการรายงานข่าวโดย สมเกียรติ อ่อนวิมล แล้ว ข่าวยังมีสาระเช่นเดิม แต่เปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอให้มีความน่าสนใจและสามารถเข้าใจได้ง่ายมากขึ้น การแสดงความคิดเห็นและการรายงานข่าว แยกส่วนกันอย่างชัดเจนคือ มีการวิเคราะห์ข่าวหลังจากการเสนอข่าวตามปกติ ส่วนมากเป็นข่าวการเมืองโดยแสดงให้เห็นถึงที่มาที่ไป ตั้งข้อสังเกต วิพากษ์วิจารณ์ รวมถึงการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจข่าวได้ง่ายขึ้นและมีแง่มุมที่หลากหลาย ส่วนข่าวสื่อก็มีการเจาะลึกถึงเบื้องหน้าเบื้องหลัง แสดงหลักฐานประกอบแล้วนำมาเปิดเผยต่อสาธารณชน เช่น ข่าวส่วยทางหลวง ซึ่งนักข่าวติดตามถ่ายภาพเคลื่อนไหว การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่พนักงาน ซึ่งการรายงานข่าวในลักษณะนี้จัดได้ว่าเป็นการรายงานข่าวแบบตีความ กล่าวคือ ผู้รายงานข่าวไม่ได้รายงานข่าวตามเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงเท่านั้น แต่มีการตีความหรืออธิบาย ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ตอบคำถาม ตั้งข้อสังเกต และมีข้อเสนอแนะ โดยรักษาความเที่ยงตรงของข้อเท็จจริงและมีเนื้อหาสาระครบถ้วน สมบูรณ์

หลังจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบครั้งนี้ได้รับความนิยม การรายงานข่าวในรูปแบบดังกล่าวจึงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนมีการแข่งขันระหว่างรายการข่าวโทรทัศน์หลายช่อง ซึ่งแต่ละช่องก็พยายามหาจุดเด่นของการรายงานข่าวให้ได้รับความนิยมจากผู้ชมมากที่สุด เพื่อผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจ จนสถานีโทรทัศน์บางช่องได้มีการปรับเปลี่ยนการรายงานข่าวมาเป็นแบบการเล่าข่าว ซึ่งคล้ายกับ การเล่าข่าวทางวิทยุที่เคยเกิดขึ้นและได้รับความนิยมและคำวิพากษ์วิจารณ์มาแล้ว เมื่อประมาณ 40 ปีก่อน จนกระทั่ง เมื่อ 15 ปีที่ผ่านมา ได้มีการทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการเล่าข่าวทางวิทยุ โดย อรรถญา มิ่งเมือง (2535) เขาได้ศึกษาวิธีการเล่าข่าว และความหมายที่ปรากฏออกมาจากการเล่าข่าวทางวิทยุในเมืองไทย พบว่า วิธีการเล่าข่าว ของผู้จ้การวิทยุ ประกอบไปด้วย การบรรยาย การสร้างมุขตลก การสร้างภาพพจน์ การแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ เป็นต้น

ส่วนความหมายโดยอรรถและโดยนัยที่ปรากฏออกมาจากการเล่าข่าว ได้แสดงให้เห็นถึงแนวความคิด จุดมุ่งหมาย ความเชื่อและทัศนคติหลายๆ ประการของผู้จัดรายการที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันไป

สิ่งที่น่าสนใจคือ ผู้จัดรายการมีการสร้างสรรค์อันเกิดจากจินตนาการ (improvisation) ที่นอกเหนือไปจากข้อเท็จจริงหรือบทข่าวที่จัดเตรียมไว้เสมอ ทำให้การเล่าข่าว มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

ส่วนการรายงานข่าวแบบการเล่าข่าวทางโทรทัศน์ มีรูปแบบเปลี่ยนแปลงจากเดิมมาทั้งผู้รายงานข่าวและเนื้อหาข่าวที่น่าเสนอ กล่าวคือผู้รายงานข่าวในรูปแบบเดิมต้องมีความรู้หรือเป็นบรรณาธิการข่าวเปลี่ยนเป็นผู้เล่าข่าวหรือผู้ดำเนินรายการที่ไม่ต้องมีความรู้มาก แต่มีความสามารถในการเล่าเรื่องข่าวอย่างสร้างอารมณ์ให้กับผู้รับชมได้เท่านั้น ดังที่ จิราภรณ์คนข่าว (เว็บไซต์โอเคเนชั่น [Online], 22 ตุลาคม 2550) กล่าวว่า “การเล่าข่าวอาศัยเพียงตัวพิธีกร (Moderator หรือ MC ซึ่งไม่จัดว่าเป็นหรือผู้ประกาศข่าว News Anchor แต่อย่างใด) เป็นตัวดึงผู้ชมให้ดูรายการแทนที่จะเอาเรื่องราวของข่าวเป็นตัวดึงดูด ซึ่งเป็นแนวความคิดที่เริ่มต้น จากศาสตร์การตลาด (Marketing Approach) ไม่ใช่ จากด้านวารสารศาสตร์ (Journalism Approach)” สอดคล้องกับ วิศาล ดิลกวนิช ผู้รายงานข่าวโทรทัศน์ (อ้างถึงใน ทีมข่าวบันเทิง [Online], 2548) กล่าวว่า “คนข่าวเรียกว่าเป็นรีพอร์เตอร์ คืออธิบาย สรุปประเด็น วิเคราะห์แล้วพยากรณ์ แต่ส่วนใหญ่คนเล่าข่าวที่เห็นในทุกวันนี้เป็นเมสเซ็นเจอร์ คือคนส่งเอกสารหยิบเอกสารจากที่หนึ่งไปส่งอีกที่หนึ่ง คนข่าวแบบรีพอร์เตอร์จะน้อย”

ด้านเนื้อหาข่าว ในขณะที่การรายงานข่าวแบบเดิมเข้าใจง่ายและมีเนื้อหาสาระครบถ้วน แต่การเล่าข่าวส่วนมากมีความบันเทิงผสมอยู่ในเนื้อหาข่าวด้วย ผู้เล่าข่าวจะเป็นผู้เลือกข่าวอีกครั้งหนึ่งจากหลายข่าวที่ถูกเลือกมาแล้วตามกระบวนการคัดเลือกข่าวตามปกติ โดยเลือกเนื้อหาเพียงบางตอนของข่าวมานำเสนอ ส่วนมากเน้นการนำเสนอข่าวเบา คือ ข่าวที่มีองค์ประกอบของความน่าสนใจมากกว่าความสำคัญ เป็นลักษณะของเหตุการณ์ที่สร้างความสนใจให้ผู้ชมในช่วงระยะเวลาเดียวแล้วจางหายไปจากความทรงจำ เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวตึกรังพื้นแทง หรือข่าวบันเทิงหรือข่าวที่กำลังเป็นประเด็นร้อนที่สาธารณชนสนใจ เช่น ข่าวความขัดแย้งของบุคคล ผู้เล่าข่าวนำข่าวมาเล่าหรือพูดคุยกันอย่างผ่อนคลาย ในระหว่างนั้นจะมีการนำเสนอภาพและเสียงจากสถานการณ์จริงควบคู่ไปด้วย ภาพและเสียงที่มีความรุนแรง น่ากลัว หรือที่ดึงดูดความสนใจได้ดี จะถูกขยายเข้าไปซ้ำมา มีการนำเนื้อหาข่าวมาจากสื่อต่างๆ บางรายการที่นำข่าวมาจากหนังสือพิมพ์หรือจากข่าวออนไลน์นั้นจะเลือกพาดหัวข่าวใหญ่มานำเสนอก่อน หลังจากนั้นจึงมีการแสดงความคิดเห็นลงไปในช่วงด้วยวิจาร์ณญาณของผู้เล่าข่าวเอง ดังที่ สรยุทธ สุทัศนจินดา ผู้ดำเนินรายการเล่าข่าว (อ้างถึงใน วัฒนชัย ยะนิพนธ์ [Online], 2548) กล่าวว่า “ผมว่าการเล่าข่าว วิเคราะห์ข่าว เป็นการสื่อสารข่าวที่เลือกประเด็นหรือหยิบประเด็นให้กับผู้ชมหรือผู้ฟัง ประเด็น

ข่าวที่เลือกมานั้นผมจะตัดสินใจเอง มองว่าประเด็นไหนน่าสนใจ ใช้วิธีคิดเหมือนผู้ชมว่า ควรจะ
อยากรู้เรื่องอะไร รู้กระแสข่าวใด”

เมื่อพิจารณาการเล่าข่าว ตามหลักการรายงานข่าวแบบตีความพบว่า การเล่าข่าวไม่ได้มี
คุณลักษณะที่เป็นไปตามนั้นเท่าที่ควร เนื่องจากการเล่าข่าวเป็นเพียงการสรุปประเด็นข่าวจากสื่อ
ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ มานำเสนอตามที่ผู้เล่าข่าวเห็นว่าสาธารณชนสนใจ ไม่มีการให้ข้อมูล
เพิ่มเติมอย่างรอบด้านหรือเจาะลึกในประเด็นสำคัญ ส่วนการวิพากษ์วิจารณ์ก็เป็นไปตามทัศนคติ
ของผู้เล่าคือ เป็นไปตามความรู้สึกหรืออารมณ์ของผู้เล่าข่าว ส่วนข้อเสนอแนะก็แล้วแต่ว่าผู้เล่า
ต้องการจะเสนอแนะอะไรบ้าง ซึ่งในบางครั้งก็เป็นเพียงการประชดประชันเพื่อดึงดูดความสนใจ
หรือสร้างอารมณ์ให้กับผู้ชม และเมื่อพิจารณาบทบาทของการเล่าข่าวตามรูปแบบการนำเสนอ
ดังกล่าว พบว่ามีคุณลักษณะบางประการที่สอดคล้องกับบทบาทข่าวในด้านหลักวิชาการ เช่น
ความกระชับตรงประเด็น ใหม่ สด ทันต่อเหตุการณ์ แต่ยังมีคุณลักษณะที่ขัดกับบทบาทข่าวด้าน
อื่นๆ คือ เรื่องความเป็นกลางในการรายงานข่าว นอกจากนี้ยังพบว่า รายการเล่าข่าวมีคุณลักษณะ
บางประการของการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจผสมอยู่ด้วย

1.5.3 การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์

แม้รูปแบบการรายงานข่าวทางสื่อโทรทัศน์จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก แต่รูปแบบการ
รายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากนัก ซึ่งสาเหตุที่หนังสือพิมพ์สามารถยืนหยัด
อยู่ได้ท่ามกลางการแข่งขันของสื่อมวลชนแขนงอื่นๆ เช่นนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อมวลชนแขนง
อื่นๆ แล้วจะพบว่า หนังสือพิมพ์มีคุณค่าทางภาษาที่ใช้เขียน เก็บรักษาไว้ได้นาน ทำให้สามารถใช้
ในการอ้างอิงได้ จนกระทั่งเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีคุณค่า ซึ่งสื่อโทรทัศน์นั้น เมื่อ
ออกอากาศแล้วก็ผ่านไป เก็บข้อความไว้ยากกว่า และค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาสูง (ถาวร
บุญวัฒน์, 2538 หน้า 33)

เมื่อพิจารณาด้านหน้าที่ของสื่อในการแจ้งข่าวสารนั้น สื่อหนังสือพิมพ์ยังทำหน้าที่ของสื่อ
วารสารศาสตร์ได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะหน้าที่ในการรายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวในสังคม ซึ่ง
ถือเป็นหน้าที่หลักในการเฝ้าติดตามเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อนำมา
รายงานให้ผู้อ่านได้รับรู้ เหตุการณ์ที่นำมารายงานนั้นจะผ่านการพิจารณาถึงคุณค่าที่เป็น
ประโยชน์หรือมีผลกระทบต่อผู้อ่านในรูปแบบของข่าว ในการรายงานข่าวเท่ากับการนำเรื่องราวที่
ผู้อ่านไม่สามารถไปเห็นด้วยตนเองสามารถรับรู้จากการรายงานของนักข่าวบนหน้าหนังสือพิมพ์

จึงเป็นความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์ที่ต้องให้ความสำคัญต่อการรายงานข้อเท็จจริงให้ถูกต้อง ครบถ้วน เทียบตรง เป็นกลาง และไม่บิดเบือน เพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ข้อมูลที่สามารถตัดสินใจเรื่องราวได้แม่นยำ เฉพาะอย่างยิ่งเรื่องสลับซับซ้อนเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง (มาลี บุญศิริพันธ์, 2550 หน้า 10)

2. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ (persuasion)

การโน้มน้าวใจเป็นกระบวนการสื่อสาร ที่ผู้ส่งสารจงใจที่จะมีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของผู้รับสาร เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ ตลอดจนอารมณ์หรือพฤติกรรมของผู้รับสารผ่านทางสารที่ส่งไป พฤติกรรมที่เกิดขึ้นอาจเป็นพฤติกรรมเชิงประเมินหรือเข้าหา – หลีกเลี้ยงก็ได้ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวผู้รับสารนั้นเป็นไปโดยสมัครใจ หรือด้วยความเต็มใจ มิใช่อยู่ในสถานการณ์ที่จำต้องยินยอมเพราะถูกบังคับขู่เข็ญ (กรรณิการ์ อัครวรเดชา, 2546: 139; ดารุเรศ กาศโอสถ, 2543: 3; Erwin P. Bettinghaus, 1973; Gary Cronkhitte, 1969)

อริสโตเติล (อ้างถึงใน รจิตลักษณ์ แสงอุไร, หน้า 62) ได้ระบุลักษณะการเร้าใจพื้นฐาน 3 วิธี ที่ผู้ส่งสารสามารถนำไปใช้ในการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ กล่าวคือ ผู้พูดอาจใช้การโต้แย้งแสดงเหตุผลตามหลักตรรกวิทยา (logos) โต้แย้งด้วยวิธีเร้าอารมณ์ (pathos) หรือโต้แย้งบนพื้นฐานของความน่าเชื่อถือ (ethos)

ส่วนทางด้าน สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร (2533) ได้แบ่งรูปแบบของการโน้มน้าวใจผ่านสื่อซึ่งประกอบด้วย การเร้าอารมณ์ (emotional arousal), การแสดงความเอาใจเขามาใส่ใจเรา (empathy), การสร้างแบบอย่างขึ้นในใจ (internalized norms), การให้รางวัล (reward)

คุณลักษณะของรายการเล่าข่าวที่จัดเป็นการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจที่สามารถสังเกตเห็นได้คือ การพยายามโน้มน้าวใจให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วมเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชมให้ติดตามชมรายการตั้งแต่ต้นจนจบ การดึงดูดความสนใจทำโดยการรายงานข่าวเกินจริง ด้วยการเล่าเรื่องข่าวอย่างเร้าอารมณ์ ใส่สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง ประกอบกับการนำเสนอภาพที่สร้างอารมณ์ให้กับผู้ชมได้ เช่น ภาพน่ากลัว น่าหวาดเสียว ภาพที่รุนแรงหรือภาพทางเพศ นอกจากนี้ยังมีการดึงดูดความสนใจด้วยการให้รางวัล ในระหว่างดำเนินรายการจะมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับ

เนื้อหาข่าวที่ได้รายงานไปแล้วเพื่อให้ผู้ชมร่วมสนุกในการตอบคำถาม ผู้ที่ตอบคำถามถูกต้องจะได้รับรางวัล เช่น เสื้อ ปฏิทินหรือหนังสือ เป็นต้น

เมื่อผู้ชมรับชมรายการเล่าข่าวก็อาจจะมีความรู้สึกหรืออารมณ์เกิดขึ้นตามไปด้วย ทำให้ผู้ชมรู้สึกอยากติดตามต่อไปเรื่อยๆ คล้ายกับการชมภาพยนตร์เรื่องหนึ่งแต่ต่างกันตรงที่เหตุการณ์ข่าวเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง เช่น การนำเสนอข่าวปล้นร้านทองที่มักมีการนำเสนอภาพจากกล้องวงจรปิดประกอบการเล่าข่าวเพื่อบ่งชี้ให้เห็นถึงความถูกต้องของคนร้าย ผู้ชมที่ได้ชมข่าวนี้อาจจะรู้สึกหวาดเสียว และอยากติดตามต่อไป เพราะฉะนั้นวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข่าวในลักษณะนี้ก็เพื่อโน้มน้าวใจผู้ชมให้ติดตามชมรายการเล่าข่าวไปจนจบรายการมากกว่าที่จะโน้มน้าวใจให้เกิดความเชื่อ

นอกจากการเล่าข่าวจะโน้มน้าวใจผู้ชมให้ติดตามด้วยการเร้าอารมณ์และให้รางวัลแล้ว ในบางครั้งยังพบว่าการจำกัดประเด็นในการตีความของผู้รับสารด้วย โดยเป็นลักษณะที่ทำให้ผู้ชมรับรู้ข่าวสารเพียงด้านใดด้านหนึ่ง โดยการเลือกบางส่วนของเนื้อหาข่าวมานำเสนอตามทิศทางที่ผู้ดำเนินรายการต้องการให้เป็น นั่นคือการกำหนดกรอบข่าวสารในการตีความ

3. การกำหนดกรอบข่าวสาร (framing)

การกำหนดกรอบข่าวสารหรือการกำหนดกรอบในการตีความข่าวสารถูกใช้อย่างแพร่หลายในสาขาสังคมวิทยาและจิตวิทยา โดยมีแนวคิดที่ถูกสร้างและพัฒนาเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรมให้สามารถสังเกต (observed) และวัดได้ (measured) ซึ่งในการศึกษาเกี่ยวกับกรอบในทางการสื่อสารมวลชนจะถูกมองในสองลักษณะ คือ กรอบในฐานะที่เป็นตัวสร้างข่าว หรือนำเสนอข่าว (presenting news) และกรอบในฐานะที่เป็นตัวทำความเข้าใจกับข่าว (comprehending news) (Gaye Tuchman, 1978)

3.1 ความหมายของกรอบ

การนิยามความหมายของกรอบนั้น จึงขึ้นอยู่กับว่าเป็นการพิจารณาจากมุมมองด้านสื่อ คือ กรอบในฐานะที่เป็นตัวสร้างข่าว หรือจากมุมมองของผู้รับสารคือ กรอบในฐานะเป็นตัวทำความเข้าใจข่าว เป็นหลัก ซึ่งทั้งสองกรอบมีความแตกต่างกันมาก เพราะฉะนั้นจึงสามารถแยก

นิยามความหมายของกรอบได้สองอย่างคือ กรอบของสื่อหรือกรอบของข่าว (media or news frame) และกรอบของผู้รับสารหรือกรอบของปัจเจกบุคคล (audience or individual frame)

3.1.1 กรอบของสื่อหรือกรอบของข่าว

กรอบของสื่อหรือกรอบของข่าว หมายถึง ความคิดหลักในเนื้อหาข่าวซึ่งผ่านการจัดระเบียบ เพื่อให้เสริมคำอธิบายและชี้แนะว่าประเด็นของเรื่องข่าวคืออะไร การจัดระเบียบทำได้โดยใช้วิธีการเลือกสรร (selection), การเน้นย้ำ (emphasis), การตัดออก, (exclusion), และการชี้แจงรายละเอียด (elaboration) (Werner J. Severin และ James W. Tankard, 2001: 277) กรอบของข่าวจึงบอกถึงแนวทางความคิดเกี่ยวกับข่าว (Darren G. Lilleker, 2006: 82) ที่เสนอมุมมองหรือทัศนคติที่มีต่อข่าว และอาจส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจในประเด็นต่างๆ ของผู้รับสาร (พิงรอง รามสูต ทัศนะนันท์, 2549)

3.2.2 กรอบของผู้รับสารหรือกรอบของปัจเจกบุคคล

กรอบของผู้รับสารหรือกรอบของปัจเจกบุคคล หมายถึง โครงสร้างความรู้ (schemata) ในการตีความ (interpretation) ที่บุคคลใช้ในการทำความเข้าใจและตอบสนองต่อเหตุการณ์ต่างๆ (Erving Goffman, 1986)

เมื่อบุคคลเปิดรับเนื้อหาจากสื่อ กรอบต่างๆ ที่มีอยู่ในสมองจะถูกสำรวจและเลือกขึ้นมาใช้เพื่อทำความเข้าใจต่อเหตุการณ์ (พิงรอง รามสูต ทัศนะนันท์) รวมถึงช่วยให้บุคคลสามารถวางตำแหน่ง (locate) รับรู้ (perceive) แยกแยะ (identify) ให้ชื่อ (label) ประเมินคุณค่า (values) สร้างแง่มุมในการมอง (perspectives) กับเหตุการณ์นั้น (Goffman E., 1974 อ้างถึงใน ฟารีดา เตชะวรินทร์เลิศ และดวงกมล ชาติประเสริฐ, 2548: 21) เช่น เมื่อถามว่า “เกิดอะไรขึ้น” (What happened?) หรือ “มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น” (What is going on?) บ่อยครั้งที่ผู้ตอบต้องอ้างอิงถึงกรอบข่าวสารที่มีอยู่ (Clifford Geertz, 1983)

3.2 การกำหนดกรอบข่าวสารของสื่อ

โดยทั่วไปในกระบวนการสื่อสารมวลชน สื่อจะเริ่มต้นแจ้งข่าวสารก่อนเป็นอันดับแรก ดังนั้นสื่อจึงจำเป็นต้องกำหนดแนวทางในการเสนอข่าวสารว่าจะให้เป็นไปในทิศทางใด เช่น การเสนอข่าวเกี่ยวกับการทำแท้งของวัยรุ่น สื่ออาจจะเลือกนำเสนอในประเด็นวัยรุ่นใจแตก ประเด็นปัญหาสังคม หรือประเด็นสิทธิสตรี การเลือกนำเสนอในประเด็นใดประเด็นหนึ่งก็คือ การวางกรอบในเรื่องการทำแท้งของวัยรุ่นนั่นเอง

ดังนั้น การวางกรอบหรือการสร้างกรอบหรือการกำหนดกรอบข่าวสาร (framing) หมายถึง การเลือกเพียงบางมุมมองหรือบางลักษณะของความจริง แล้วทำให้เด่นชัด (salient) กว่าส่วนอื่นในข่าวสาร เพื่อให้ผู้รับสารใช้ในการกำหนดรายละเอียดของปัญหาไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง (to promote a particular problem definition), การอธิบายต้นสายปลายเหตุ (causal interpretation), การประเมินค่าทางจริยธรรม (moral evaluation) หรือการเสนอแนะในการแก้ปัญหาในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง (treatment recommendation) (Robert M. Entman, 1993: 52)

การกำหนดกรอบ จึงเป็นการนำเสนอข้อมูลในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง โดยการใส่มุมมองความคิด (perspective) ลงในสาร (Robin L. Nabi, 2003: 225) และกำหนดมุมมองของคำอธิบายให้แคบลง เพื่อเน้นใจความสำคัญของเหตุการณ์หรือประเด็นที่ต้องการนำเสนอ และกลบความน่าสนใจของมุมมองอื่นๆ ไปในตัว

ในบางครั้งสื่อวางกรอบข่าวสาร โดยใช้กลวิธีพิเศษ พบได้จากตอนต้นในการดำเนินเรื่อง เช่น การพาดหัว (headlines), การเกริ่นนำ (leads), การยกคำพูดมาแล้วเน้นด้วยตัวเข้ม (pull quotes), และย่อหน้าที่บอกว่าเรื่องนี้เกี่ยวกับอะไร (nut graphs) (Werner J. Severin และ James W. Tankard, 2001: 278)

องค์ประกอบสำคัญของการกำหนดกรอบของสื่อคือ การเลือก (selection) และการทำให้โดดเด่น (salience) เพื่อให้ข้อมูลส่วนนั้นสังเกตเห็นได้ง่ายขึ้น มีความหมายลึกซึ้งขึ้น และน่าจดจำมากขึ้นในสายตาผู้รับสาร (Robert M. Entman, 1993: 52) กรอบจึงสามารถออกแบบให้เพิ่มความเข้าใจได้ หรือใช้เป็นช่องทางลัดเชื่อมระหว่างเรื่องราวกับภาพที่ชัดเจนในการรับรู้ได้ (Darren G. Lilleker, 2006: 82)

นอกจากนี้ Entman (1991 อ้างถึงใน Darren G. Lilleker, 2006 หน้า 83) ยังได้ระบุแนวทางของการกำหนดกรอบข่าวสารไว้ 5 แนวทาง ดังนี้

1) ความขัดแย้ง (conflict) โดยให้ความสำคัญกับเรื่องที่มีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน และความแตกแยก ส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับพรรคการเมือง

2) สิ่งที่น่าสนใจและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล (human interest/personalization) การเพิ่มการเร้าอารมณ์เข้าไปในการรายงานข่าว และดำเนินเรื่องโดยแสดงสีหน้า เรื่องเกี่ยวกับผู้ประสพภัยธรรมชาติ, สงคราม, หรือภาวะวิกฤติ ถูกนำเสนอให้ส่งผลกระทบต่อความจริง และตัวเลขที่เชื่อถือไม่ได้ ในขณะที่สามารถทำให้การเมืองเกี่ยวข้องกับบุคคล โดยการชี้ให้เห็นถึงผลกระทบของนโยบาย นั้นหมายถึงคุณลักษณะของแต่ละบุคคลถูกกระตุ้นให้อยู่เหนือแง่มุมสำคัญอื่นๆ

3) ผลที่ตามมา (consequences) ในขณะที่เราให้ความสนใจกับเรื่องทางเศรษฐกิจที่มีหลายเหตุการณ์แตกแขนงออกไป ผลกระทบจึงสามารถผันผวนได้มาก

4) จรรยาบรรณ (morality) การรายงานข่าวของสื่อสามารถกล่อมเกลาเรื่องของศีลธรรมในบางครั้งให้ผู้ดำเนินการทางการเมืองทำในสิ่งที่ไม่สมควร หรือมีนโยบายที่ทำให้รู้สึกว่ามีพิรุณ นำสงสัย ออกนอกกรอบนอกทาง

5) ความรับผิดชอบ (responsibility) ทั้งสาเหตุและการแก้ปัญหาต่างก็เป็นคุณลักษณะของกรอบด้านความรับผิดชอบ ในการตื่นตัวในเรื่องคลื่นซึนามิ (Tsunami) ในเอเชีย กรอบหนึ่งคือกรอบความรับผิดชอบของทั่วโลก (global responsibility)

3.3 กรอบของสื่อกับกรอบของผู้รับสาร

สื่อมวลชนได้สร้างกรอบซึ่งผู้อ่านหรือผู้ชมใช้ในการตีความ พุดคุย ถกเถียง อภิปรายกันเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม เมื่อผู้รับสารรับข้อมูลเหล่านั้น กรอบอาจจะมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของปัจเจกบุคคล เกี่ยวกับข้อปัญหา (problems) และวิธีแก้ปัญหาคือเป็นสิ่งจำเป็น (necessary solutions) (Robin L. Nabi) กรอบของสื่อและกรอบของผู้รับสารจึงมีความสัมพันธ์กัน กรณีที่กรอบของข่าวกับกรอบของผู้รับสารมีความสอดคล้องกัน การตีความต่อข่าวนั้นก็จะเป็นไปได้โดยง่าย แต่หากกรอบทั้งสองไม่เป็นทิศทางเดียวกัน การตีความข่าวสารจะขึ้นอยู่กับความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังสื่อสาร ทศนคติหรือจุดยืนของบุคคล น้าหนักหรือแง่มุมของข้อโต้แย้งในสาร (พิรงรอง รามสูต รัตนันท์, อ้างแล้ว) ดังนั้น สื่อจึงมักจะเลือกนำเสนอเรื่องที่ถูกคนมีกรอบอยู่ เพื่อให้การตีความของผู้รับสารเป็นไปตามที่สื่อต้องการ

มีงานวิจัยที่แสดงว่า การกำหนดกรอบข่าวสารของสื่อ มีผลกระทบต่อแนวทางที่ผู้รับสารใช้ในการตีความประเด็น เช่น Shah และ Domke (1995 อ้างถึงใน Werner J. Severin และ James W. Tankard, หน้า 279) ทำการทดลองโดยให้ผู้รับสารกลุ่มหนึ่งได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสาธารณสุขในกรอบของจริยธรรมที่เน้นเกี่ยวกับสิทธิและเรื่องศีลธรรม และอีกกลุ่มหนึ่งได้รับข่าวสารเดียวกันแต่เป็นกรอบทางสังคมที่เน้นเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนจากสังคม ผลปรากฏว่า คนที่รับข่าวสารสาธารณสุขผ่านกรอบทางจริยธรรม มีแนวโน้มที่จะตีความเรื่องสาธารณสุขเป็นประเด็นทางจริยธรรม มากกว่าคนที่ตีความข่าวนี้ผ่านกรอบทางสังคม

3.4 การกำหนดกรอบข่าวสารของรายการเล่าข่าว

ในรูปแบบการรายงานข่าวของรายการเล่าข่าว นอกจากการเลือกเพียงบางข่าวมานำเสนอแล้ว ยังพบว่าในแต่ละข่าวที่เลือกมานั้น ยังมีการเลือกเพียงบางประเด็นหรือบางมุมมองที่จะเป็นแนวทางในการตีความของผู้ชม ตามที่ผู้ดำเนินรายการต้องการด้วย โดยการกำหนดกรอบข่าวสาร เช่น การเลือกเนื้อหาเพียงบางส่วนมานำเสนอ ประกอบกับน้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง เสียงหัวเราะ รายงานข่าวแบบที่เล่นที่จริง และการวิพากษ์วิจารณ์รวมถึงการลงความเห็นในข่าว เมื่อผู้ชมรับชมข่าวก็อาจจะได้เห็นมุมมองในด้านเดียว ในการตีความก็อาจจะไม่หลากหลาย ซึ่งขัดกับหลักการประชาธิปไตยที่สื่อต้องนำเสนอข่าวอย่างรอบด้าน และจะเห็นว่าในการกำหนดกรอบของรายการเล่าข่าว ผู้ดำเนินรายการจะพยายามเลือกนำเสนอ เรื่องที่ทุกคนมีกรอบอยู่ คือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนส่วนใหญ่หรือเรื่องที่คนส่วนใหญ่ให้ความสนใจ เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายและน่าติดตาม ทำให้การรายงานข่าวแบบการเล่าขานนี้ก็ได้รับความนิยมมากกว่าการรายงานข่าวแบบเดิม

นอกจากคุณลักษณะเฉพาะของรายการเล่าข่าวดังกล่าวแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นอีกที่ทำให้ผู้ชมนิยมชมรายการเล่าข่าว เช่น เนื่องจากสถานการณ์โลก สถานการณ์บ้านเมืองที่ปรับเปลี่ยนตลอดเวลาทำให้มีการบริโภคข่าวสารมากขึ้น เพราะนั่นคือผลกระทบโดยตรง แต่คนไทยไม่ชอบอ่านหนังสือ เมื่อมีรายการเล่าข่าวจึงไม่ต้องอ่านหนังสือพิมพ์หลายเล่ม เพราะการเล่าข่าวเป็นการสรุปและประมวลข่าว บางรายการไม่ใช่เพียงอ่านและวิเคราะห์เท่านั้น ยังมีการใส่สีตีข่าว จึงเป็นการเพิ่มอรรถรสในการบริโภคข่าวให้น่าสนใจมากขึ้น (หนังสือพิมพ์สยามธุรกิจ [Online], 2550) ดังที่ วิศาล ดิลกวณิช (อ้างถึงใน ทีมข่าวบันเทิง [Online], 2548) อธิบายว่า การเล่าข่าวเป็นที่นิยมเพราะผู้ชมต้องการรับข่าวที่เข้าใจง่าย ชัดเจน และความต้องการข่าวสารของผู้ชมที่มากขึ้น กอปรกับท่าทางประกอบ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นความสนใจและความเข้าใจของผู้รับชม

ความนิยมของรายการเล่าข่าวไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในกลุ่มผู้ชมเท่านั้น แม้แต่ในวงการสื่อโทรทัศน์หรือผู้ผลิตรายการก็นิยมทำรายการประเภทนี้ เพราะกระบวนการผลิตข่าวทำได้ง่าย มีเพียงผู้เล่าข่าวนั่งที่โต๊ะ ส่วนข่าวก็นำมาจากหนังสือพิมพ์ ไม่ต้องเสียดอกไปหาข่าว บางรายการมีทีมงานคัดเลือกแยกเรื่องแล้วสรุปแยกแยะ แต่บางรายการก็คัดลอกข่าวทั้งหมด ต่างจากการทำรายการข่าวปกติที่ต้องเตรียมการและวางแผนในการผลิตซึ่งยุ่งยากกว่ามาก กระบวนการผลิตข่าวที่ง่ายมากจึงไม่ต้องลงทุนมากแต่ได้กำไรดี เพราะค่าโฆษณาแพงซึ่งส่วนหนึ่งเนื่องจากความนิยมในตัวพิธีกร (หนังสือพิมพ์สยามธุรกิจ [Online], อ้างแล้ว) สอดคล้องกับ กิตติ สิงหาปัด (อ้างถึงในทีมข่าวบันเทิง [Online], อ้างแล้ว) กล่าวว่า “สาเหตุที่ทำให้รายการประเภทเล่าข่าวได้รับความนิยม เพราะรายการแบบนี้ทำง่ายที่สุด สถานีไม่ต้องการลงทุน แค่อ้างทีมงานรีเสิร์ชไม่กี่คนมาเป็นคนทำข้อมูล แล้วจ้างผู้ดำเนินรายการมาก็ทำได้แล้ว เพราะฉะนั้นการทำรายการแบบนี้จึงเกิดขึ้นเยอะ เหมือนรายการเล่าข่าวทางวิทยุจ้างผู้ดำเนินรายการมา 2 คนก็พูดคุยกันไปแล้วเอาหนังสือพิมพ์มาวางไว้ข้างหน้า”

ด้วยความนิยมในการเล่าข่าวอย่างมาก แสดงให้เห็นว่ารายการเล่าข่าวส่งผลต่อผู้ผลิตหรือสื่อสังเกตได้จากจำนวนรายการเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่วนมากเป็นผลด้านดี เช่น ต้นทุนการผลิตถูกลงแต่กำไรมากขึ้น และเมื่อพิจารณาในด้านผู้รับสารที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนไปคือมีความนิยมรายการข่าวมากกว่าในอดีต และจากข้อวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ ของผู้สังเกตการณ์ ดังกล่าวในบทที่ 1 จะเห็นว่าการรายงานข่าวแบบการเล่าข่าวอาจจะส่งผลกระทบต่อผู้รับชมด้วย

4. ผลกระทบของรูปแบบการรายงานข่าว

คอลิน เบอริ (Colin Berry, 1988) กล่าวว่า ในการสื่อสารด้านการแจ้งข่าวให้กับผู้รับสาร มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 3 ประการ คือ ปัจจัยด้านรูปแบบการรายงานข่าว ปัจจัยเกี่ยวกับผู้รับสาร และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาข่าวกับผู้รับสาร ซึ่งปัจจัยทั้งสามน่าจะมีส่วนช่วยในเรื่องความเข้าใจเนื้อหาข่าวได้ใกล้เคียงกัน (Hans – Bernd Brosius, 1990: 153)

จอร์จ รัวร์แมน (Georg Ruhmann, 1989: 104) ได้แสดงให้เห็นว่า ระดับความสามารถของสาธารณชนในการกำหนดประเด็นข่าวขึ้นมาอีกครั้ง (Reproduce) ขึ้นอยู่กับความรู้เดิมที่มีอยู่ก่อน ส่วนปัจจัยอื่นที่สำคัญในความเข้าใจข่าวคือ ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาข่าวที่นำเสนอกับ

ผู้ชม ด้วยเหตุผลดังกล่าว ชาวจึงส่งผลกระทบต่อผู้รับสารทางด้านจิตใจ กล่าวคือ ถ้ามีความสนใจมาก ก็จะมีสมาธิเข้าใจข่าวมากเช่นกัน (Hans – Bernd Brosius, 1989: 466)

งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอข่าวสารทางสื่อโทรทัศน์ ได้ปรากฏขึ้นเป็นผลมาจากการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับรายการข่าวสารผสมความบันเทิง (Infotainment) ซึ่งเป็นที่แพร่หลายในช่วงกลางคริสต์ศักราช 1990 เช่น ฟรุห์และเวิร์ท (Werner Fruh and Werner Wirth, 1997) ได้ศึกษาผลกระทบของรายการข่าวสารผสมความบันเทิงในสื่อโทรทัศน์ต่อความสามารถในการจำเนื้อหา โดยวิเคราะห์แยกตามองค์ประกอบด้านต่างๆ เช่น การเคลื่อนไหวของภาพ การใช้ดนตรีประกอบ ฯลฯ นอกจากนี้ยังแบ่งรายการข่าวสารผสมความบันเทิงออกเป็น 2 ด้าน โดยใช้ความสามารถในการจดจำข้อมูลข่าวสารเป็นเกณฑ์คือ ด้านบวก หมายถึง เมื่อชมรายการข่าวสารผสมความบันเทิงแล้ว ระดับคุณภาพและความถูกต้องของข้อมูลภายหลังการรับรู้ข่าวสารเพิ่มขึ้น และด้านลบ หมายถึง คุณภาพของข้อมูลและความสามารถในการจดจำข้อมูลข่าวสารลดลง

ส่วน แฮน - เบิร์น บรอสเซียส (Hans - Bernd Brosius, 1991: 396 – 401) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษา ผลของรูปแบบการนำเสนอข่าวโทรทัศน์ระหว่างการรายงานข่าวแบบผู้ประกาศข่าวอ่านข่าวให้ฟัง (Talking Head) กับแบบรายงานข่าวจากแฟ้มข่าวที่ถูกบันทึกไว้ (Filmed Report) และแบบผสมทั้งสองรูปแบบ (Mixing up formats) ต่อความเข้าใจของผู้ชม โดยแบ่งกลุ่มผู้ชมเป็นสี่กลุ่มการทดลอง กลุ่มแรก รับชมข่าวจากผู้ประกาศข่าวอ่านข่าวให้ฟัง กลุ่มที่สองรับชมข่าวจากแฟ้มข่าวที่ถูกบันทึกไว้ ส่วนกลุ่มที่สามและสี่รับชมข่าวจากการรายงานข่าวแบบผสมกันทั้งสองแบบแต่สลับลำดับที่ของ ข่าวระหว่างสองรูปแบบ ผลการทดลองพบว่า ผู้ชมที่รับชมข่าวโทรทัศน์จากผู้ประกาศข่าวอ่านข่าวให้ฟังเพียงรูปแบบเดียวหรือผู้ชมในกลุ่มที่หนึ่งมีความเข้าใจน้อยที่สุด ส่วนผู้ชมที่รับชมข่าวจากแฟ้มข่าวที่ถูกบันทึกไว้ในรูปแบบผสมหรือผู้ชมในกลุ่มที่สามและสี่มีความเข้าใจดีที่สุด

การรายงานข่าวโทรทัศน์ ส่วนมากมีองค์ประกอบสองส่วนคือส่วนที่ผู้รับชมสามารถมองเห็นได้ (Visual) กับส่วนที่ผู้รับชมได้ยิน (Audio) ในส่วนที่มองเห็นได้ (Visual) ได้แก่ ภาพประกอบทั้งภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหวจากคลิปปิดีโอสั้นๆ มีหลายงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าการรายงานข่าวที่มีภาพประกอบจะช่วยเพิ่มการระลึกข่าว (Recall) เมื่อเปรียบเทียบกับรูปแบบการรายงานข่าวที่ผู้ประกาศข่าวนั่งอ่านข่าวให้ฟัง (Talking head format) ในห้องออกอากาศเพียงอย่างเดียว (e.g. Brosius, 1991; Edwardson et al., 1981; Findahl and Hoijer, 1976; Graber, 1990, 2001; Gunter, 1987) เพราะการมีภาพประกอบในการรายงานข่าวจะช่วยเติมเต็มในส่วน

ของความจำ ดังนั้น จึงช่วยในการระลึกข่าวของผู้รับชมด้วย (Robinson and Levy, 1986; van der Molen and van der Voort, 2000) ดังที่ คาร์สเตน เรนชอร์ป (Karsten Renckstorf, 1977, 1980) ศึกษาที่เยอรมันนี้พบว่า การรายงานข่าวโดยไม่มีภาพประกอบนั้นทำให้ผลของสมรรถภาพในการระลึกได้ (Recall) ต่ำที่สุด

แฮน เบิร์น บรอสเซียส (Hans - Bernd Brosius, 1991: 396) ได้สรุปผลจากการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของภาพประกอบการรายงานข่าวต่อการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) ถ้าเพิ่มข้อความลงในภาพประกอบข่าวนั้นจะทำให้เข้าใจข่าวได้ดีขึ้น แม้บางที่ข้อความนั้นอาจมีความหมายไม่ชัดเจนก็ตาม
- 2) ภาพเคลื่อนไหวมีแนวโน้มที่จะมีผลกระทบในด้านดีมากกว่าภาพนิ่ง
- 3) ภาพที่เกินจะรับได้ เช่น ภาพเกี่ยวกับความรุนแรง มีแนวโน้มที่จะขัดต่อการเรียนรู้และปิดกั้นผลกระทบด้านดี
- 4) การทดลองออกอากาศข่าวแบบภาพยนตร์สั้น (Film footage) โดยสถานีโทรทัศน์จริง ส่งผลในด้านดี

อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ว่าภาพทุกชนิดจะสามารถเป็นส่วนเติมเต็มในการรายงานข่าวได้เสมอไป ดังที่ บรอสเซียสและเบิร์ก (Hans – Bernd Brosius and Monika Birk, 1994: 182) พบว่า ภาพที่สอดคล้องกับเนื้อหาจะช่วยเพิ่มสมรรถภาพในการจำ (Retention) แต่ถ้าหากว่าในการนำเสนอเมื่อมีภาพที่ไม่ตรงกับเนื้อหาอาจจะทำให้การจำ (Retention) แย่ลง

ในส่วนขององค์ประกอบการรายงานข่าวที่ผู้รับชมได้ยิน (Audio) นั้น ดูเหมือนว่าคนส่วนใหญ่เห็นพ้องต้องกันว่า ช่องโทรทัศน์ที่เน้นองค์ประกอบด้านเสียง (Audio channel) ก็ยังคงปรากฏเนื้อหาสำคัญหรือข้อเท็จจริงอยู่ เพราะฉะนั้นในการรายงานข่าว องค์ประกอบในส่วนที่ผู้รับชมได้ยินสำคัญมากกว่าส่วนที่สามารถมองเห็นได้ (Gunter, 1987, Woodall et al., 1983)

นอกจากนี้ มีงานวิจัยที่แสดงว่า การระลึกข่าว (News recall) จะดีขึ้น ในกรณีที่มีการนำเสนอทั้งส่วนที่เห็นและได้ยินเข้าไปเข้ามา ในลักษณะส่งเสริมซึ่งกันและกัน (Drew and Grimes, 1987; Reese, 1984; Son et al., 1987) แต่ในความเป็นจริง การรายงานข่าวที่มีภาพปนข้อความ (Text – picture) ที่หลากหลาย อาจส่งผลเสียต่อการเรียนรู้เมื่อเปรียบเทียบกับข่าวที่มีส่วนที่ได้ยินเพียงอย่างเดียว (Brosius et al., 1996) ดังที่ บรอสเซียสและคณะ (Brosius et al., 1996) ได้

ศึกษาผลกระทบของภาพทั่วไปในช่วงการเมือง พบว่า รูปแบบข่าวซึ่งไม่มีภาพประกอบ (มีเสียงเพียงอย่างเดียว) ระดับการระลึกข่าวจะดีกว่าข่าวที่มีภาพประกอบ

นอกจากองค์ประกอบส่วนที่เห็นและได้ยินในแต่ละข่าวที่มีผลกระทบกับการรับรู้ของผู้รับชมแล้ว ข่าวโทรทัศน์เมื่อออกอากาศจริงจะมีการนำเสนอหลายหัวข้อข่าวต่อเนื่องกัน ดังนั้น การจัดลำดับการนำเสนอจึงมีผลกระทบกับผู้รับชมด้วย ดังที่ แอนนี่แลงจ์ (Annie Lang, 1989) พบว่า ลำดับการนำเสนอข้อมูลในข่าวที่ออกอากาศนั้น มีอิทธิพลต่อ การระลึก (Recall) และการจำได้ (Recognition) ในข้อมูลเหล่านั้น แสดงว่าหัวข้อข่าวมีความสัมพันธ์ลำดับการนำเสนอ ดังที่ Gunter และเพื่อนร่วมงาน ค้นพบสิ่งรบกวนหลังการรับรู้ เขาพบว่าการนำเสนอหัวข้อข่าวหลายเรื่องในช่วงประเภทเดียวกัน (เช่น ประเภทข่าวต่างประเทศ) ทำให้ความสามารถของความจำในข่าวเรื่องถัดไปลดลง ส่วนสิ่งรบกวนหลังการรับรู้จะเกิดขึ้นเมื่อประเภทของข่าวที่นำเสนอเปลี่ยนไป (เช่น เปลี่ยนจากข่าวต่างประเทศมาเสนอข่าวในประเทศ) และความจำข่าวที่ถูกนำเสนอเป็นลำดับแรกในแต่ละประเภทจะเพิ่มขึ้นในระดับเดียวกัน สอดคล้องกับ Bernard and Coldevin ได้ศึกษาผลกระทบจากเนื้อหาข่าวเช่นกัน พวกเขาพบว่า การสรุปความหลังจบรายงานข่าว ทำให้ความสามารถในการจำข่าวเดิมนั้นเพิ่มขึ้น แต่ส่งผลเสียต่อความจำในข่าวที่เหลือ ดังที่ Mundorf และคณะ ทำการวิจัยเชิงทดลอง โดยการนำเสนอข่าว 2 เรื่องต่อผู้รับชมสองกลุ่ม ข่าวที่ใช้กับผู้รับชมกลุ่มทดลองเป็นเรื่องเกี่ยวกับความน่ากลัว น่าหวาดเสียว คือการฆ่าตัวตายของตำรวจโดยตั้งกล้องบันทึกเหตุการณ์ไว้ด้วย ส่วนข่าวที่ใช้กับผู้รับชมกลุ่มควบคุมเป็นข่าวที่ไม่น่ากลัว พบว่า ผู้รับชมข่าวเรื่องน่ากลัวมีการรับรู้ข่าวในเรื่องถัดมาบกพร่องอย่างรุนแรง เป็นเวลาประมาณ 3 นาที

รายการเล่าข่าวที่ปรากฏในสื่อโทรทัศน์ไทย ส่วนมากเป็นรายการสด ซึ่ง โรแลนด์ สเนียร์ เซอร์ และคณะ (Roland Snoeijer, Claes H. de Vreese and Holli A. Semetko, 2002: 85 – 101) ได้ศึกษาผลกระทบของการรายงานข่าวการเมืองในสื่อโทรทัศน์แบบรายงานสด (Live reporting) คือมีการสนทนาโต้ตอบระหว่างผู้ประกาศข่าวในห้องส่งกับผู้สื่อข่าวที่อยู่ในสถานการณ์จริง (Live cross - talk) และไม่ใช่รายงานสด (Non - Live reporting) ต่อความจำ (Recall) และการประเมินค่า (Appreciation) ของผู้ชม ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า การรายงานข่าวแบบรายงานสดนั้นจะช่วยให้ผู้ชมจำและประเมินค่าข่าวได้ดีกว่า ตรงกันข้ามผู้ชมที่ชมรายการข่าวแบบไม่มีรายงานสดจะสามารถระลึกถึงข่าวได้ดีกว่า

ลักษณะของการเล่าข่าวดำเนินการอธิบายเรื่องราวต่างๆ โดยการเล่าเรื่องให้ผู้รับชมฟัง ทำให้เรื่องราวที่ซับซ้อนสามารถเข้าใจง่ายและน่าสนใจมากขึ้น ดังที่ โรแลนด์ สเนียร์ เซอร์ และคณะ

(Roland Snoeijer, Claes H. de Vreese and Holli A. Semetko, อ้างแล้ว) กล่าวว่า ชาว การเมือง ชาวเศรษฐกิจ หรือเรื่องที่มีความซับซ้อน ผู้ชมจะสามารถจดจำและเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดี ถ้ามีการเล่าเรื่องในลักษณะรายงานสด มาร์เซล แม็กซิล และคณะ (Marcel Machill, Sebastian Kohler and Markus Waldhauser, 2007: 185 – 205) ได้ศึกษาการรายงานข่าวโทรทัศน์โดยการ เพิ่มการเล่าเรื่องว่าจะสามารถช่วยในการตอบรับของผู้ชม (Reception) ประกอบด้วย ความทรง จำ (retention) และความเข้าใจ (comprehension) ได้ดีขึ้นหรือไม่ พบว่า การรายงานข่าวโดยใช้ รูปแบบการเล่าเรื่อง ในสถานการณ์ทดลองนั้น ทำให้ผู้ชมสามารถจดจำและเข้าใจในเนื้อหาข่าวได้ ดีมากขึ้น

จากการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการรายงานข่าวทางโทรทัศน์ในต่างประเทศข้างต้น พบว่าเป็นการศึกษาระหว่างรูปแบบการนำเสนอข่าวกับการรับรู้ข่าวสารของผู้รับสารในด้าน ความจำและความเข้าใจ แสดงว่าการรายงานข่าวในรูปแบบต่างๆ อาจส่งผลกระทบต่อความจำ และความเข้าใจของผู้ชม รายการการเล่าข่าวก็เป็นกรรายงานข่าวรูปแบบหนึ่ง ดังนั้นจึงอาจจะ ส่งผลกระทบต่อกรรับรู้ข่าวสารของผู้รับชมด้านความจำและความเข้าใจเช่นกัน

4.1 ความจำ

ความจำ เป็นวิธีหนึ่งซึ่งใช้บันทึกสิ่งทีบุคคลกำลังเรียนรู้หรือเคยเรียนรู้มาก่อน ความ จำเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิต (Mind) หรือสมองของมนุษย์ ทำหน้าที่ในการเก็บข้อมูล (Storage) ซึ่งจะเก็บข้อมูลไว้ในรูปของรหัส (Coding) ไว้ในระบบความจำ หลังจากทีสิ่งเร้าได้เกิดขึ้นแล้วช่วง ระยะเวลาหนึ่ง (Bridgwater and Kurtz, 1986 อ้างถึงใน เสริมศิริ นิลดำ และดวงกมล ชาติ ประเสริฐ, 2541) ความจำเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดในการตีความหมายของสิ่งทีเราได้รับ ผ่าน ประสาทสัมผัส ถ้าไม่มีความสามารถทีจะจำ การรับรู้และสัญลักษณ์ก็ไม่มี ความหมาย (กรรณิการ์ อัครดรเดชา, 2546: 40)

4.1.1 ความหมาย

ความจำ หมายถึง ความสามารถของสมองในการเก็บและใช้ข่าวสารทีได้รับผ่านประสาท สัมผัส ความจำช่วยให้เราสามารถสื่อสารถึงสิ่งทีมิได้อยู่ตรงหน้าหรือความคิดทีเราไม่อาจเห็นหรือ สัมผัสได้ (กรรณิการ์ อัครดรเดชา, 2546: 40)

ความจำ หมายถึง ความเข้าใจข้อมูลตามที่เกิดขึ้น และเรียกคืน (recall) ส่วนของข้อมูลเหล่านั้นจากความจำเกี่ยวกับเหตุการณ์ (episodic memory) (Woodall et al., 1983: 9 อ้างถึงใน Marcel Machill, Sebastian Kohler and Markus Waldhauser, 2007: 194)

การจดจำ (Remembering) สัมพันธ์กับความทรงจำซึ่งเกี่ยวกับเหตุการณ์ในระยะแรก (episodic memory) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในความทรงจำ (stores episodes) เป็นร่องรอยของเหตุการณ์พิเศษที่เคยเกิดขึ้นในอดีต ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลที่เป็นจุดมุ่งหมาย (target information) หรือ ข้อมูลที่จะเก็บในความทรงจำ (to – be – remembered) และบริบทอันที่เป็นข้อมูลที่เป็นจุดมุ่งหมายซึ่งเคยประสบพบมาแล้ว (Woodall et al., 1983: 6 อ้างถึงใน Roland Smeijer, Claes H. de Vreese and Holli A. Semetko, 2002: 97)

4.1.2 กระบวนการจำ

เคท เคลเลอร์แมนน์ (Kathy Kellermann, 1985: 83 - 131) ศึกษากระบวนการจำ (memory processes) จากสี่ข้อ เขาสรุปกระบวนการจำไว้ดังนี้

ก) กระบวนการจำ (memory system) ขึ้นอยู่กับข้อมูล (data), สิ่งเตือนความจำ (cues) หรือสิ่งเร้า (stimuli) ที่มากระทบกระเทือนต่ออวัยวะรับความรู้สึก (sensory organs) ซึ่งทำหน้าที่แตกต่างกัน ได้แก่ sensory store (Wyer and Srull, 1980), sensory buffer (Hastie and Carlston, 1980) หรือ sensory register (Atkinson and Shiffrin, 1968, 1971; Zechmeister and Nyberg, 1982)

ข้อมูลภายนอกผ่านเข้าสู่ระบบความจำโดยทาง sensory register ซึ่งจะบันทึกข้อมูลที่มากระทบกับอวัยวะรับความรู้สึก (sense organs) ทั้งที่ sensory store มีขีดจำกัด แต่ถึงกระนั้นก็ตามการเกาะติดข้อมูลสำคัญทั้งหมดจะเสื่อมถอย (decays) ลงอย่างรวดเร็ว (Chow and Murdock, 1975; Crowder, 1976; Sperling, 1960)

ข) กระบวนการจำ (memory system) แบ่งเป็นระยะสั้น (short – term) และระยะยาว (long – term)

ความจำระยะสั้น (short – term memory) เลือกรับข้อมูลจาก sensory register จัดเตรียมกรอบความคิด (conceptual) เพื่อเป็นภาพตัวแทนข้อมูลที่รับรู้ และเก็บรักษา (maintains) ความรู้ที่ไม่หยุดนิ่ง (activated knowledge) ซึ่งสร้างจากความจำระยะยาว (long – term memory) บางครั้งความจำระยะสั้นยังหมายถึงความจำเริ่มแรก (primary memory) หรือความจำเดี่ยวนั้น (immediate memory) ซึ่งโดยปกติความจำระยะสั้นจะเป็นที่เก็บสำนึกหรือความตระหนักรู้ (consciousness) ข้อมูลจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นเดี่ยวนั้น (immediate experience) จะดำเนินการ (processed) บนความจำระยะสั้น

ความจำระยะยาว (long – term memory) ประกอบด้วยสองส่วนคือ semantic long – term memory และ episodic long – term memory (Tulving, 1972)

Semantic long – term memory จัดเก็บข้อมูลเชิงโครงสร้าง (structural information) คือ ข้อมูลที่ไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบเวลา (time) หรือสถานที่ (place) ความจำในส่วนนี้จะแสดงถึงข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอน (procedural), ใจความสำคัญ (thematic), เชิงโครงสร้าง (structural) และกรอบความคิด (conceptual) ที่เก็บอยู่ภายใน

Episodic long – term memory จัดเก็บข้อมูลที่ขึ้นอยู่กับบริบทแวดล้อม (contextually dependent information) คือ ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ (specific events) หรือตอนหนึ่งของเหตุการณ์ (episodes) ความจำในส่วนนี้จะคงอยู่ในสภาพเดิมไม่เปลี่ยนแปลงไป และจะบันทึกข้อมูลเหตุการณ์โดยตรงจากความจำระยะสั้น

4.1.3 การนำข้อมูลออกจากระบบความจำ (Retrieval)

แบ่งเป็น 2 ประเภทตามกระบวนการในการนำข้อมูลออกจากระบบความจำ (เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์, 2536) ได้แก่

ก) การระลึกได้ (recall) หมายถึง การดึงตัวแทนของข้อมูลที่ต้องการออกมาจากระบบความจำ เมื่อข้อมูลที่ต้องการระลึกถึงไม่อยู่ในขณะนั้น

สำหรับการระลึกซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้ทดสอบความจำนี้ ชัยพร วิชชาวุธ (2518) แบ่งออกตามลักษณะของสถานการณ์ที่ระลึกได้ 3 แบบ คือ

- การระลึกเสรี (Free recall) หมายถึง การบอกสิ่งที่เคยเห็นหรือเรียนรู้มาขึ้นมีอะไรบ้าง ระลึกได้สิ่งใดก่อนก็ตอบสิ่งนั้น ไม่จำเป็นต้องระลึกตามลำดับก่อนหลังที่เสนอให้อ่าน
- การระลึกตามลำดับ (Serial recall) หมายถึง การตอบสิ่งที่เคยอ่านหรือเรียนรู้จากสิ่งแรกเรียงลำดับถึงสิ่งสุดท้าย โดยไม่สับตำแหน่งกัน ถ้าจำได้และเรียงลำดับได้หมด เรียกว่าระลึกตามลำดับ แต่ถ้าระลึกได้หมดโดยไม่เรียงลำดับเรียกว่า ระลึกเสรี
- การระลึกตามตัวแนะ (Cued recall) หมายถึง การทดสอบความจำโดยมีสิ่งเร้า (Stimulus – S) เป็นตัวแนะ (Cue) ให้ระลึกถึงตัวสนอง (Response – R) ได้ว่าคืออะไร กล่าวคือจะต้องจำความสัมพันธ์ S – R จึงจะเรียกได้ว่าระลึกได้ถูกต้อง

ข) การจำได้ (recognition) หมายถึง การเกิดการจำได้เมื่อได้เห็นสิ่งที่มีบางอย่างที่เหมือนหรือคล้าย หรือคล้ายคลึงคล้ำคลากับบางสิ่งบางอย่างที่เราเคยมีประสบการณ์มาก่อน โดยที่เราได้มีตัวแทนของสิ่งนั้นในสมองของเราอยู่แล้ว

4.2 ความเข้าใจ

เมื่อบุคคลได้มีประสบการณ์กับข่าวสารหนึ่งๆ อาจจะได้จากการได้ฟัง ได้อ่านหรือได้เขียนเป็นที่คาดว่าบุคคลนั้นจะทำความเข้าใจกับข่าวสารนั้นๆ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2526: 16)

ตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (schemata theory) ความเข้าใจ คือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่รับรู้กับความรู้เดิมในความทรงจำ หลังจากรับรู้ข่าวสารแล้ว ข้อมูลในความทรงจำนั้นจะถูกนำมาใช้เพื่อสร้างชุดของข้อสรุป (inference) (Woodall et al., 1983: 4 อ้างถึงใน Marcel Machill, Sebastian Kohler and Markus Waldhauser, 2007: 194) ดังนั้น ความเข้าใจเกิดขึ้นเมื่อ โครงสร้างความรู้เดิม (schemes) มีปฏิสัมพันธ์กับข้อมูลใหม่ที่รับรู้ กระบวนการนี้สามารถเกิดขึ้นเมื่อมีการสรุป (conclusions) หรือ การประเมินค่า (assessments) ที่นอกเหนือจากการรับข่าวสารเพียงอย่างเดียว (Brosius, 1995: 73 อ้างถึงใน Marcel Machill, Sebastian Kohler and Markus Waldhauser)

ความเข้าใจ (understanding) เป็นส่วนของปฏิสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่รับรู้ (input information) กับ ความรู้ที่มีอยู่ในความทรงจำ (memory) ซึ่งความรู้เดิม (stored knowledge) จะถูกนำมาใช้สร้างบทสรุปเกี่ยวกับข้อมูลนั้น (inferences) หลังจากได้รับข้อมูลแล้ว ความเข้าใจถูกเชื่อว่าเป็นส่วนหนึ่งของความทรงจำระยะยาวเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและความรู้ทั่วไป (semantic part

of long – term memory) (Robinson and Levy, 1986: 146 อ้างถึงใน Roland Snoeijer, Claes H. de Vreese and Holli A. Semetko, 2002: 97)

ความเข้าใจเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการในระหว่างการได้เห็นหรือได้ยิน ส่วนความจำเกิดขึ้นหลังจากการได้เห็นหรือได้ยินแล้วจึงเก็บข้อมูลหรือเรียกคืนข้อมูลเหล่านั้นจากความจำ ดังที่ วิตดอลล์และคณะ (Woodall et al., 1983 อ้างถึงใน Olle Findahl and Brigitta Hoijer, 1985: 380) กล่าวว่า กระบวนการจำเหมือนกับการเก็บข้อมูลอย่างง่ายและการระลึกถึงข้อมูลเหล่านั้น แต่ความเข้าใจในส่วนที่เพิ่มการสรุปเข้ามา จะมีกระบวนการเก็บข้อมูลที่ซับซ้อนกว่า

ความเข้าใจมีหลายระดับ ตั้งแต่ระดับผิวเผิน (superficial) จนถึงระดับลึกลับ (deeper) และมีหลายลักษณะ เช่น ไม่ปะติดปะต่อ (Fragmentary) บิดเบือน (distorted) เป็นแบบแผน (schematic) หรือ แบบองค์รวม (holistic) ข้อมูลในความเข้าใจที่เป็นความจริงเหมือนกับข้อมูลใน ส่วนของความจำ เราสามารถจัดการเกี่ยวกับความเข้าใจได้โดยการให้ทำตามหลายๆ ครั้ง (Toward parrot – like reiteration), การจัดการเกี่ยวกับรายละเอียด (toward details) หรือสร้าง ให้ข้อมูลปะติดปะต่อกันทั้งหมด (toward forming a coherent whole) (Olle Findahl and Brigitta Hoijer, 1985: 380)

พฤติกรรมที่แสดงถึงความเข้าใจนั้นมีลักษณะคือ ผู้อ่านต้องสามารถแปลความข่าวสารที่ได้รับ (Translation) คือสามารถเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้นๆ ไปสู่คำหรือภาษาใหม่ที่ยังมีความหมายคงเดิม โดยใช้คำพูดของตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการคิด สามารถตีความ (Interpretation) คือ การคิดพิจารณาเนื้อหาสาระในสารให้ลึกลงไป เป็นการให้ความหมายต่อ ข่าวสารต่างๆ โดยอาจมีการเรียบเรียงข้อมูลเหล่านั้นขึ้นใหม่ในใจและเชื่อมโยงข้อมูลใหม่ให้เข้ากับ ความรู้และประสบการณ์เดิมของตน ซึ่งอาจจะออกมาในรูปความคิดเห็นหรือข้อสรุป และต้อง สามารถขยายความหรือคาดคะเน (Extrapolation) หมายถึง ความสามารถในการตั้งความหมาย สภาการณ์หรือการคาดการณ์เกี่ยวกับแนวโน้มหรือข้อคิดที่ได้รับจากสารนั้น ซึ่งถือว่าเป็นขั้น สูงสุดของความเข้าใจ (Bloom, 1965 อ้างถึงใน เสริมศิริ นิลดำ และดวงกมล ชาติประเสริฐ, 2541; ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2526: 16)

ด้วยคุณลักษณะของรายการเล่าข่าวที่เป็นการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจดังกล่าว ซึ่ง ผลกระทบของการโน้มน้าวใจที่มีต่อความคิดและการกระทำของผู้รับสารก็คือ ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนอารมณ์หรือพฤติกรรมของผู้รับสาร สื่อมวลชนจึงเป็นปัจจัย

หนึ่งซึ่งส่งผลให้ความคิดเห็นของแต่ละบุคคลแตกต่างกันได้ เนื่องจากสื่อมวลชนมีอิทธิพลมากต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นเพราะสื่อสามารถสร้างความคิดทั้งทางด้านบวกและด้านลบได้ ดังนั้นผลกระทบของรายการเล่าข่าวจึงไม่ได้จำกัดอยู่แค่ความจำและความเข้าใจเท่านั้น แต่อาจจะส่งผลต่อความคิดเห็นของแต่ละบุคคลด้วย

4.3. ความคิดเห็น

4.3.1 ความหมาย

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2527) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกโดยการพูดหรือเขียนเกี่ยวกับเจตคติ ความเชื่อ หรือค่านิยมของบุคคล

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาไทย-อังกฤษ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2532) ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า “เป็นข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญา ความคิดประกอบถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอก็ตาม” และอีกความหมายหนึ่งคือ “ทัศนะหรือประมาณการเกี่ยวกับปัญหา หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง”

ความคิดเห็นสามารถสรุปความหมายได้ว่า หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ การตัดสินใจหรือรูปแบบของการประเมินผล โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดลอมหรือเหตุการณ์ แสดงออกด้วยการพูดหรือเขียนซึ่งสอดคล้องกับความรู้สึกภายในของตน ต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดลอมของบุคคลในขณะนั้นเป็นพื้นฐาน ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ เป็นการแสดงออกในทางบวกหรือลบก็ได้ หรืออาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ความคิดเห็นอาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และสถานการณ์ได้ และต้องยอมรับว่าประชาชนทั่วไปนั้นอาจมีความคิดเห็นที่ต่างกันไป (ถาวรพร ตติยบุญสูง, 2544; บุษริน เพ็งบุญ, 2545; จริยา โคจรนา, 2543; ปติมา หิริสัจจะ, 2544)

4.3.2 เจตคติและความคิดเห็น

ความคิดเห็นมีหลายระดับตั้งแต่ระดับผิวเผินถึงระดับลึกซึ้ง เจตคติ (attitude) จัดเป็นความคิดเห็นระดับที่ลึกซึ้งและคงอยู่นานเป็นความคิดเห็นทั่วไปซึ่งมีอยู่ประจำตัวในแต่ละบุคคล

ส่วนความคิดเห็นที่ไม่ลึกซึ้งและเป็นความคิดเห็นเฉพาะอย่างซึ่งมีอยู่ระยะสั้นเรียกว่า ความคิดเห็น (opinion) เป็นความคิดเห็นประเภทหนึ่งที่ไม่ตั้งอยู่บนรากฐานของพยานหลักฐานที่เพียงพอแก่การพิสูจน์ มีความรู้สึกแห่งอารมณ์น้อย เกิดขึ้นได้ง่ายและสลายตัวเร็ว (อุทัย หิรัญโต, 2519)

ความคิดเห็นจึงมีความหมายใกล้เคียงกับเจตคติ จนบางครั้งใช้แทนความหมายเดียวกัน แม็คไกวีย์ (McGuire, 1969, p. 152 อ้างถึงใน Oskamp, Stuart, 1991 p: 12) เรียกสภาพนี้ว่า “เป็นการพิจารณาความแตกต่างจากคำที่ใช้เรียกมากกว่าความแตกต่างจากการนำไปใช้” (“names in search of a distinction, rather than a distinction in search of a terminology”)

อย่างไรก็ตาม สามารถระบุความแตกต่างระหว่างเจตคติกับความคิดเห็นได้ คือ ความคิดเห็นมีส่วนของความเชื่อ (belief) ค่อนข้างเป็นความเชื่อเชิงประเมิน (evaluative belief) นั่นคือ โดยปกติความหมายจะแคบหรือจำกัดกว่าเจตคติ และส่วนใหญ่เป็นการรู้คิดขั้นต้น (primarily cognitive) มากกว่าเน้นหนักทางอารมณ์ (emotion – laden) (Stuart Oskamp, 1991; Stuart Oskamp และ P. Wesley Schultz, 2005)

สอดคล้องกับ กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2527) กล่าวว่า ความคิดเห็นไม่เหมือนเจตคติตรงที่ไม่จำเป็นต้องแสดงความรู้สึก อารมณ์หรือแม้กระทั่งการแสดงพฤติกรรมที่ต้องสนองหรือไม่ตอบสนองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิดเห็นเป็นเพียงคำพูดพร้อมเหตุผลที่บุคคลคิดขึ้นมา และถ้ามีคนไม่เห็นด้วยบุคคลนั้นก็อาจเปลี่ยนคำพูดดังกล่าวได้

โดยที่ความคิดเห็นนั้นจะใช้ในเรื่องเกี่ยวกับการตัดสินถูกผิด (Judgement) และความรู้ (Knowledge) ของบุคคลในความเป็นไปได้ของเหตุการณ์หรือความสัมพันธ์ในบางเรื่อง ในขณะที่เจตคตินั้นจะใช้กันมากในเรื่องเกี่ยวกับความรู้สึก (Feeling) หรืออารมณ์ (emotion) ต่อเหตุการณ์ต่างๆ (Jim C. Nunnally, 1959: 285)

ดังนั้น เราจึงสามารถสืบเสาะหาเหตุผลข้อเท็จจริง (verifiable) จากความคิดเห็นได้ แต่เจตคตินั้นขึ้นอยู่กับความพึงพอใจ บางครั้งไม่สามารถหาเหตุผลได้ (unverifiable) (จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิ์วัฒน์, 2538: 9) ซึ่ง Stuart Oskamp (1991: 12 – 13) และ Stuart Oskamp & P. Wesley Schultz (2005 : 14) ได้ยกตัวอย่าง ประโยคว่า “เร็กซ์ สุนัขของฉันเป็นเพื่อนผู้ซื่อสัตย์” (“My dog Rex is a faithful companion”) เป็นความคิดเห็น ส่วน “ฉันรัก เร็กซ์ (สุนัข)” (“I love old Rex”)

เป็นเจตคติ หรือประโยคว่า “การนำขวดและกระป๋องกลับมาใช้ใหม่เป็นการรักษาสิ่งแวดล้อม (“Recycling used cans and bottles saves natural resources”) เป็นความคิดเห็น แต่ “การนำขวดและกระป๋องกลับมาใช้ใหม่เป็นเรื่องดี” (“It’s a good thing to recycle used cans and bottles”) เป็นเจตคติ เป็นต้น

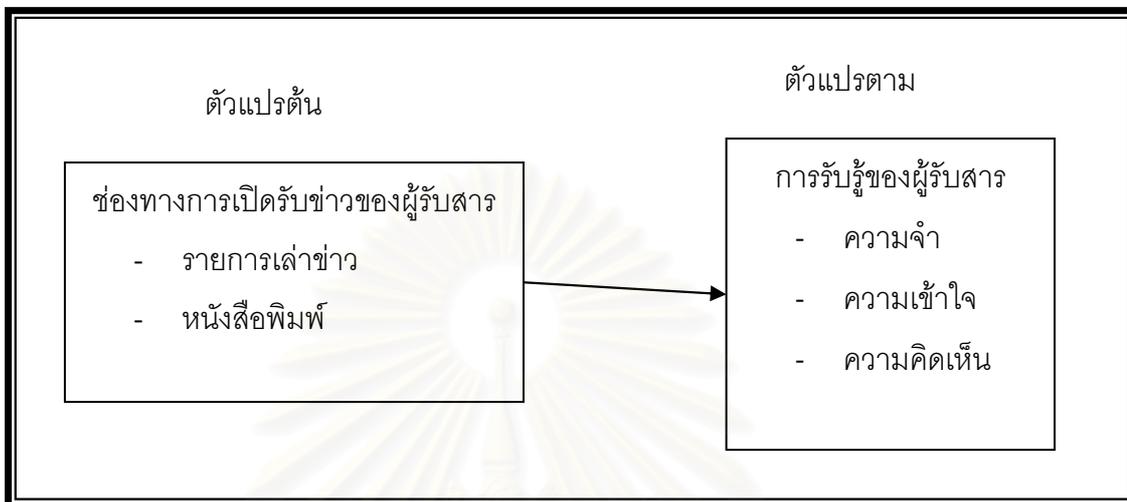
สมมติฐาน

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและความรู้ในเรื่องผลกระทบของรูปแบบการรายงานข่าวจากที่กล่าวไปข้างต้นนั้น ทำให้ทราบเกี่ยวกับลักษณะของการรับรู้ข่าวของผู้รับสาร ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า เมื่อรูปแบบการรายงานข่าวแตกต่างกัน การรับรู้ข่าวสารของผู้รับสารในด้านความจำ ความเข้าใจ และความคิดเห็นก็น่าจะแตกต่างกันด้วย ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาถึงความแตกต่างดังกล่าว โดยมีสมมติฐาน ดังนี้

1. ผู้ชมรายการเล่าข่าวสามารถจดจำเนื้อหาข่าวได้แตกต่างจากผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์
2. ผู้ชมรายการเล่าข่าวมีความเข้าใจเนื้อหาข่าวแตกต่างจากผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์
3. ผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ข่าวต่างๆ แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย มีดังต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การรับรู้ของผู้ชมต่อรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) และวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาผลกระทบของรายการเล่าข่าวต่อการรับรู้ของผู้ชม โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างในการรับรู้ข่าวสารระหว่างผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ในการเปรียบเทียบการรับรู้ด้านความจำและความเข้าใจนั้นใช้วิธีวิจัยเชิงทดลองแบบวัดครั้งเดียวหลังการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดความจำและความเข้าใจ ส่วนด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็นใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจแบบวัดครั้งเดียว เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์ โดยใช้แบบสอบถาม แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์เปรียบเทียบกัน โดยมีรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยส่วนที่หนึ่ง: การวิจัยเชิงทดลอง

การวิจัยเชิงทดลองแบบมีกลุ่มควบคุมและทดสอบเฉพาะหลังการทดลอง (Posttest – only control group design) เพื่อเปรียบเทียบความจำและความเข้าใจเนื้อหาข่าวของผู้รับสารระหว่างกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการทดลองออกเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลองคือกลุ่มที่ได้รับชมรายการเล่าข่าว และกลุ่มควบคุมคือกลุ่มที่ได้อ่านข่าวเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มทำแบบทดสอบแล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความจำและความเข้าใจระหว่างสองกลุ่มตัวอย่าง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลองที่มีการจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่มด้วยวิธีการจับคู่ (Matching) แล้วจึงทำการทดลองเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้ข่าวสารระหว่างสองกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องควบคุมตัวแปรด้านลักษณะทางประชากร เช่น เพศ การศึกษา เกรดเฉลี่ยหรือความสามารถของสติปัญญาในการรับรู้ให้คล้ายคลึงกันมากที่สุดทั้งสองกลุ่ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 30 คน

1.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย สามารถแจกแจงตามสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐาน 1. ผู้ชมรายการเล่าข่าวสามารถจดจำเนื้อหาข่าวได้แตกต่างจากผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์

ตัวแปรอิสระ รูปแบบการรายงานข่าว

ตัวแปรตาม ความจำของผู้รับสาร

สมมติฐาน 2. ผู้ชมรายการเล่าข่าวมีความเข้าใจเนื้อหาข่าวแตกต่างจากผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์

ตัวแปรอิสระ รูปแบบการรายงานข่าว

ตัวแปรตาม ความเข้าใจของผู้รับสาร

1.3 นิยามตัวแปรในระดับปฏิบัติการ

รูปแบบการรายงานข่าว หมายถึง รูปแบบของการรายงานข่าวแบบการเล่าข่าว และการรายงานข่าวในรูปแบบของหนังสือพิมพ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกข่าวการเมืองและข่าวทั่วไปที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือวิจัย จากรายการเรื่องเล่าเช้านี้และจากหนังสือพิมพ์ โดยกำหนดคุณลักษณะของข่าวที่เลือกคือ ในส่วนของเนื้อหาข่าวการเมืองและข่าวทั่วไป ไม่มีลักษณะข่าวด้านบวกหรือลบจนเกินไป เพื่อป้องกันอคติหรือตัวแปรแทรกซ้อนๆ ที่อาจจะส่งผลต่อการระลึกได้และความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างการทดลอง ซึ่งในการคัดเลือกข่าวจากหนังสือพิมพ์ หลังจากเลือกข่าวจากรายการเรื่องเล่าเช้านี้แล้ว ผู้วิจัยจะพิจารณาข่าวที่เลือกมาว่าผู้ดำเนินรายการอ้างอิงข่าวหรือเล่าข่าวจากหนังสือพิมพ์ฉบับใด แล้วก็จะเลือกข่าวทดลองเป็นข่าวเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวกันกับที่ผู้ดำเนินรายการนำมาใช้อ้างอิงหรือนำมาเล่า เช่น ถ้าเล่าข่าวจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด ผู้วิจัยก็จะใช้ข่าวเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ข่าวสดเช่นกัน ด้วยวิธีการเลือกดังกล่าวได้ข่าวที่จะนำมาใช้ในการทดลอง จำนวน 4 ข่าว ดังต่อไปนี้

ข่าวการเมือง

ก) ข่าว “คมช.วางสเปค รมว.กลาโหม ต้องคนกลาง” จากรายการเรื่องเล่าเช้านี้ วันพุธที่ 23 มกราคม 2551 และหนังสือพิมพ์มติชน วันพุธที่ 23 มกราคม 2551

ข) ข่าว “คมช.ยันไม่โดดเดี่ยว ‘คตส’ ลั่นพร้อมอุ้มหากฎกษัตริย์” จาก รายการเรื่องเล่า
 เข้านี้ วันพุธที่ 23 มกราคม 2551 และหนังสือพิมพ์คมชัดลึก วันพุธที่ 23 มกราคม 2551

ข่าวทั่วไป

ก) ข่าว “นกกแอร์ – วันทูโก บินเฉี่ยว หวัดชนละ – กลางเวหา” จากรายการเรื่องเล่าเข้านี้
 วันศุกร์ที่ 18 มกราคม 2551 และจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันศุกร์ที่ 18 มกราคม 2551

ข) ข่าว “พม่าลอบขึ้นเครื่องบิน ตัดรั้ววันเวย์สุวรรณภูมิ จนท.รวบทัน” จากรายการเรื่องเล่า
 เข้านี้ วันศุกร์ที่ 25 มกราคม 2551 และจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันศุกร์ที่ 25 มกราคม 2551

ความจำ หมายถึง ระดับความสามารถของผู้รับสารในการระลึกถึงเนื้อหาข่าวที่ได้รับ
 จำแนกการระลึกเป็น 2 ชนิด คือ

ก) การระลึกเสรี (Free Recall)

วัดโดยการตั้งคำถามแบบปลายเปิดว่า “ผู้วิจัยอยากทราบว่าคุณสามารถจำเรื่องราวอะไร
 ในเนื้อหาข่าวได้บ้าง กรุณาเขียนเรื่องราวทุกอย่างที่คุณสามารถจำได้” มีจำนวนข้อ ข่าวละ 1 ข้อ
 การให้คะแนน ถ้าประโยคใดมีใจความตรงกับเนื้อหาข่าวที่น่าเสนอจะให้ 1 คะแนน ประโยคที่ไม่
 เกี่ยวข้องกับเนื้อหาข่าวจะให้ 0 คะแนน

ข) การระลึกตามตัวแนะ (Cued Recall)

วัดโดยการตั้งคำถามเกี่ยวกับความจำได้ ซึ่งต้องการคำตอบสั้นๆ ถ้าผู้รับสารตอบถูก ให้ 1
 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน มีจำนวนข้อ ข่าวละ 5 ข้อ เช่น ข่าว “คมช.วางสเปค
 รมว.กลาโหม ต้องคนกลาง” มีคำถาม ดังนี้
 (ข่าวอื่นๆ กรุณาดูในภาคผนวก)

ข้อ 1. มีใครบ้างที่ไม่ได้ไปเข้าร่วมประชุม คมช.

คำตอบ พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน และพล.อ.สพรั่ง กัลยาณมิตร

ข้อ 2. สิ่งที คมช. เรียกร้องคืออะไร

คำตอบ ความสามัคคี และ ความสามานฉันท์

ข้อ 3. พ.อ. สรรเสริญ แก้วกำเนิด ได้กล่าวถึงผู้ที่จะมา เป็น รมว.กลาโหม ว่าควรมีคุณสมบัติอะไรบ้าง

คำตอบ เป็นคนกลางไม่สังกัดพรรคการเมืองใด และเป็นทหาร

ข้อ 4. การกำหนดคุณสมบัติดังกล่าว คมช. ให้เหตุผลว่าเป็นเพราะเหตุใด

คำตอบ เพราะทหารย่อมเข้าใจในทหารและจะส่งผลให้การทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายดีขึ้น

ข้อ 5. เพราะเหตุใด พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน จึงไม่สมควรเป็น รมว.กลาโหม

คำตอบ เพราะพล.อ.สนธิ อยู่ในภาพลักษณ์ของ คมช. อาจจะไม่เป็นกลาง

ความเข้าใจ หมายถึง ระดับความสามารถในการเข้าใจข่าว โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

ก) ความเข้าใจตามเนื้อหาข่าวที่ได้รับ

วัดโดยการตั้งคำถามแบบมีคำตอบให้เลือก จำนวน 4 ตัวเลือก โดยมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว ถ้าผู้เข้าร่วมวิจัยตอบถูกต้องจะให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน มีจำนวนข้อ ข่าวละ 5 ข้อ เช่น ข่าว “คมช.วางสเปค รมว.กลาโหม ต้องคนกลาง” มีคำถาม ดังนี้ (ข่าวอื่นๆ กรุณาดูในภาคผนวก)

1. ข้อใดเป็นเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้อง ตามเนื้อหาข่าวนี มากที่สุด

ก. มีการประชุม คมช. อย่างเป็นทางการ เรื่องปัญหาความมั่นคงชายแดนใต้

ข. รมว.กลาโหม คนใหม่ เป็นพลเรือน

ค. รมว.กลาโหม คนใหม่ เป็นทหาร

ง. คมช. จะทำรัฐประหาร หากนายสมัคร เป็นนายกรัฐมนตรีควบตำแหน่ง รมว. กลาโหม

2. เนื้อหาข่าวส่วนใด ตรงกับใจความสำคัญ (main idea) ของข่าวนี มากที่สุด

ก. คมช. มีแนวคิดที่ผู้ดำรงตำแหน่ง รมว.กลาโหม สมควรเป็นคนกลาง และจะต้องเป็นทหาร

ข. คมช.ไม่ได้กำหนดเป็นตัวบุคคลว่าจะเป็นท่านใด ขึ้นอยู่กับพรรคการเมืองเห็นเหมาะสม

ค. พล.อ.สนธิ อยู่ในภาพลักษณ์ของ คมช. จึงไม่เหมาะสม กับตำแหน่ง รมว.กลาโหม

ง. คมช. เรียกร้องความสามัคคีและความสมานฉันท์

3. ข้อใดอนุมานได้ตรงตามเนื้อหาข่าวนี้

ก. คมช. สามารถกำหนดคุณสมบัติของ รมว.กลาโหมได้

ข. รมว.กลาโหมควรจะต้องเป็นทหาร เพื่อไม่ให้เกิดการแทรกแซงกองทัพ

ค. คมช. รู้สึกบอบช้ำ ที่ทราบข่าวว่า นายสมัคร จะมารับตำแหน่ง รมว.กลาโหม

ง. การกำหนดคุณสมบัติ รมว.กลาโหม ของ คมช. เพื่อการสืบทอดอำนาจ

4. ข้อใดอนุมาน ไม่ สอดคล้อง ตามเนื้อหาข่าวนี้

ก. ภาพลักษณ์ของ พล.อ. สุนธิ ไม่เป็นกลาง

ข. คมช. ไม่ได้กำหนดว่า รมว.กลาโหม ควรจะเป็นท่านใด

ค. คมช. ต้องการสร้างความสมานฉันท์

ง. พ.อ.สรรเสริญ แก้วกำเนิด เป็นผู้กำหนดคุณสมบัติของ รมว.กลาโหม

5. “รมว.กลาโหม ไม่ควรสังกัดพรรคการเมืองใดๆ และจะต้องเป็นทหาร” เพราะเหตุใด (ข้อใดเป็นเหตุผลที่สอดคล้อง ตามเนื้อหาข่าวนี้มากที่สุด)

ก. เพราะเป็นกฎระเบียบที่ทางทหารกำหนดไว้

ข. เพราะเป็นนโยบายด้านความมั่นคงของชาติ

ค. เพื่อความสมานฉันท์

ง. เพื่อทหารได้มีส่วนร่วมทางการเมืองเท่าเทียมกัน

ข) ความเข้าใจตามที่ได้รับสารเข้าใจ

วัดโดยการสอบถามความคิดเห็น 5 ระดับ (กำหนดเป็นคะแนน) ในประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับเนื้อหาข่าว ซึ่งข้อความประเด็นในการตีความข่าวที่ใช้ในการวัดความคิดเห็นได้มาจากการที่ผู้วิจัยได้สังเกตจากผู้ดำเนินรายการเล่าข่าว รวมทั้งการพิจารณาประกอบกับเนื้อหาข่าวในหนังสือพิมพ์อีกด้วย มีจำนวนข้อ ข่าวละ 5 ข้อ โดยในแต่ละข้อจะให้ผู้เข้าร่วมทดลองแสดงเหตุผลที่เลือกตอบด้วย เช่น ข่าว “คมช.วางสเปค รมว.กลาโหม ต้องคนกลาง” มีคำถาม ดังนี้ (ข่าวอื่นๆ กรุณาดูในภาคผนวก)

การตีความข่าว	ท่านมีความคิดเห็นต่อการตีความข่าวอย่างไร				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วย	เฉยๆ หรือไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
1. นายสมัคร สุนทรเวช ไม่เหมาะสมกับ ตำแหน่ง รมว.กลาโหม เหตุผล.....					

2. การออกมาประกาศคุณสมบัติ รmv.กลาใหม่ ของ คมช. เพื่อการสืบทอดอำนาจ เหตุผล.....					
3. คมช. พอใจ หาก พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน เป็น rmv.กลาใหม่ เหตุผล.....					
4. คมช. วางตัวผู้จะมาดำรงตำแหน่ง รmv.กลาใหม่ไว้ แล้ว เหตุผล.....					
5. กองทัพกำลังเข้ามาแทรกแซงการเมือง เหตุผล.....					

โดยผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนในการตอบสนองความคิดเห็น ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน	4	คะแนน
เฉยๆ หรือไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

1.4 วิธีการทดลอง

ขั้นตอนที่ 1 แบ่งกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาตรีที่เข้าร่วมการทดลองออกเป็นสองกลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 15 คน ด้วยวิธีการจับคู่ (Matching) โดยพิจารณาจากเพศ เกรดเฉลี่ยสะสม และอายุ ให้ใกล้เคียงกันทั้งสองกลุ่ม เพื่อกำหนดให้สมาชิกในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคุณสมบัติไม่แตกต่างกันก่อนเริ่มต้นการทดลอง โดยที่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. กลุ่มทดลอง คือ กลุ่มผู้รับสารที่ได้รับข่าวจากการชมรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์
2. กลุ่มควบคุม คือ กลุ่มผู้รับสารที่ได้รับข่าวจากการอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์

โดยปกติในการวิจัยเชิงทดลอง เมื่อกกลุ่มทดลองเป็นกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์แล้ว ดังนั้นกลุ่มควบคุมจึงควรเป็นกลุ่มผู้ชมรายการข่าวแบบธรรมดาทางโทรทัศน์ กล่าวคือเป็น

กลุ่มผู้ชมที่ได้รับข่าวที่ไม่ใช่มาจากการชมรายการเล่าข่าวและได้รับข่าวจากสื่อโทรทัศน์ เหมือนกัน แต่เนื่องจากในปัจจุบัน พบว่าการรายงานข่าวของโทรทัศน์ไทยทุกช่องค่อนข้างมี ลักษณะของการเล่าข่าวปะปนอยู่มาก จึงอาจทำให้ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง การรับรู้ข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ด้วยกันไม่ชัดเจน อีกเหตุผลหนึ่งคือ รายการเล่าข่าวส่วนใหญ่อ้างอิง ข่าวจากหนังสือพิมพ์ ดังนั้นในการวิจัยนี้ จึงกำหนดให้กลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มผู้รับสารที่ได้รับข่าว จากการอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์แทนกลุ่มผู้รับสารที่ได้รับข่าวจากการชมรายการข่าวแบบ ธรรมดาทางโทรทัศน์

ขั้นตอนที่ 2 หลังจากกำหนดคุณลักษณะของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้ว จึงเริ่มต้น ทำการทดลอง โดยที่กลุ่มทดลองให้รับชมข่าวจากรายการเล่าข่าว ส่วนกลุ่มควบคุมให้อ่านข่าว เรื่องเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ สมาชิกทั้งสองกลุ่มเมื่อชมข่าวและอ่านข่าวจบแล้วให้ทำ แบบทดสอบวัดความจำและความเข้าใจชุดเดียวกัน โดยกำหนดให้กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวชม ข่าวเพียงรอบเดียว ส่วนกลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์จะจำกัดเวลา เพื่อให้สามารถอ่านข่าวได้ เพียงรอบเดียวเช่นกัน

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 ข่าวที่ใช้ในการทดลอง

ในการเลือกข่าวที่ใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยเลือกข่าวการเมืองและข่าวทั่วไปมาใช้ในการ ทดลอง เนื่องจากข่าวการเมืองเป็นข่าวที่มีผู้ชมนิยมและติดตามมากที่สุด (บริษัท นาโน เซิร์ช จำกัด [Online], 2550) และส่วนมากพบการแสดงความคิดเห็นในการเล่าข่าวที่เกี่ยวกับสังคม ชาวบ้านหรือเรื่องทั่วไป ผู้วิจัยจึงเลือกข่าวประเภทนี้มาใช้ในการทดลองด้วย คุณลักษณะของข่าวที่ เลือกมีหลักเกณฑ์คือ เนื้อหาข่าวการเมืองและข่าวทั่วไปไม่มีลักษณะข่าวด้านบวกหรือลบ จนเกินไป เพื่อป้องกันอคติหรือตัวแปรแทรกซ้อนๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาได้และความเข้าใจ ของกลุ่มตัวอย่างการทดลอง

ข่าวโทรทัศน์ที่นำมาใช้ในทดลอง เลือกมาจากข่าวที่เคยนำเสนอในรายการเรื่องเล่าเช้านี้ ออกอากาศทางช่อง 3 เนื่องจากการสำรวจเกี่ยวกับช่วงเวลาที่ผู้ชมนิยมรับชมข่าวมากที่สุด โดย บริษัท นาโน เซิร์ช จำกัด (Online, อ้างแล้ว) พบว่า ผู้ชมจะรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อ “โทรทัศน์” ในช่วงเวลา 6.00 – 8.00 น. (ช่วงเช้า) มากที่สุด ซึ่งตรงกับเวลาออกอากาศของรายการเรื่องเล่าเช้า

นี้ และรายการนี้ยังมีลักษณะของรายการเล่าข่าวคือ เป็นรายการสด ซึ่งมีทั้งการสัมภาษณ์สด ทางโทรศัพท์และมีการอ้างอิงแหล่งข่าวจากหนังสือพิมพ์หรือมีภาพเคลื่อนไหวประกอบ มีระยะเวลาการออกอากาศค่อนข้างนาน (ประมาณ 150 นาที) ออกอากาศวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 6:15 – 8:45 น. และเป็นรายการข่าวที่มีเรตติ้งอันดับหนึ่งในช่วงเช้า (วัฒนธรรมชัย ยะนิทร [Online], 2548 แหล่งที่มา: <http://www.positioningmag.com/Magazine/PrintNews.aspx?id=39486>) และถือเป็นรายการข่าวที่มีผู้ชมจำนวนมากรายการหนึ่งในปัจจุบัน (เว็บไซต์ วิกีพีเดีย [Online])

ในส่วนของการคัดเลือกข่าวจากรายการเรื่องเล่าเช้านี้ทางโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้ติดต่อขอ อนุญาตทำสำเนาเทปโทรทัศน์จากสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 จากนั้น จึงทำการคัดเลือกเฉพาะบางตอน ของรายการ เนื่องจากโดยปกติในแต่ละวัน รายการเรื่องเล่าเช้านี้จะนำเสนอข่าวเป็นช่วงๆ ในแต่ละ ช่วงด้วยโฆษณาจนจบรายการ บางช่วงอาจจะมีเพียงข่าวเดียวหรือหลายข่าวต่อเนื่องกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคัดเลือกเฉพาะบางช่วงบางตอนที่มีการนำเสนอข่าวที่ต้องการนำมาใช้ในการทดลอง เท่านั้น

ส่วนการคัดเลือกข่าวจากหนังสือพิมพ์ หลังจากเลือกข่าวจากรายการเรื่องเล่าเช้านี้แล้ว ผู้วิจัยจะพิจารณาข่าวที่เลือกมาว่าผู้ดำเนินรายการอ้างอิงข่าวหรือเล่าข่าวจากหนังสือพิมพ์ฉบับใด แล้วก็จะเลือกข่าวทดลองเป็นข่าวเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวกันกับที่ผู้ดำเนินรายการ นำมาใช้อ้างอิงหรือนำมาเล่า เช่น ถ้าเล่าข่าวจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด ผู้วิจัยก็จะใช้ข่าวเดียวกัน จากหนังสือพิมพ์ข่าวสดเช่นกัน แต่ถ้าในกรณีที่เป็นข่าวเดียวกัน แต่ผู้ดำเนินรายการเลือกข่าวมา จากหนังสือพิมพ์หลายเล่ม ผู้วิจัยก็จะเลือกเนื้อหาข่าวจากหนังสือพิมพ์เล่มต่างๆ โดยเลือกมาเป็น ส่วนๆ นำมารวบรวม จากนั้นก็จะดำเนินการจัดพิมพ์ขึ้นใหม่โดยนำข่าวที่เลือกมาจัดรูปแบบเรียง ต่อกันใหม่คล้ายรูปแบบของหนังสือพิมพ์ทั่วไป โดยยังคงรูปลักษณะและเนื้อหาเดิมไว้ทุกประการ เช่น ขนาดอักษร รูปแบบตัวอักษรพาดหัว รูปภาพ เนื้อหาข่าวในส่วนที่เลือก ฯลฯ

จากคุณลักษณะของข่าวที่กำหนดไว้ในข้างต้น จึงได้ข่าวที่จะนำมาใช้ในการทดลอง 4 ข่าว ดังต่อไปนี้

ข่าวการเมือง

1. ข่าว “**คมช.วางสเปค รมว.กลาโหม ต้องคนกลาง**” จากรายการเรื่องเล่าเช้านี้ วันพุธ ที่ 23 มกราคม 2551 และหนังสือพิมพ์มติชน วันพุธที่ 23 มกราคม 2551

2. ข่าว “คมช.ยันไม่โดดเดี่ยว ‘คตส’ ลั่นพร้อมอุ้มหากถูกเช็คบิล” จาก รายการ เรื่องเล่าเช้านี้ วันพุธที่ 23 มกราคม 2551 และหนังสือพิมพ์คมชัดลึก วันพุธที่ 23 มกราคม 2551

ข่าวทั่วไป

1. ข่าว “นกแอร์ – วันทูโก บินเจียว หวิดชนและ – กลางเวหา” จากรายการเรื่องเล่า เช้านี้ วันศุกร์ที่ 18 มกราคม 2551 และจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันศุกร์ที่ 18 มกราคม 2551

2. ข่าว “พม่าลอบขึ้นเครื่องบิน ตัดรั้วรันเวย์สุวรรณภูมิ จนท.รวบทัน” จากรายการ เรื่องเล่าเช้านี้ วันศุกร์ที่ 25 มกราคม 2551 และจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันศุกร์ที่ 25 มกราคม 2551

หลังจากนำข่าวทั้ง 4 ข่าวนี้ ไปทดสอบเบื้องต้น (pretest) กับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแล้ว ผู้วิจัยได้คัดเลือกข่าวการเมืองและข่าวทั่วไปอย่างละ 1 ข่าว เพื่อใช้ในการทดลองจริงต่อไป (ดังกล่าวในเรื่องการทดสอบเครื่องมือ หน้า 54)

1.5.2 แบบทดสอบ

หลังจากได้เลือกข่าวมาแล้วจึงนำข่าวมาให้ผู้เข้าร่วมทดลองชม/อ่าน ทั้งสองกลุ่ม เสร็จแล้วจึงให้ทำแบบทดสอบวัดความจำและความเข้าใจ ชุดเดียวกันทั้งกลุ่มทดลองที่ชมรายการเล่าข่าวและกลุ่มควบคุมที่อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ โดยกำหนดให้แบบทดสอบมีลักษณะดังต่อไปนี้

ก) แบบทดสอบวัดความจำ

แบบทดสอบวัดความจำแบ่งเป็นสองตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1. แบบทดสอบวัดความจำที่มีคำถามในการวัดความจำจากการระลึกได้โดยเสรี (free recall)

แบบทดสอบวัดความจำในส่วนนี้ เป็นการตั้งคำถามเกี่ยวกับความจำได้ โดยให้สมาชิกของแต่ละกลุ่มในการทดลองเขียนเนื้อหาข่าวที่จำได้ทั้งหมด โดยการตั้งคำถามแบบปลายเปิดว่า “ผู้วิจัยอยากทราบว่า คุณสามารถจำเรื่องราวอะไรในเนื้อหาข่าวได้บ้างโปรดเขียนคำตอบในลักษณะว่า เมื่อคุณต้องการเล่าเรื่องนี้ให้เพื่อนฟัง ซึ่งไม่เคยรู้เรื่องราวมาก่อน จะเล่าอย่างไร ซึ่งคุณ

สามารถระลึกถึงบุคคล สถานที่ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ได้ในใจ รวมทั้งสามารถระลึกถึงว่าเกิดอะไรขึ้น สาเหตุที่เกิดหรือผลสืบเนื่อง เป็นต้น กรุณาเขียนเรื่องราวทุกอย่างที่คุณสามารถจำได้” มีจำนวนข้อ ข่วละ 1 ข้อ

การให้คะแนน ถ้าประโยคใดมีใจความตรงกับเนื้อหาข่าวที่นำเสนอจะให้ 1 คะแนน ประโยคที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาข่าวจะให้ 0 คะแนน เช่น ข่าว “**คมช.วางสเปค รมว.กลาโหม ต้องคนกลาง**”

นาย กอ เขียนว่า “ที่ประชุม คมช. มีมติ ในการยุติบทบาท (1) ซึ่งที่ประชุม ได้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่ง รมว.กลาโหม (1) สรุปคือ จะต้องมีความเป็นกลางโดยไม่สังกัดพรรคการเมืองใด และต้องเป็นทหาร (1)”

สรุปแล้ว นาย กอ ได้ 4 คะแนน เป็นต้น โดยในส่วนของคำตอบนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดคำตอบไว้ล่วงหน้าแล้วตามเนื้อหาข่าว และผู้วิจัยยังกำหนดให้มีผู้ตรวจให้คะแนนจำนวน 2 ท่าน เฉพาะในส่วนนี้ แล้วนำคะแนนจากผู้ตรวจให้คะแนนทั้ง 2 ท่าน มาหาค่าเฉลี่ยกลายเป็นคะแนนของนาย กอ เพื่อให้ผลการทดลองที่ได้มีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ

หลังจากนั้นจึงรวบรวมคะแนนที่ได้นำมาเปรียบเทียบความแตกต่างกัน ระหว่างคะแนนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยสถิติ T – Test

ตอนที่ 2. แบบทดสอบวัดความจำที่มีคำถามในการวัดความจำจากการระลึกตามตัวแนะ (cued recall)

แบบทดสอบวัดความจำในส่วนนี้ เป็นแบบทดสอบที่มีคำถามเกี่ยวกับความจำได้ ซึ่งต้องการคำตอบสั้นๆ ถ้าผู้รับสารตอบถูก ให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน มีจำนวนข้อ ข่วละ 5 ข้อ เช่น

ข่าวทั่วไป : ข่าว “**นกแอร์ – วันทูกิ บินเจ็ยว หวิดชนและ – กลางเวหา**”

คำถาม ข้อ 1. สถานที่เกิดเหตุอยู่บริเวณอำเภอ และจังหวัดอะไร

คำตอบที่ถูกต้องคือ อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ (ถ้าตอบเพียงชื่อเดียว ให้ ½ คะแนน)

คำถาม ข้อ 2. หอบังคับการบิน กำหนดระดับความสูงในการบินของเครื่องบินแต่ละลำไว้ที่เท่าไรบ้าง

คำตอบที่ถูกต้องคือ นกแอร์ 33,000 ฟิต วันทูโก 32,000 ฟิต (ถ้าตอบเพียงระดับเดียว ให้ 1/2 คะแนน)

ข่าวการเมือง : ชาว “คมช. วางสเปค รมว.กลาโหม ต้องคนกลาง”

คำถาม ข้อ 1. มีใครบ้างที่ไม่ได้ไปเข้าร่วมประชุม คมช.

คำตอบที่ถูกต้อง : พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน และพล.อ.สพรั่ง กัลยาณมิตร (ถ้าตอบเพียงท่านเดียว ให้ 1/2 คะแนน)

คำถาม ข้อ 2. พ.อ. สรรเสริญ แก้วกำเนิด ได้กล่าวถึงผู้ที่จะเป็น รมว.กลาโหม ว่าควรมีคุณสมบัติอะไรบ้าง

คำตอบที่ถูกต้อง : เป็นคนกลางไม่สังกัดพรรคการเมืองใด และเป็นทหาร (ถ้าตอบเพียงคุณสมบัติเดียว ให้ 1/2 คะแนน)

หลังจากนั้นจึงรวบรวมคะแนนที่ได้ แล้วนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างกัน ระหว่างคะแนนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยสถิติ T – Test

ข) แบบทดสอบวัดความเข้าใจ

ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจเพื่อวัดความเข้าใจ ได้แก่ การตีความ การขยายความ หรือคาดคะเน ตามเนื้อหาข่าวและตามที่ได้รับสารเข้าใจ หลังจากชมรายการเล่าข่าวหรืออ่านหนังสือพิมพ์แล้ว โดยการตั้งคำถามแบบปรนัยและตั้งประเด็นเกี่ยวกับใจความสำคัญของข่าวสาเหตุ การคาดการณ์ การอ้างอิง และการลงความเห็น แบ่งเป็น 2 ตอน โดยมีรายละเอียดในการวัด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบทดสอบวัดความเข้าใจตามเนื้อหาข่าวที่มีการตั้งคำถามแบบมีตัวเลือกให้ 4 ตัวเลือก

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในส่วนนี้ เป็นแบบทดสอบที่มีคำตอบให้เลือก จำนวน 4 ตัวเลือก โดยมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว ถ้าผู้เข้าร่วมวิจัยตอบถูกจะให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน มีจำนวนข้อ ข่าวละ 5 ข้อ เช่น

ข่าวทั่วไป : จากข่าว “**นกแอร์ – วันทูโก บินเจ็ว หวิดชนและ – กลางเวหา**”

คำถาม : ข้อใดเป็นวิธีการป้องกันการเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว ที่สอดคล้องตามเนื้อหาข่าวนี้

- ก. ฝึกนักบินให้สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างทันท่วงที
- ข. เช็กระดับเพดานบินทุกครั้งกับหอบังคับการ ก่อนการบิน
- ค. **เช็ครีโองควบคุมการบินทุกครั้ง ก่อนการบิน**
- ง. ตรวจสอบสภาพอากาศก่อนการบินเสมอ

คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ค. เช็ครีโองควบคุมการบินทุกครั้ง ก่อนการบิน

ข่าวการเมือง : จากข่าว “**คมช. วางสเปค รมว.กลาโหม ต้องคนกลาง**”

คำถาม : เนื้อหาข่าวส่วนใด ตรงกับใจความสำคัญ (main idea) ของข่าวนี้มากที่สุด

ก. **คมช. มีแนวคิดที่ผู้ดำรงตำแหน่ง รมว.กลาโหม สมควรเป็นคนกลาง และจะต้องเป็นทหาร**

ข. คมช. ไม่ได้กำหนดเป็นตัวบุคคลว่าจะเป็นท่านใด ขึ้นอยู่กับพรรคการเมืองเห็นเหมาะสม

ค. พล.อ.สนธิ อยู่ในภาพลักษณ์ของ คมช. จึงไม่เหมาะสม กับตำแหน่ง รมว.กลาโหม

ง. คมช. เรียกร้องความสามัคคีและความสมานฉันท์

คำตอบที่ถูกต้องคือ ก. คมช. มีแนวคิดที่ผู้ดำรงตำแหน่ง รมว.กลาโหม สมควรเป็นคนกลาง และจะต้องเป็นทหาร

เนื่องจากคำตอบในส่วนนี้ สามารถรวบรวมเป็นคะแนนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ สถิติ T – Test ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนในส่วนนี้ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดความเข้าใจจากการตีความและการคาดคะเน

ผู้วิจัยวัดการตีความ ตามความเข้าใจของผู้รับสาร โดยการถามความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมทดลองว่าเห็นด้วยกับข้อความการตีความข่าวหรือไม่ โดยแบ่งความเห็นออกเป็น 5 ระดับคือ เห็นด้วยมากที่สุด, เห็นด้วย, เฉยๆ หรือไม่แน่ใจ, ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งข้อความการตีความข่าวที่ใช้ในการวัดความคิดเห็นได้มาจากการที่ผู้วิจัยได้สังเกตจากผู้ดำเนินรายการเล่าข่าว ซึ่งมีทั้งข้อความการตีความข่าวที่มาจากกรรสี้อออกมาด้วยคำพูด (วจนภาษา) หรือด้วยภาษากาย (อวจนภาษา) เช่น สีหน้า ท่าทาง ฯลฯ รวมทั้งข้อสรุป, การตีความ และการวิเคราะห์ และการคาดคะเนของผู้ดำเนินรายการ รวมทั้งการพิจารณาประกอบกับเนื้อหาข่าวในหนังสือพิมพ์อีกด้วย

มีจำนวนข้อ ข่วละ 5 ข้อ โดยในแต่ละข้อจะให้ผู้เข้าร่วมทดลองแสดงเหตุผลที่เลือกตอบด้วย
ดังตัวอย่าง

ข่าวการเมือง : จากข่าว “**คมช. วางสเปค รmv.กลาโหม ต้องคนกลาง**”

การตีความข่าว	ท่านมีความคิดเห็นต่อการตีความข่าวอย่างไร				
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย	เฉยๆ หรือ ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยมาก ที่สุด
1. นายสมัคร สุนทรเวช ไม่เหมาะสมกับ ตำแหน่ง รmv.กลาโหม เหตุผล.....					
2. การออกมาประกาศคุณสมบัติ รmv.กลาโหม ของ คมช. เพื่อการสืบทอดอำนาจ เหตุผล.....					

ข่าวทั่วไป : จากข่าว “**นกแอร์ – วันทูโก บินเจ็ว วิกฤตและ – กลางเวหา**”

การตีความข่าว	ท่านมีความคิดเห็นต่อการตีความข่าวอย่างไร				
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย	เฉยๆ หรือ ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยมาก ที่สุด
1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นถือเป็นเรื่องบังเอิญ เหตุผล.....					
2. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เกิดจากความผิดพลาด ของนักบิน เหตุผล.....					

ผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนในการตอบสนองความคิดเห็น ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน	4	คะแนน

เฉยๆ หรือไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของอันดับเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นในการตอบในแต่ละระดับความคิดเห็น ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยสถิติ Mann – Whitney U Test กำหนดระดับนัยสำคัญ 0.05

ส่วนข้อมูลเหตุผลในการตอบจะใช้ประกอบการพิจารณาในเชิงคุณภาพ ในกรณีที่ผลการทดลองมีความแตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

ค) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ, อายุ และเกรดเฉลี่ยสะสม

1.6 การทดสอบเครื่องมือ

1.6.1 การคัดเลือกข่าว

ผู้วิจัยได้นำข่าวทั้ง 4 ข่าว ดังนี้

1. ข่าว “คมช.วางสเปค รมว.กลาโหม ต้องคนกลาง”
2. ข่าว “คมช.ยันไม่โดดเดี่ยว ‘คตส’ ลั่นพร้อมอุ้มหากถูกเขีคบิล”
3. ข่าว “นกแอร์ – วันทูโก บินเฉี่ยว หวิดชนและ – กลางเวหา”
4. ข่าว “พม่าลอบขึ้นเครื่องบิน ตัดรั้วรันเวย์สุวรรณภูมิ จนท. รวบทัน”

ผู้วิจัยได้นำข่าวทั้ง 4 ข่าว ไปทดสอบเบื้องต้น (pretest) กับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน และได้คัดเลือกข่าวการเมืองและข่าวทั่วไปอย่างละ 1 ข่าว เพื่อใช้ในการทดลองจริง ได้แก่

ก) ชาว “คมช. วางสเปค รมว.กลาใหม่ ต้องคนกลาง”

ข) ชาว “นกอเอร์ – วันทูกโก บินเฉี่ยว หวิดชนละ – กลางเวหา”

โดยพิจารณาจากความยากง่ายของข่าวต่อการจำและเข้าใจ (ดูจากคะแนนของผลการทดสอบ) และเพื่อไม่ให้ผู้เข้าร่วมทดลองจริงเกิดการอ่อนล้าจากการอ่านข่าว จนทำให้ไม่ตั้งใจทำแบบทดสอบ และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจำและเข้าใจสูงที่สุด เนื่องจากการศึกษาของ Miller (อ้างถึงใน Hawkins and Daly, 1988: 44 - 76) พบว่า คนเรามีขีดจำกัดในการจำในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ นั้นเอง ดังนั้น ไม่ว่าจะรับข้อมูลจากสื่อใด ในช่วงเวลาการเปิดรับที่เท่าๆ กัน คนจะสามารถจดจำข้อมูลได้เพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคัดเลือกข่าวมาใช้ในการทดลองจริงเพียง 2 ข่าว

1.6.2 การทดสอบความตรงของแบบทดสอบ (validity)

ผู้วิจัยจัดทำแบบทดสอบวัดความจำและความเข้าใจขึ้น จากการรวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จากนั้นได้นำแบบทดสอบดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษา เพื่อหาข้อบกพร่องและขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบให้มีความชัดเจน มีมาตรฐานและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวิจัย

1.6.3 การทดสอบความเที่ยงหรือความน่าเชื่อถือของแบบทดสอบ (reliability)

หลังจากได้รับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ และได้แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ แล้ว จึงนำแบบทดสอบมาทดลองกับกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน เพื่อให้แน่ใจว่าแบบทดสอบไม่ยากหรือง่ายเกินไป และหลังการทดสอบแล้ว ผู้วิจัยยังได้เปิดโอกาสให้ผู้ทดสอบเครื่องมือแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงแบบทดสอบ หลังจากนั้นจึงนำผลการทดสอบที่ได้ไปตรวจสอบค่าความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบด้วยวิธีการหาด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของ Cronbach และวิธีของ Kuder-Richardson โดยใช้ สูตร $K-R_{21}$ และใช้โปรแกรม Microsoft Excel ในการคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบความจำและความเข้าใจ ได้ผลการทดสอบ ดังนี้

ก) ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดความจำ

ใช้วิธีการหาด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ซึ่งจะใช้ได้กับเครื่องมือที่เป็นแบบอัตนัยหรือมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งไม่ได้มีการให้คะแนนแบบ 0 - 1 มีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

α	คือ ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ
k	คือ จำนวนข้อของเครื่องมือ
s_i^2	คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
s_t^2	คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

จากการคำนวณได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความจำข้าราชการเมือง (α) = 0.880 และ
จากการคำนวณได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความจำข้าราชการทั่วไป (α) = 0.641

ข) ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจ

ใช้วิธีของ Kuder-Richardson โดยใช้ สูตร $K-R_{21}$ ซึ่งใช้ได้กับเครื่องมือที่ให้คะแนนแบบ 0 - 1 และข้อสอบทุกข้อต้องยากเท่ากัน หรืออนุโลมให้ใกล้เคียงกัน โดยมีสูตรดังนี้

$$\text{สูตร } r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\bar{X}(k - \bar{X})}{ks_x^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	คือ ค่าประมาณค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับจากสูตร $K-R_{21}$
	k	คือ จำนวนข้อสอบ
	\bar{X}	คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบจากแบบทดสอบทั้งฉบับในกลุ่มบุคคลนั้น
	s_x^2	คือ ค่าความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากการสอบ

จากการคำนวณได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความเข้าใจข้าราชการเมือง (r_{tt}) = 0.616 และ
จากการคำนวณได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความเข้าใจข้าราชการทั่วไป (r_{tt}) = 0.575

2 การวิจัยส่วนที่สอง: การวิจัยเชิงสำรวจ

การวิจัยเชิงสำรวจแบบวัดครั้งเดียว เพื่อทดสอบความแตกต่างในความคิดเห็น รวมถึงการตีความต่อเหตุการณ์ข่าวต่างๆ ของผู้รับสาร โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนผู้เปิดรับข่าวสารจากรายการเล่าข่าวและจากหนังสือพิมพ์ในปริมาณมาก ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลแล้วเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นของผู้รับสารระหว่างผู้ที่ชมรายการเล่าข่าวกับผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยนี้คือ ผู้ที่ชมรายการเล่าข่าวและผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ในปริมาณมากทั้งหมดในกรุงเทพมหานคร

เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างชนิดที่ไม่ทราบค่าความน่าจะเป็น (Non-probability sampling) โดยไม่คำนึงถึงว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับเลือกมานั้นจะมีความน่าจะเป็นหรือมีโอกาสที่จะได้รับเลือกมานั้นเป็นเท่าใด และมีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงหรือแบบมีจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) คือการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ดุลยพินิจและเหตุผลของผู้วิจัยในการกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกของกลุ่มประชากรที่จะมาเป็นสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดตัวอย่าง 200 คน และกำหนดลักษณะเฉพาะของกลุ่มตัวอย่างที่ถูกเลือก โดยแบ่งเป็นสองกลุ่ม ดังนี้

ก) กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าว

กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวมีลักษณะคือ เป็นผู้ที่ชมรายการเล่าข่าวโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3 วันต่อสัปดาห์ และมีระยะเวลาในการชมในแต่ละครั้งนานกว่า 30 นาที

ข) กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์

กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีลักษณะคือ เป็นผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับใดก็ได้ โดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า สามวันต่อสัปดาห์ และมีระยะเวลาในการอ่านแต่ละวัน นานกว่า 30 นาที

2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยสามารถแยกได้ตามสมมติฐานได้คือ

สมมติฐาน 3. ผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ข่าวต่างๆ แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ รูปแบบการรายงานข่าว

ตัวแปรตาม ระดับความคิดเห็นของผู้รับสารต่อเหตุการณ์ข่าวต่างๆ

2.3 นิยามตัวแปรในระดับปฏิบัติการ

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นที่ผู้รับสารมีต่อข่าวการเมืองและข่าวทั่วไปในประเด็นต่างๆ วัดโดย การตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นข่าวต่างๆ ประกอบด้วยข่าวการเมืองจำนวน 18 ข้อ และข่าวทั่วไป 13 ข้อ

สำหรับประเด็นข่าวในแต่ละข่าวที่ใช้ในการวัดความคิดเห็นของผู้รับสารในส่วนนี้ ผู้วิจัยรวบรวมจากเนื้อหาข่าวด้วยการพิจารณาจากข้อความสรุปความคิดเห็นในด้านใดด้านหนึ่งตามแนวทางการนำเสนอของการรายงานข่าวทั้งจากรายการเล่าข่าวและจากหนังสือพิมพ์ ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2551 ถึงเดือนมีนาคม 2551

ในการวัดระดับความคิดเห็นใช้มาตราวัดแบบลิเกิร์ตสเกล (Likert scale) โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5), เห็นด้วย (4), เฉยๆ หรือไม่แน่ใจ (3), ไม่เห็นด้วย (2), และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยในส่วนของความคิดเห็นคือแบบสอบถามปลายปิด (Closed – Ended Questionnaire) และแบบสอบถามปลายเปิด (Opened – Ended Questionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพและระดับการศึกษา และส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าว ได้แก่ ความถี่ในการเปิดรับข่าวและระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่เปิดรับข่าว ในแต่ละสัปดาห์

ตอนที่ 2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อเหตุการณ์ข่าวต่างๆ

แบบสอบถามความคิดเห็นในส่วนนี้แยกออกเป็น 2 ส่วน คือ ข่าวทั่วไป (13 ข้อ) และข่าวการเมือง (18 ข้อ)

สำหรับข้อความในแต่ละข่าวที่ใช้ในการสอบถามความคิดเห็นของผู้รับสารในส่วนนี้ ผู้วิจัยรวบรวมจากเนื้อหาข่าวด้วยการพิจารณาจากข้อความสรุปความคิดเห็นในด้านใดด้านหนึ่งตามแนวทางการนำเสนอของการรายงานข่าวทั้งจากรายการเล่าข่าวและจากหนังสือพิมพ์ ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2551 ถึงเดือนมีนาคม 2551

ในการวัดระดับความคิดเห็นใช้มาตรวัดแบบลิเกิร์ตสเกล (Likert scale) โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5), เห็นด้วย (4), เฉยๆ หรือไม่แน่ใจ (3), ไม่เห็นด้วย (2), และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1) ดังแสดงในตัวอย่าง

ข่าว	ท่านมีความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ข่าวอย่างไร				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ/ ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ข่าวการเมือง	5	4	3	2	1
1. การจัดตั้งรัฐบาลเงาจะช่วยแก้ปัญหา คอรัปชั่นได้					
2. การคว่ำตำแหน่ง รมว. กลาโหม ของนายก สมัครฯ เพื่อความสมานฉันท์ของกองทัพ					
3. รัฐบาลจะนำนโยบายประชานิยมกลับมา ใช้อีกครั้ง					
เหตุผล.....					

ข่าว	ท่านมีความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ข่าวอย่างไร				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉยๆ/ ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
ข่าวทั่วไป	5	4	3	2	1
1. <u>ไม่ควรร</u> มีการจัดงานวันชาติมอญ ขึ้นใน ประเทศไทย เหตุผล.....					
2. ผู้เสียหายที่ถูก แก๊ง ตชด.นอกรีต จับกุม และถูกจำคุกอยู่นั้น เป็นผู้บริสุทธิ์					
3. การเผยแพร่คลิปขาวของดาราดัง เป็นเรื่อง ที่ <u>ไม่</u> เหมาะสม เหตุผล.....					

สำหรับข้อมูลในส่วนนี้ จะถูกรวบรวมให้อยู่ในรูปของความถี่ในการตอบในแต่ละระดับ
ความคิดเห็น แล้วจึงทดสอบความแตกต่างด้วยสถิติแบบไม่ใช้พารามิเตอร์ คือ สถิติไคสแควร์
(χ^2) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวและกลุ่ม
ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ โดยแยกการวิเคราะห์เป็นรายข้อ

ตอนที่ 3. แบบสอบถามการตีความเหตุการณ์ข่าวต่างๆ

แบบทดสอบในส่วนนี้เป็นแบบอัตนัย โดยให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้รับสารแสดงความ
คิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ข่าวต่างๆ ในส่วนของการตีความ ซึ่งคำตอบจะเป็นไปในแนวทางการ
วิเคราะห์ประเด็นข่าวสารต่างๆ โดยอาจมีการเรียบเรียงข้อมูลเหล่านั้นขึ้นใหม่ในใจและเชื่อมโยง
ข้อมูลใหม่ให้เข้ากับความรู้และประสบการณ์เดิม ซึ่งอาจจะออกมาในรูปการแสดงเหตุผล โดย
ผู้วิจัยได้สอดแทรกไว้ในบางข้อทั้งประเด็นข่าวการเมืองและประเด็นข่าวทั่วไป ในรูปของการถาม
ถึงเหตุผลในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งคำตอบในส่วนนี้ จะถูกรวบรวม เพื่อประกอบการพิจารณา
ถึงความแตกต่างของความคิดเห็น ในเชิงคุณภาพต่อไป

2.5 การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาพิจารณาและตรวจสอบ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง โดยได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และเนื่องจากการวิจัยในส่วนที่ 2 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบว่า ความคิดเห็นระหว่างผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ต่อเหตุการณ์ข่าวการเมืองและข่าวทั่วไปต่างๆ มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร เท่านั้น ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องทดสอบความเชื่อมั่นในส่วนของการหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อถือได้ (Reliability Coefficient) แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามในส่วนนี้ไปสำรวจก่อน (pilot survey) กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นประชาชนทั่วไปที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่เลือก จำนวน 20 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตลอดจนคัดเลือกข้อความประเด็นข่าวทั้งข่าวทั่วไปและข่าวการเมือง ที่มีจำนวนความถี่ของการตอบสนองความคิดเห็นในระดับความคิดเห็นต่างๆ ที่ใกล้เคียงกัน ได้ข้อความข่าวทั้งหมด ดังนี้

2.5.1 ข่าวการเมือง (จำนวน 18 ข้อ)

- 1) คณะรัฐบาลชุดนี้เป็น นอมีนี่ (ตัวแทน) ทั้งคณะ
- 2) การจัดตั้งรัฐบาลเงาจะช่วยแก้ปัญหาอุปสรรคได้
- 3) การควมตำแหน่ง รมว. กลาโหม ของนายกษัตริย์ เพื่อความสมานฉันท์ของกองทัพ
- 4) รัฐบาลจะนำนโยบายประชานิยมกลับมาใช้อีกครั้ง
- 5) การออก พรบ. จัดระเบียบกระทรวงกลาโหม เพื่อป้องกันการเมืองเข้ามาแทรกแซงกองทัพ
- 6) อาจเกิดการปฏิวัติขึ้นอีกครั้งในรัฐบาลชุดนี้
- 7) รัฐบาลจะทำโครงการผันน้ำจากแม่น้ำโขงมาบ่อนภาคอีสาน 19 จว.
- 8) นกอดล บัทมะ เป็น รมว.ต่างประเทศ เพื่อปูทางกลับประเทศให้ พ.ต.ท.ทักษิณชินวัตร
- 9) คุณสมบัติของบุคคลใน ครม.ชุดนี้ ไม่เหมาะสมกับตำแหน่งที่ได้รับ
- 10) การตั้ง ครม. เมา ของฝ่ายค้าน อาจทำให้ประชาชนเกิดความสับสน
- 11) รัฐบาลจัดตั้งให้สมาชิก บ้านเลขที่ 111 มาเป็นประธานหรือกรรมการบอร์ดรัฐวิสาหกิจ

- 12) รัฐบาลควรแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนใต้ ด้วยการตั้งเป็นเขตปกครองพิเศษ
- 13) การปิดกั้นการเงินเดือน จะช่วยแก้ปัญหาสินค้าขึ้นราคาได้
- 14) การเดินทางกลับประเทศของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เพื่อกลบกระแสภาพลบของรัฐบาล
- 15) รัฐบาลไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบ กรณีการฆ่าตัดตอน เพราะผู้ค้ายาเสพติดฆ่ากันเอง
- 16) การตัดสินใจไม่รับตำแหน่ง ของนายชนม์สวัสดิ์ ส่งผลกระทบต่อ นายวัน อยู่บำรุง
- 17) การย้ายอธิบดีกรมสอบสวนพิเศษ (ดีเอสไอ) เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
- 18) รัฐบาลจะดำเนินการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2550

2.5.2 ขาวทั่วไป (จำนวน 13 ข้อ)

- 1) รัฐบาลจะมีการเปิดจำหน่ายหวยบนดินอีกครั้ง
- 2) ไม่ควร มีการจัดงานวันชาติมอญ ขึ้นในประเทศไทย
- 3) ผู้เสียหายที่ถูก แก๊ง ตชด.นอกรีต จับกุม และถูกจำคุกอยู่นั้น เป็นผู้บริสุทธิ์
- 4) การเผยแพร่คลิปขาวของดาราดัง เป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม
- 5) จากกรณีแก๊ง ตชด. แสดงให้เห็นว่า ผลตอบแทนจากภาครัฐ ไม่เพียงพอกับค่าครองชีพของตำรวจ
- 6) โปรแกรม “ซ็อกเทอร์ราปี” หรือ การบำบัดซ็อกความรู้สึก จะแก้ปัญหาแก๊งจักรยานยนต์เยาวชน ซึ่งกวนเมืองได้
- 7) จ.ส.ต.จรรยา แก้วกุล สมาชิกร่วมแก๊ง ตชด. นอกรีต ยิงตัวตาย เพราะรับไม่ได้ที่สื่อเสนอข่าวรุนแรง
- 8) กลุ่ม อส. จังหวัด เพชรบุรี รุมซ้อมนักท่องเที่ยวยุโรประหว่างเข้าตรวจสถานบันเทิง ทำเกินกว่าเหตุ
- 9) การออกมาแถลงข่าวหย่าร้างของดาราดัง เป็นการสร้างภาพลักษณ์ ในทางไม่ดีต่อสังคม และวัฒนธรรมไทย
- 10) ควรตัดสัญญาณมือถือในบริเวณสนามสอบโอเน็ต – เอเน็ต เพื่อป้องกันการทุจริต

- 11) ผู้ที่นำจตุคามรามเทพ ที่ไม่ได้ปลุกเสกไปทิ้งใต้ต้นไม้กว่า 2 แสนองค์ ลบ หลัสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- 12) แพทย์โรงพยาบาลชุมชนส่งคนไข้ ไปโรงพยาบาลใหญ่ เพราะกลัวถูกฟ้อง หากรักษาผิดพลาด เป็นการกระทำที่ถูกต้อง
- 13) เยาวชนก่อเหตุขโมยนอตไปขาย บังชี้ถึงความล้มเหลวของสถาบันครอบครัว เป็นอันดับแรก

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

2.6.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการนำเสนอข้อมูลด้วยตารางแจกแจงความถี่ ใช้เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้อมูลลักษณะทางประชากรและการเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่าง จากการวิจัยทั้งเชิงทดลองและเชิงสำรวจ

2.6.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

สถิติเชิงอนุมาน ใช้เพื่อการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

ก) การวิจัยเชิงทดลอง

จากสมมติฐานข้อที่ 1 คือ ผู้ชมรายการเล่าข่าวสามารถจดจำเนื้อหาข่าวได้แตกต่างจากผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ มีตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระที่มีระดับการวัดในระดับนามบัญญัติ (Nominal) คือ รูปแบบการรายงานข่าว และตัวแปรตามคือ ความจำมีระดับการวัดในระดับอัตราส่วน (ratio) ดังนั้น ผู้วิจัยใช้สถิติ T – Test ในการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความจำของผู้รับสารทั้งสองส่วน เนื่องจากเป็นการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 และใช้โปรแกรม SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนสมมติฐานข้อที่ 2 คือ ผู้ชมรายการเล่าข่าวมีความเข้าใจข่าวแตกต่างจากผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ มีตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระที่มีระดับการวัดในระดับนามบัญญัติ (Nominal) คือ รูปแบบการรายงานข่าว และตัวแปรตามคือความเข้าใจมีระดับการวัดในระดับอัตราส่วน (ratio) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเช่นเดียวกับความจำ คือใช้สถิติ T – Test ในการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจตามเนื้อหาข่าวของผู้รับสาร แต่การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของความเข้าใจตามที่ผู้รับสารเข้าใจนั้น จะใช้สถิติ Mann – Whitney U Test ในการทดสอบความแตกต่างของอันดับเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็น โดยแยกการวิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ในการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้โปรแกรม SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข) การวิจัยเชิงสำรวจ

จากสมมติฐานในข้อ 3 คือ ผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ข่าวต่างๆ แตกต่างกัน มีตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระที่มีระดับการวัดในระดับนามบัญญัติ (Nominal) คือ รูปแบบการรายงานข่าว และตัวแปรตามมีระดับการวัดในระดับนามบัญญัติเช่นกัน คือ ระดับความคิดเห็น ผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปความถี่ในการตอบสนองความคิดเห็นในระดับต่างๆ กัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้สถิติไม่ใช้พารามิเตอร์ คือ สถิติไคสแควร์ (χ^2) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในแต่ละข้อคำถาม โดยใช้โปรแกรม SPSS ประกอบกับ โปรแกรม Microsoft Excel ในการคำนวณ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 เช่นเดียวกัน

4. การนำเสนอข้อมูล

ผลการวิจัยที่ได้ทั้งหมดจะนำเสนอในรูปแบบของตารางแสดงข้อมูล และรายละเอียดที่อธิบายเป็นข้อเขียน รวมทั้งแสดงตารางค่าทางสถิติจากการวิเคราะห์ผลจากโปรแกรม SPSS ประกอบกับ โปรแกรม Microsoft Excel โดยใช้คอมพิวเตอร์ ดังจะกล่าวในบทที่ 4 ต่อไป

บทที่ 4 ผลการวิจัย

จากการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาความแตกต่างของความจำและความเข้าใจของผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ รวมทั้งจากการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาความแตกต่างของความคิดเห็นต่อข่าวของประชาชนทั่วไปที่อ่านหนังสือพิมพ์กับผู้ที่ชมรายการเล่าข่าว ได้ผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยเชิงทดลอง

ในการวิจัยเชิงทดลองนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 30 คน จำแนกเป็นเพศชาย 16 คน (ร้อยละ 53.33) เพศหญิง 14 คน (ร้อยละ 46.67) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้เข้าร่วมการทดลอง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนคน	ร้อยละ
ชาย	16	53.33
หญิง	14	46.67
รวม	30	100

จากนั้น ผู้วิจัยได้จำแนกผู้เข้าร่วมทดลองออกเป็นสองกลุ่ม ด้วยวิธีการจับคู่ (Matching) จำนวนกลุ่มละ 15 คน คือกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวและกลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ ได้สมาชิกของกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว จำนวน 15 คน จำแนกเป็นเพศชาย 7 คน (ร้อยละ 46.67) เพศหญิง 8 คน (ร้อยละ 53.33) และสมาชิกของกลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ จำนวน 15 คนเช่นกัน จำแนกเป็นเพศชาย 9 คน (ร้อยละ 60) เพศหญิง 6 คน (ร้อยละ 40) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้เข้าร่วมการทดลอง จำแนกตามเพศและกลุ่มทดลอง

เพศ	ผู้ชมรายการเล่าข่าว จำนวนคน (ร้อยละ)	ผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ จำนวนคน (ร้อยละ)	รวม จำนวนคน
ชาย	7 (46.67)	9 (60)	16
หญิง	8 (53.33)	6 (40)	14
รวม	15 (100)	15 (100)	30

หลังจากแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมทดลองออกเป็นสองกลุ่มแล้ว จึงเริ่มทำการทดลองโดยให้กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว รับชมข่าวการเมือง คือข่าว “**คมช.วางสเปค รมว.กลาโหม ต้องคนกลาง**” (ข่าว คมช.) จากรายการเรื่องเล่าเช้านี้และกลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์อ่านข่าวเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ เมื่อทั้งสองกลุ่มชมและอ่านข่าวเสร็จสิ้น จึงให้ทำแบบทดสอบความจำชุดเดียวกัน หลังจากนั้นจึงเริ่มต้นทำกระบวนการทดลองเดิมซ้ำอีกครั้ง แต่เปลี่ยนจากข่าวการเมืองเป็นข่าวทั่วไป คือข่าว “**นกแอร์ – วันทูโก บินเจี๋ยหวัดชุนและ – กลางเวหา**” (ข่าวนกแอร์) หลังจากนั้นจึงนำผลการทดลองที่ได้ ซึ่งวัดเป็นคะแนนของความจำข่าวในส่วนของ การระลึกเสรี (free Recall) และการระลึกตามตัวแนะ (cued recall) วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ด้วยสถิติ T-Test กำหนดระดับนัยสำคัญ เท่ากับ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 1. ผู้ชมรายการเล่าข่าวสามารถจดจำเนื้อหาข่าวได้แตกต่างจากผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์

ผลการวิจัยเชิงทดลองในส่วนของความจำนี้ แบ่งตามลักษณะของการทดสอบความจำระหว่างกลุ่มการทดลอง 2 กลุ่ม ออกได้ 2 ส่วน คือ ส่วนของการวัดความจำจากการระลึกได้โดยเสรี (free Recall) และส่วนการวัดความจำจากการระลึกตามตัวแนะ (cued recall) ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. การวัดความจำจากการระลึกได้โดยเสรี

1.1 ข่าวการเมือง (ข่าว “คมช. วางสเปค รmv.กลาใหม่ ต้องคนกลาง”)

ค่าเฉลี่ยของคะแนนความจำข่าวในส่วนของการระลึกโดยเสรี (free recall) ของกลุ่มผู้ชมข่าวการเมืองไม่มีความแตกต่างกันกับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้อ่านข่าวการเมืองเรื่องเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -0.246$, $df = 25.587$, $Sig. = 0.808 > 0.05$) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 4

1.2 ข่าวทั่วไป (ข่าว “นกแอร์ – วันทูโก บินเดี่ยว หวิดชนและ – กลางเวหา”)

ค่าเฉลี่ยของคะแนนความจำข่าวในส่วนของการระลึกโดยเสรี (free recall) ของกลุ่มผู้ชมข่าวทั่วไปไม่มีความแตกต่างกันกับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้อ่านข่าวทั่วไปเรื่องเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -0.177$, $df = 28$, $Sig. = 0.291 > 0.05$) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความจำข่าวในส่วนของการระลึกข่าวเสรี (free recall) ระหว่างกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์

ข่าว	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	องศาอิสระ(df)	ค่าสถิติ T (T-test)	ค่า Sig. (2-tailed)
ข่าวการเมือง (ข่าว คมช.)					
● ผู้ชมรายการเล่าข่าว	2.93	1.70	25.587	- 0.246	0.808
● ผู้อ่านข่าวจาก นสพ.	3.07	1.24			
ข่าวทั่วไป (ข่าว นกแอร์)					
● ผู้ชมรายการเล่าข่าว	5.27	2.45	28	- 1.077	0.291
● ผู้อ่านข่าวจาก นสพ.	4.03	2.07			

(* significance ค่า Sig.< 0.05)

2. การวัดความจำจากการระลึกตามตัวแนะ

2.1 ข่าวการเมือง (ข่าว “คมช. วางสเปค รถมว.กลาใหม่ ต้องคนกลาง”)

ค่าเฉลี่ยของคะแนนความจำข่าวในส่วนของการระลึกตามตัวแนะ (cued recall) ของกลุ่มผู้ชมข่าวการเมือง ไม่มีความแตกต่างกันกับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้อ่านข่าวทั่วไปเรื่องเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 0.096$, $df = 28$, $Sig. = 0.924 > 0.05$) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 5

2.2 ข่าวทั่วไป (ข่าว “นกแอร์ – วันทูโก บินเดี่ยว หวิดชนและ – กลางเวหา”)

ค่าเฉลี่ยของคะแนนความจำข่าวในส่วนของการระลึกตามตัวแนะ (cued recall) ของกลุ่มผู้ชมข่าวทั่วไป ไม่มีความแตกต่างกันกับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้อ่านข่าวการเมืองเรื่องเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.436$, $df = 28$, $Sig. = 0.162 > 0.05$) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความจำข่าวในส่วนของการระลึกตามตัวแนะ (cued recall) ระหว่างกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์

ข่าว	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	องศาอิสระ (df)	ค่าสถิติ T (T-test)	ค่า Sig. (2-tailed)
ข่าวการเมือง (ข่าว คมช.)					
• ผู้ชมรายการเล่าข่าว	2.33	0.92	28	0.096	0.924
• ผู้อ่านข่าวจาก นสพ.	2.30	0.98			
ข่าวทั่วไป (ข่าว นกแอร์)					
• ผู้ชมรายการเล่าข่าว	3.53	0.95	28	1.436	0.162
• ผู้อ่านข่าวจาก นสพ.	3.07	0.82			

(* significance ค่า Sig. < 0.05)

ผลการวิจัยเชิงทดลองจึงไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานข้อที่ 1 คือผู้ชมรายการเล่าข่าวสามารถจดจำเนื้อหาข่าวได้แตกต่างจากผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ เนื่องจากผลการทดลองปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความจำทั้งการระลึกเสรีและการระลึกตามตัวนะในข่าวการเมืองและข่าวทั่วไป ระหว่างกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้ชมรายการเล่าข่าวมีความเข้าใจเนื้อหาข่าวแตกต่างจากผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์

ในการทดสอบสมมติฐานข้อนี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงทดลอง โดยมีลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และขั้นตอนการดำเนินการเหมือนกันกับการทดสอบสมมติฐานในข้อที่ 1 ทุกประการ เพียงแต่เมื่อการทดลองเสรีจลัน และกลุ่มตัวอย่างได้ทำแบบทดสอบความจำเสรีเรียบร้อยแล้ว จะให้ทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจข่าว ต่อไป

ผลการทดลองที่ได้ แบ่งตามลักษณะของความเข้าใจออกได้ 2 ส่วน คือ ส่วนของการวัดความเข้าใจตามเนื้อหาข่าว และส่วนการวัดความเข้าใจ โดยการตีความ การคาดคะเน ข่าวตามความเข้าใจของผู้รับสาร

1. ส่วนของการวัดความเข้าใจตามเนื้อหาข่าว

ในส่วนของการวัดความเข้าใจตามเนื้อหาข่าว ซึ่งวัดเป็นคะแนนของความเข้าใจข่าว ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ด้วยสถิติ T-Test กำหนดระดับนัยสำคัญ เท่ากับ 0.05

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1.1 ข่าวการเมือง (ข่าว “คมช. วางสเปค รมว.กลาโหม ต้องคนกลาง”)

จากการทดสอบด้วยสถิติ T- test พบว่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 2.432, df = 28, Sig. = 0.022 < 0.05$) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยที่ค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจข่าวของกลุ่มผู้ชมข่าวการเมือง ($mean = 3.6$) มีค่ามากกว่า

คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้อ่านข่าวการเมืองเรื่องเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ (mean = 2.7) ดังแสดงในตารางที่ 6

1.2 ข่าวทั่วไป (ข่าว “นกแอร์ – วันทูโก บินเดี่ยว หวิดชนและ – กลางเวหา”)

จากการทดสอบด้วยสถิติ T- test พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจข่าวของกลุ่มผู้ชมข่าวทั่วไปไม่มีความแตกต่างกับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้อ่านข่าวทั่วไปเรื่องเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -1.077, df = 28, Sig. = 0.291 > 0.05$) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยในส่วนของความเข้าใจตามเนื้อหาข่าวระหว่างกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์

ข่าว	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)	องศาอิสระ (df)	ค่าสถิติ T (T-test)	ค่า Sig. (2-tailed)
ข่าวการเมือง (ข่าว คมช.)					
● ผู้ชมรายการเล่าข่าว	3.6	1.12	28	2.432	0.022*
● ผู้อ่านข่าวจาก นสพ.	2.7	0.98			
ข่าวทั่วไป (ข่าว นกแอร์)					
● ผู้ชมรายการเล่าข่าว	3.2	0.94	28	-1.077	0.291
● ผู้อ่านข่าวจาก นสพ.	3.5	0.74			

(* significance ค่า Sig. < 0.05)

2. ส่วนของการวัดความเข้าใจ โดยการตีความ การคาดคะเนข่าวตามความเข้าใจของผู้รับสาร

ในส่วนของการวัดความเข้าใจ โดยการตีความ การคาดคะเนข่าวตามความเข้าใจของผู้รับสาร ซึ่งดำเนินการวิจัยโดยการถามความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมทดลอง เกี่ยวกับประเด็นข่าวทั่วไปและข่าวการเมือง ข่าวละ 5 ข้อ จำแนกความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ (5 ระดับคะแนน) วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการตอบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในรายข้อ ด้วยวิธี Mann – Whitney U test กำหนดระดับนัยสำคัญ เท่ากับ 0.05 ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

2.1 ข่าวการเมือง (ข่าว “คมช. วางสเปค รมว.กลาโหม ต้องคนกลาง”)

จากการทดสอบด้วย วิธี Mann – Whitney U Test พบว่า อันดับเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นต่อประเด็นการตีความข่าวของกลุ่มผู้ชมข่าวการเมืองมีความแตกต่างกับกลุ่มผู้อ่านข่าวการเมืองเรื่องเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ ในประเด็นข่าวการตีความในข้อที่ 3 (คมช. พอใจ หาก พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน เป็น รมว.กลาโหม) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($U = 52$, $Sig. = 0.008 < 0.05$) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 7.1

ตารางที่ 7.1 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอันดับเฉลี่ยของคะแนนการแสดงความความคิดเห็นต่อประเด็นการตีความข่าวการเมือง ระหว่างกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ จำแนกเป็นรายข้อ

การตีความ	ค่า Mann – Whitney U	ค่า Sig. (2-tailed)
1. นายสมักร สุนทรเวช ไม่เหมาะสมกับ ตำแหน่ง รมว.กลาโหม	109.5	0.893
2. การออกมาประกาศคุณสมบัติ รมว.กลาโหม ของ คมช. เพื่อการสืบทอดอำนาจ	105.5	0.761
3. คมช. พอใจ หาก พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน เป็น รมว.กลาโหม	52	0.008*
4. คมช. วางตัวผู้จะมาดำรงตำแหน่ง รมว.กลาโหมไว้แล้ว	97	0.501
5. กองทัพกำลังเข้ามาแทรกแซงการเมือง	102	0.668

(* significance ค่า Sig. < 0.05)

เมื่อพิจารณาความถี่ในการตอบในข้อ 3: คมช. พอใจ หาก พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน เป็น รมว.กลาโหม พบว่า กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว ตอบว่า “ไม่เห็นด้วย” กับการตีความในประเด็นดังกล่าว (จำนวน 4 คน หรือ 66.7%) มากกว่ากลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ (จำนวน 2 คน หรือ 33.3%) ส่วนกลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ ตอบว่า “เห็นด้วย” กับการตีความในประเด็นดังกล่าว (จำนวน 4 คน หรือ 80%) มากกว่ากลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว (จำนวน 1 คน หรือ 20%) ดังแสดงในตารางที่ 7.2

ตารางที่ 7.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นข่าวการเมือง (ข้อที่ 3) จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

ข่าวการเมือง (ข้อที่ 3)	ระดับความคิดเห็น				
	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉยๆ หรือ ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว	4 (100%)	4 (66.7%)	6 (42.9%)	1 (20%)	0 (0%)
กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์	0 (0%)	2 (33.3%)	8 (57.1%)	4 (80%)	1 (100%)

2.2 ข่าวทั่วไป (ข่าว “นกแอร์ – วันทูโก บินเฉี่ยว หวิดชนและ – กลางเวหา”)

จากการทดสอบด้วย วิธี Mann – Whitney U Test พบว่า อันดับเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นต่อประเด็นการตีความข่าวของกลุ่มผู้ชมข่าวทั่วไปไม่มีความแตกต่างกับกลุ่มผู้อ่านข่าวทั่วไปเรื่องเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ ในทุกข้อประเด็นการตีความข่าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอันดับเฉลี่ยของคะแนนการแสดงความเห็นต่อประเด็นการตีความข่าวทั่วไป ระหว่างกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ จำแนกเป็นรายข้อ

การตีความ	ค่า Mann – Whitney U	ค่า Sig. (2-tailed)
1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นถือเป็นเรื่องบังเอิญ	73	0.084
2. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เกิดจากความผิดพลาดของนักบิน	94.5	0.439
3. สายการบินวันทูโก สมควรปิดกิจการ	94.5	0.423
4. เครื่องบินวันทูโกไม่ปลอดภัย	81.5	0.164
5. ในเร็วๆ นี้จะเกิดเหตุการณ์แบบเดียวกันอีก	78.5	0.144

(* significance ค่า Sig.< 0.05)

ผลการวิจัยเชิงทดลองจึงสอดคล้องกับ สมมติฐานข้อที่ 2. คือ ผู้ชมรายการเล่าข่าวมีความเข้าใจข่าวแตกต่างจากผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ เฉพาะข่าวการเมือง เนื่องจากผลการวิจัยเชิงทดลอง พบว่า กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ มีความเข้าใจตามเนื้อหาข่าวและความเข้าใจตามที่ผู้รับสารเข้าใจในบางประเด็นการตีความข่าว เฉพาะข่าวการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิจัยเชิงสำรวจ

สมมติฐานข้อที่ 3. ผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ข่าวต่าง ๆ แตกต่างกัน

ในการทดสอบสมมติฐานข้อนี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ มีกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเปิดรับข่าวสารจากรายการเล่าข่าวหรือจากหนังสือพิมพ์ โดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3 วันต่อสัปดาห์ และมีระยะเวลาในการเปิดรับข่าวสารในแต่ละครั้งนานกว่า 30 นาที

การเก็บข้อมูล ทำโดยการให้แบบสอบถามแบบปลายเปิดและปลายปิด จากการแจกแบบสอบถามจำนวน 230 ชุด เหลือแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 210 ชุด จำแนกเป็นกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว จำนวน 105 ชุด (ร้อยละ 50) และกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำนวน 105 ชุด (ร้อยละ 50) ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถาม (ชุด)	ร้อยละ
กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว	105	50
กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์	105	50
รวม	210	100

ผลจากการวิจัยเชิงสำรวจ ได้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ดังต่อไปนี้

1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 เพศ

กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าว ประกอบด้วย เพศชาย 35 คน (ร้อยละ 33.3) และเพศหญิง 70 คน (ร้อยละ 66.7) ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ประกอบด้วย เพศชาย 45 คน (ร้อยละ 42.9) และเพศหญิง 60 คน (ร้อยละ 57.1) ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวและผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนผู้ชม รายการเล่าข่าว (คน)	ร้อยละ	จำนวนผู้อ่าน หนังสือพิมพ์ (คน)	ร้อยละ
ชาย	35	33.3	45	42.9
หญิง	70	66.7	60	57.1
รวม	105	100	105	100

1.2 อายุ

ระดับอายุของกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวจำแนกตามกลุ่มอายุ คือ กลุ่มอายุ 15 – 25 ปี 35 คน (ร้อยละ 33.3), กลุ่มอายุ 26 – 35 ปี 37 คน (ร้อยละ 35.2), กลุ่มอายุ 36 – 45 ปี 15 คน (ร้อยละ 14.3), กลุ่มอายุ 46 – 55 ปี 16 คน (ร้อยละ 15.2) และกลุ่มอายุมากกว่า 55 ปี 2 คน (ร้อยละ 1.9)

ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ มีจำนวนคนใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าว ในระดับอายุต่างๆ และจะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ส่วนใหญ่มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 26 – 35 ปี รองลงมาคือ 15 – 25 ปี ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 55 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวและผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตาม
อายุ

อายุ	จำนวนผู้ชม รายการเล่าข่าว (คน)	ร้อยละ	จำนวนผู้อ่าน หนังสือพิมพ์ (คน)	ร้อยละ
15 – 25 ปี	35	33.3	24	22.9
26 – 35 ปี	37	35.2	49	46.7
36 – 45 ปี	15	13.6	18	17.1
46 – 55 ปี	16	14.5	13	12.4
มากกว่า 55 ปี	2	1.8	1	1
รวม	105	100	105	100

1.3 ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวจำแนกเป็นหลายระดับ คือ มัธยมต้น 3 คน (ร้อยละ 2.9), มัธยมปลาย หรือ ปวช. 13 คน (ร้อยละ 12.4), อนุปริญญา หรือ ปวส. 4 คน (ร้อยละ 3.8), ปริญญาตรี 69 คน (ร้อยละ 66.7) และปริญญาโท หรือ สูงกว่า 16 คน (ร้อยละ 15.2)

ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ มีจำนวนใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวในระดับการศึกษาต่างๆ และจะเห็นว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับการศึกษาปริญญาตรี รองลงมาคือระดับปริญญาโท หรือ สูงกว่า และระดับมัธยมปลาย หรือ ปวช. ตามลำดับ แต่ไม่มีกลุ่มตัวอย่างใดที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ดังแสดงในตารางที่ 12

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวและผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวนผู้ชม รายการเล่าข่าว (คน)	ร้อยละ	จำนวนผู้อ่าน หนังสือพิมพ์ (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6	0	0	0	0
มัธยมต้น	3	2.9	2	1.9
มัธยมปลาย หรือ ปวช.	13	12.4	10	9.5
อนุปริญญา หรือ ปวส.	4	3.8	9	8.6
ปริญญาตรี	69	65.7	65	61.9
ปริญญาโท หรือ สูงกว่า	16	15.2	19	18.1
รวม	105	100	105	100

1.4 อาชีพ

อาชีพของกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวจำแนกเป็นหลายอาชีพ คือ นักธุรกิจ 7 คน (ร้อยละ 6.7), ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ 18 คน (ร้อยละ 17.1), รับจ้าง 2 คน (ร้อยละ 1.9), พนักงานบริษัทเอกชน 42 คน (ร้อยละ 40), แม่ค้า / พ่อค้า 2 คน (ร้อยละ 1.9), แม่บ้าน / พ่อบ้าน 2 คน (ร้อยละ 1.9), นิสิต นักศึกษา 24 คน (ร้อยละ 22.9), และ อื่นๆ 8 คน (ร้อยละ 7.6)

ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ มีจำนวนใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวในอาชีพต่างๆ และจะเห็นว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน รองลงมาคือ เป็นนิสิต นักศึกษา และเป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ตามลำดับ ส่วนอาชีพรับจ้าง, แม่ค้าและแม่บ้าน มีจำนวนน้อย ดังแสดงในตารางที่ 13

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวและผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวนผู้ชม รายการเล่าข่าว (คน)	ร้อยละ	จำนวนผู้อ่าน หนังสือพิมพ์ (คน)	ร้อยละ
นักธุรกิจ	7	6.7	9	8.6
ข้าราชการหรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	18	17.1	18	17.1
รับจ้าง	2	1.9	2	1.9
พนักงานบริษัทเอกชน	42	40	44	41.9
แม่ค้า / พ่อค้า	2	1.9	1	1
แม่บ้าน / พ่อบ้าน	2	1.9	2	1.9
นิสิต นักศึกษา	24	22.9	23	21.9
อื่นๆ	8	7.6	6	5.7
รวม	105	100	105	100

2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าว

2.1 ความถี่ในการเปิดรับข่าว

ความถี่ในการเปิดรับข่าวของกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวจำแนกเป็นระดับต่างๆ คือ เฉลี่ย 3 – 4 วัน ต่อสัปดาห์ 33 คน (ร้อยละ 31.4), เฉลี่ย 5 – 6 วัน ต่อสัปดาห์ 15 คน (ร้อยละ 14.3) และเป็นประจำทุกวัน 57 คน (ร้อยละ 54.3)

ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ มีความถี่ในการเปิดรับข่าวใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าว และจะเห็นว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเปิดรับข่าวสารเป็นประจำทุกวัน รองลงมาคือ เฉลี่ย 3 – 4 วัน ต่อสัปดาห์ และเฉลี่ย 5 – 6 วัน ต่อสัปดาห์ ตามลำดับ

เนื่องจากการวิจัยเชิงสำรวจนี้ กำหนดความถี่ในการเปิดรับข่าวของกลุ่มตัวอย่าง คือ ต้องเปิดรับข่าวโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3 วันต่อสัปดาห์ ดังนั้น จึงไม่มีกลุ่มตัวอย่างใดที่มีความถี่ในการเปิดรับข่าว เฉลี่ย 1 – 2 วัน ต่อสัปดาห์ ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวและผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตาม
ความถี่ในการเปิดรับข่าว

ความถี่	จำนวนผู้ชม รายการเล่าข่าว (คน)	ร้อยละ	จำนวนผู้อ่าน หนังสือพิมพ์ (คน)	ร้อยละ
เฉลี่ย 1 – 2 วัน ต่อสัปดาห์	0	0	0	0
เฉลี่ย 3 – 4 วัน ต่อสัปดาห์	33	31.4	32	30.5
เฉลี่ย 5 – 6 วัน ต่อสัปดาห์	15	14.3	15	14.3
เป็นประจำทุกวัน	57	54.3	58	55.2
รวม	105	100	105	100

2.2 ระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่เปิดรับข่าว

ระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวเปิดรับข่าว จำแนกเป็นกลุ่มต่างๆ คือ 30 นาที – 1 ชั่วโมง 76 คน (ร้อยละ 72.4), ระหว่าง 1 ชั่วโมง – 1 ชั่วโมง 30 นาที 18 คน (ร้อยละ 17.1) และนาน 1 ชั่วโมง 30 นาที ขึ้นไป 11 คน (ร้อยละ 10.5)

ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ มีระยะเวลาเฉลี่ยในการเปิดรับข่าวใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าว และจะเห็นว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเปิดรับข่าวสารเป็นเวลา 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง รองลงมาคือ ระหว่าง 1 ชั่วโมง – 1 ชั่วโมง 30 นาที และนาน 1 ชั่วโมง 30 นาที ขึ้นไป ตามลำดับ

เนื่องจากการวิจัยเชิงสำรวจนี้ กำหนดระยะเวลาในการเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มในแต่ละครั้ง ต้องนานกว่า 30 นาที ดังนั้น จึงไม่มีกลุ่มตัวอย่างใดที่เปิดรับข่าวน้อยกว่า 30 นาที ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการเล่าข่าวและผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามระยะเวลาในการเปิดรับข่าว

ระยะเวลาโดยเฉลี่ย	จำนวนผู้ชมรายการเล่าข่าว (คน)	ร้อยละ	จำนวนผู้อ่านหนังสือพิมพ์ (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 30 นาที	0	0	0	0
30 นาที – 1 ชั่วโมง	76	72.4	74	70.5
ระหว่าง 1 ชั่วโมง – 1 ชั่วโมง 30 นาที	18	17.1	17	16.2
นาน 1 ชั่วโมง 30 นาที ขึ้นไป	11	10.5	14	13.3
รวม	105	100	105	100

3. การวัดความคิดเห็น

ในการวิจัยเชิงสำรวจนี้ นอกจากข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวของกลุ่มตัวอย่างแล้ว ยังมีข้อมูลอีกส่วนหนึ่งที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างคือส่วนของการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นข่าวต่างๆ จำแนกเป็นข่าวทั่วไป (จำนวน 13 ข้อ) และข่าวการเมือง (จำนวน 18 ข้อ) โดยที่ความคิดเห็นนั้นจำแนกออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5), เห็นด้วย (4), เฉยๆหรือไม่แน่ใจ (3), ไม่เห็นด้วย (2), และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการรวบรวมข้อมูลที่ได้เป็นความถี่ของการตอบในแต่ละระดับความคิดเห็น แล้วจึงวิเคราะห์ความแตกต่างของความถี่ในการตอบระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มด้วยสถิติไคสแควร์ (χ^2) กำหนดระดับนัยสำคัญ เท่ากับ 0.05 โดยแยกการวิเคราะห์ในรายข้อ ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

3.1 ข่าวการเมือง

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ มีความเห็นต่อประเด็นข่าวการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ในประเด็นข่าวดังต่อไปนี้

ข้อ 11. รัฐบาลจัดตั้งให้สมาชิก บ้านเลขที่ 111 มาเป็นประธานหรือกรรมการบอร์ดรัฐวิสาหกิจ ($\chi^2 = 9.59$, p - value = 0.048) ดังแสดงในตารางที่ 16 และ

ข้อ 15. รัฐบาลไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบ กรณีการฆ่าตัดตอน เพราะผู้ค้ายาเสพติดฆ่ากันเอง ($\chi^2 = 9.51$, p - value = 0.049) ดังแสดงในตารางที่ 16 และ

ข้อ 16. การตัดสินใจไม่รับตำแหน่ง ของนายชนม์สวัสดิ์ ส่งผลกระทบต่อ นายวัน อยู่บำรุง ($\chi^2 = 10.23$, p - value = 0.037) ดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นต่อข่าวการเมือง ระหว่างกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามประเด็นข่าว (18 ประเด็น)

ข่าวการเมือง	องศาอิสระ (df)	ค่าสถิติไคสแควร์ (χ^2)	ค่า P - value
1. คณะรัฐบาลชุดนี้เป็น นอมีนี่ (ตัวแทน) ทั้งคณะ	4	3.31	0.507
2. การจัดตั้งรัฐบาลเงาจะช่วยแก้ปัญหาคอร์รัปชันได้	4	2.66	0.617
3. การคว่ำตำแหน่ง รมว. กลาโหม ของนายกสเม็คกร ๕ เพื่อความสมานฉันท์ของกองทัพ	4	1.04	0.903
4. รัฐบาลจะนำนโยบายประชานิยมกลับมาใช้อีกครั้ง	4	3.45	0.485
5. การออก พรบ. จัดระเบียบกระทรวงกลาโหม เพื่อป้องกันการเมืองเข้ามาแทรกแซงกองทัพ	4	8.96	0.062
6. อาจเกิดการปฏิวัติขึ้นอีกครั้งในรัฐบาลชุดนี้	4	5.34	0.254
7. รัฐบาลจะทำโครงการผันน้ำจากแม่น้ำโขงมาป้อนภาคอีสาน 19 จว.	4	6.99	0.136
8. นกตล ปัทมะ เป็น รมว.ต่างประเทศ เพื่อปูทางกลับประเทศให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร	4	6.51	0.164
9. คุณสมบัติของบุคคลใน ครม.ชุดนี้ <u>ไม่</u> เหมาะสมกับตำแหน่งที่ได้รับ	4	2.90	0.574
10. การตั้ง ครม. เเง ของฝ่ายค้าน อาจทำให้ประชาชนเกิดความสับสน	4	3.61	0.461
11. รัฐบาลจัดตั้งให้สมาชิก บ้านเลขที่ 111 มาเป็นประธานหรือกรรมการบอร์ดรัฐวิสาหกิจ	4	9.59	0.048*
12. รัฐบาลควรแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนใต้ด้วยการตั้งเป็นเขตปกครองพิเศษ	4	6.19	0.185

13. การปกปิดการขึ้นเงินเดือน จะช่วยแก้ปัญหา สินค้าขึ้นราคาได้	4	4.81	0.307
14. การเดินทางกลับประเทศของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชิน วัตร เพื่อกลบกระแสภาพลบของรัฐบาล	4	6.15	0.188
15. รัฐบาลไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบ กรณีการฆ่าตัด ตอน เพราะผู้ค้ายาเสพติดฆ่ากันเอง	4	9.51	0.049*
16. การตัดสินใจไม่รับตำแหน่ง ของนายชนม์สวัสดิ์ ส่งผลกระทบต่อ นายวัน อยู่บำรุง	4	10.23	0.037*
17. การย้ายอธิบดีกรมสอบสวนพิเศษ (ดีเอสไอ) เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ คดีอาญา	4	4.71	0.318
18. รัฐบาลจะดำเนินการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2550	4	4.57	0.335

(* significance ค่า Sig.< 0.05)

จากผลการวิจัยดังกล่าว สามารถระบุลักษณะความแตกต่างของข้อมูลการแสดงความคิดเห็นของผู้รับสาร เฉพาะข้อที่มีประเด็นความคิดเห็นที่ต่างกัน จำแนกเป็นรายข้อ ได้ดังนี้

ข้อ 11. รัฐบาลจัดตั้งให้สมาชิก บ้านเลขที่ 111 มาเป็นประธานหรือกรรมการบอร์ด
รัฐวิสาหกิจ

จากการรวบรวมข้อมูลเป็นความถี่ของการเลือกตอบแสดงความคิดเห็น ในแต่ละระดับ
ความคิดเห็นต่อประเด็นข่าวการเมืองข้อนี้ พบว่า กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ตอบว่า “ไม่เห็นด้วย
อย่างยิ่ง” กับประเด็นข่าวในข้อนี้ (จำนวน 35 คน หรือร้อยละ 64.8) เป็นจำนวนมากกว่ากลุ่มผู้ชม
รายการเล่าข่าว (จำนวน 19 คน หรือร้อยละ 35.2) ดังแสดงในตารางที่ 16.1

โดยที่กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ต่อประเด็น
ข่าวการเมืองข้อนี้ โดยแสดงเหตุผล ดังต่อไปนี้

“มีความผิดอยู่แล้ว”

“ไม่มีความสามารถ”

“เมื่อกฎหมายห้ามยุ่งก็ไม่ควรเป็นเหมือนการหาเสียงล่วงหน้าเพื่อจะกลับมาใหม่ (อาจเร็วๆนี้)”

“คำให้ยุติบทบาทก็หยุดเถอะ อย่าพยายามหาช่องโหว่หรือลู่ทางกลับมาใช้อำนาจอีกเลย”

ส่วนกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ต่อประเด็นข่าวการเมืองข้อนี้ โดยแสดงเหตุผล ดังต่อไปนี้

“พวกเดียวกัน มาเอื้อประโยชน์กันอีก”

“มันก็ไทยรักไทย หละ ว้า”

“เอาคนผิดรัฐธรรมนูญมาเป็นที่ปรึกษา เอาใจมาสั่งงาน คงเจริญงงๆ”

“คนที่มีส่วนร่วมกับรัฐบาลชุดทักษิณ ก็ได้คอร์ปชั่นมาแล้ว ยังจะมาเป็นบอร์ดเพื่อจะมาเป็นผู้บริหาร มาโกงกินบ้านเมืองอีกหรือ”

ตารางที่ 16.1 แสดงความถี่และร้อยละของจำนวนการตอบ เกี่ยวกับข่าวการเมือง (ข้อที่ 11) จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างและระดับความคิดเห็น

ข่าวการเมือง (ข้อที่ 11)	ระดับความคิดเห็น				
	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉยๆ หรือ ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว	19 (35.2%)	17 (58.6%)	62 (59.0%)	5 (41.7%)	1(33.3%)
กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์	35 (64.8%)	12 (41.4%)	43 (41%)	7 (58.3%)	2(66.7%)

ข้อ 15. รัฐบาลไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบ กรณีการฆ่าตัดตอน เพราะผู้ค้ายาเสพติดฆ่ากันเอง

จากการรวบรวมข้อมูลเป็นความถี่ของการเลือกตอบแสดงความคิดเห็น ในแต่ละระดับความคิดเห็นต่อประเด็นข่าวการเมืองข้อนี้ พบว่า กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ตอบว่า “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” กับประเด็นข่าวในข้อนี้ (จำนวน 35 คน หรือร้อยละ 64.8) เป็นจำนวนมากกว่ากลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว (จำนวน 19 คน หรือร้อยละ 35.2) ดังแสดงในตารางที่ 16.2

ตารางที่ 16.2 แสดงความถี่และร้อยละของจำนวนการตอบ เกี่ยวกับข่าวการเมือง (ข้อที่ 15) จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างและระดับความคิดเห็น

ข่าวการเมือง (ข้อที่ 15)	ระดับความคิดเห็น				
	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉยๆ หรือ ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว	19 (35.2%)	38 (63.3%)	28 (51.9%)	15(48.4%)	4(40%)
กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์	35 (64.8%)	22 (36.7%)	26 (48.1%)	16(51.6%)	6(60%)

ข้อ 16. การตัดสินใจไม่รับตำแหน่ง ของนายชนม์สวัสดิ์ ส่งผลกระทบต่อ นายวัน อยู่บำรุง

จากการรวบรวมข้อมูลเป็นความถี่ของการเลือกตอบแสดงความคิดเห็น ในแต่ละระดับความคิดเห็นต่อประเด็นข่าวการเมืองข้อนี้ พบว่า กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ตอบว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” กับประเด็นข่าวในข้อนี้ (จำนวน 12 คน หรือร้อยละ 85.7) เป็นจำนวนมากกว่ากลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว (จำนวน 2 คน หรือร้อยละ 14.3) ดังแสดงในตารางที่ 16.3

ตารางที่ 16.3 แสดงความถี่และร้อยละของจำนวนการตอบ เกี่ยวกับข่าวการเมือง (ข้อที่ 16) จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างและระดับความคิดเห็น

ข่าวการเมือง (ข้อที่ 16)	ระดับความคิดเห็น				
	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉยๆ หรือ ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว	5 (41.7%)	16 (59.3%)	58 (48.7%)	22(61.1%)	2(14.3%)
กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์	7 (58.3%)	11 (40.7%)	61 (51.3%)	14(38.9%)	12(85.7%)

3.2 ข่าวทั่วไป

จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ มีความคิดเห็นต่อประเด็นข่าวทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ในประเด็นข่าวดังต่อไปนี้

ข้อ 1. รัฐบาลจะมีการเปิดจำหน่ายหอยบนดินอีกครั้ง ($\chi^2 = 10.21$, p - value = 0.037) ดังแสดงในตารางที่ 17 และ

ข้อ 9. การออกมาแถลงข่าวหย่าร้างของดาราดัง เป็นการสร้างภาพลักษณ์ ในทางไม่ดี ต่อสังคม และวัฒนธรรมไทย ($\chi^2 = 12.28$, p - value = 0.015) ดังแสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นต่อข่าวทั่วไป ระหว่างกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามประเด็นข่าว (13 ประเด็น)

ข่าวทั่วไป	องศาอิสระ (df)	ค่าสถิติไคสแควร์ (χ^2)	ค่า p - value
1. รัฐบาลจะมีการเปิดจำหน่ายหอยบนดินอีกครั้ง	4	10.21	0.037*
2. ไม่ควร มีการจัดงานวันชาติมอญ ขึ้นในประเทศไทย	4	4.93	0.294
3. ผู้เสียหายที่ถูก แก๊ง ตชด.นอกรีต จับกุม และถูกจำคุกอยู่นั้น เป็นผู้บริสุทธิ์	4	4.16	0.385
4. การเผยแพร่คลิปปลาวงของดาราดัง เป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม	4	8.44	0.077
5. จากกรณีแก๊ง ตชด. แสดงให้เห็นว่า ผลตอบแทนจากภาครัฐ ไม่เพียงพอกับค่าครองชีพของตำรวจ	4	2.61	0.625
6. โปรแกรม “ช็อกเธอราปี” หรือ การบำบัดช็อกความรู้สึก จะแก้ปัญหาแก๊งจักรยานยนต์เยาวชน ซึ่งกวนเมืองได้	4	5.39	0.249
7. จ.ส.ต.จรรยา แก้วกุล สมาชิกร่วมแก๊ง ตชด.นอกรีต ยิงตัวตาย เพราะรับไม่ได้ที่สื่อเสนอข่าวรุนแรง	4	1.63	0.803
8. กลุ่ม อส. จังหวัด เพชรบุรี รุมซ้อมนักท่องเที่ยวระหว่างเข้าตรวจสถานบันเทิง ทำเกินกว่าเหตุ	4	3.84	0.428
9. การออกมาแถลงข่าวหย่าร้างของดาราดัง เป็นการสร้างภาพลักษณ์ ในทางไม่ดี ต่อสังคม และวัฒนธรรมไทย	4	12.28	0.015*

10. ควรตัดสัญญาณมือถือในบริเวณสนามสอบโอเน็ต – เอนเน็ต เพื่อป้องกันการทุจริต	4	4.44	0.349
11. ผู้ที่นำจตุคามรามเทพ ที่ไม่ได้ปลุกเสกไปทิ้งได้ ต้นไม้กว่า 2 แสนองค์ หลบหลู่สิ่งศักดิ์สิทธิ์	4	4.62	0.329
12. แพทย์โรงพยาบาลชุมชนส่งคนไข้ ไปโรงพยาบาลใหญ่ เพราะกลัวถูกฟ้องหากรักษา ผิดพลาด เป็นการกระทำที่ถูกต้อง	4	3.52	0.475
13. เยาวชนก่อเหตุขโมยนอตไปขาย บังชี้ถึงความ ล้มเหลวของสถาบันครอบครัว เป็นอันดับแรก	4	4.98	0.290

(* significance ค่า Sig.< 0.05)

จากผลการวิจัยดังกล่าว สามารถระบุลักษณะความแตกต่างของข้อมูลการแสดงความ คิดเห็นของผู้รับสาร เฉพาะข้อที่มีประเด็นความคิดเห็นที่ต่างกัน จำแนกเป็นรายข้อ ได้ดังนี้

ข้อ 1. รัฐบาลจะมีการเปิดจำหน่ายหวยบนดินอีกครั้ง

จากการรวบรวมข้อมูลเป็นความถี่ของการเลือกตอบแสดงความ คิดเห็น ในแต่ละระดับ ความคิดเห็นต่อประเด็นข่าวทั่วไปข้อนี้ พบว่า กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ตอบว่า “ไม่เห็นด้วยอย่าง ยิ่ง” กับประเด็นข่าวในข้อนี้ (จำนวน 28 คน หรือร้อยละ 66.7) เป็นจำนวนมากกว่ากลุ่มผู้ชม รายการเล่าข่าว (จำนวน 14 คน หรือร้อยละ 33.3) ดังแสดงในตารางที่ 17.1

โดยที่กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ต่อประเด็น ข่าวทั่วไปข้อนี้ โดยแสดงเหตุผล ดังต่อไปนี้

“เพราะเป็นการเอื้อให้คนเล่นหวยมากขึ้นและคนไทยยังมีการศึกษาไม่มากพอจะแยกแยะ ได้”

“เราควรกำจัดสิ่งผิด ไม่ใช่แก้กฎหมายให้สิ่งที่ผิดเป็นถูก แบบเดียวกับเรื่องคาสีโน”

“เด็กประถมก็ซื้อได้”

“มอมเมาประชาชน”

“สนับสนุนให้คนไทยเล่นการพนันอย่างเปิดเผย”

ส่วนกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ต่อประเด็นข่าวทั่วไปข้อนี้ โดยแสดงเหตุผล ดังต่อไปนี้

“สร้างประชานิยม”

“มันเป็นสิ่งมอมเมาประชาชน ไม่อยากทำมาหากิน ทำให้คนจนทั้งประเทศ”

“เป็นการส่งเสริมให้คนจนเล่นหวยมากขึ้น”

“เพราะประชาชนระดับล่างจะยิ่งลำบาก”

ตารางที่ 17.1 แสดงความถี่ของจำนวนการตอบ เกี่ยวกับข่าวทั่วไป (ข้อที่ 1) จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างและระดับความคิดเห็น

ข่าวการทั่วไป (ข้อที่ 1)	ระดับความคิดเห็น				
	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉยๆ หรือ ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว	14 (33.3%)	11 (37.9%)	24 (63.2%)	43(55.8%)	13(54.2%)
กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์	28 (66.7%)	18 (62.1%)	14 (36.8%)	34(44.2%)	11(45.8%)

ข้อ 9. การออกมาแถลงข่าวหย่าร้างของดารดา เป็นการสร้างภาพลักษณ์ ในทางไม่ดี ต่อสังคม และวัฒนธรรมไทย

จากการรวบรวมข้อมูลเป็นความถี่ของการเลือกตอบแสดงความคิดเห็น ในแต่ละระดับความคิดเห็นต่อประเด็นข่าวทั่วไปข้อนี้ พบว่า กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ตอบว่า “ไม่เห็นด้วย” กับประเด็นข่าวในข้อนี้ (จำนวน 23 คน หรือร้อยละ 62.2) เป็นจำนวนมากกว่ากลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว (จำนวน 14 คน หรือร้อยละ 37.8) ดังแสดงในตารางที่ 17.2

ตารางที่ 17.2 แสดงความถี่ของจำนวนการตอบ เกี่ยวกับข่าวทั่วไป (ข้อที่ 9) จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างและระดับความคิดเห็น

ข่าวการทั่วไป (ข้อที่ 9)	ระดับความคิดเห็น				
	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉยๆ หรือ ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว	10 (40%)	14 (37.8%)	40 (66.7%)	20(40%)	21(55.3%)
กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์	15 (60%)	23 (62.2%)	20 (33.3%)	30(60%)	17(44.7%)

ผลการวิจัยเชิงสำรวจ จึงสอดคล้องกับ สมมติฐานข้อที่ 3. คือ ผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ข่าวต่างๆ ในบางประเด็น แตกต่างกัน

เนื่องจากผลการวิจัยเชิงสำรวจ พบว่า กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีความคิดเห็นต่อข่าวทั่วไป (ข้อ 1 และข้อ 9) และข่าวการเมืองในบางประเด็น (ข้อ 11, ข้อ 15 และข้อ 16) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาความแตกต่างของความจำและความเข้าใจของผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ รวมทั้งการวิจัยเชิงสำรวจในการศึกษาความแตกต่างของความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ข่าวของประชาชนทั่วไปผู้อ่านหนังสือพิมพ์ประจำกับผู้ชมรายการเล่าข่าวประจำ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย โดยจำแนกตามลักษณะของการวิจัย ได้ดังนี้

1. การวิจัยเชิงทดลอง

การวิจัยเชิงทดลองได้ข้อสรุป ดังนี้

1.1 การทดสอบความจำเนื้อหาข่าว

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า ผู้ชมรายการเล่าข่าวสามารถจดจำเนื้อหาข่าวได้ไม่แตกต่างจากผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ เนื่องจากผลการวิจัยเชิงทดลอง พบว่า ในการทดสอบความจำทั้งการระลึกเสรีและการระลึกตามตัวแนะในข่าวการเมืองและข่าวทั่วไป ระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

1.2 การทดสอบความเข้าใจข่าว

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า ผู้ชมรายการเล่าข่าวสามารถเข้าใจข่าวการเมืองได้แตกต่างจากผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เนื่องจากผลการวิจัยเชิงทดลองพบว่า ในการทดสอบความเข้าใจ พบความแตกต่างทั้งในส่วนของความเข้าใจข่าวตามเนื้อหาข่าวและความเข้าใจข่าวตามที่ได้รับสารเข้าใจ เฉพาะข่าวการเมือง ระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม โดยที่กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวจะเข้าใจข่าวการเมืองตามเนื้อหาข่าวมากกว่ากลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ และกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวแสดงความคิดเห็นว่า “ไม่เห็นด้วย” กับประเด็น

ว่า “คมช. พอใจ หาก พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน เป็น รมว.กลาโหม” มากกว่ากลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ ส่วนกลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์แสดงความคิดเห็นว่า “เห็นด้วย” กับประเด็นดังกล่าวมากกว่ากลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว

2. การวิจัยเชิงสำรวจ

การวิจัยเชิงสำรวจได้ข้อสรุป ดังนี้

การทดสอบความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ข่าว

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า ผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ข่าวต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เนื่องจากผลการวิจัยเชิงสำรวจในกรณีของข่าวการเมือง พบว่า กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวกับกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีความคิดเห็นต่อข่าวการเมืองในประเด็นข่าว “รัฐบาลจัดตั้งให้สมาชิก บ้านเลขที่ 111 มาเป็นประธานหรือกรรมการบอร์ดรัฐวิสาหกิจ” และ ประเด็นข่าว “รัฐบาลไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบ กรณีการฆ่าตัดตอน เพราะผู้ค้ายาเสพติดฆ่ากันเอง” และประเด็นข่าว “การตัดสินใจไม่รับตำแหน่ง ของนายชนม์สวัสดิ์ ส่งผลกระทบต่อนายวัน อยู่บำรุง” แตกต่างกัน

ส่วนข่าวทั่วไป พบความแตกต่างของความคิดเห็นต่อข่าวทั่วไปในประเด็นข่าว “รัฐบาลจะมีการเปิดจำหน่ายหวยบนดินอีกครั้ง” และประเด็นข่าว “การออกมาแถลงข่าวหย่าร้างของดาร่า เป็นการสร้างภาพลักษณ์ ในทางไม่ดี ต่อสังคม และวัฒนธรรมไทย”

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ข่าวของผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ มีความแตกต่างกัน ในส่วนของความเข้าใจและความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ข่าวต่างๆ แต่ในส่วนของการเปรียบเทียบความจำของตัวอย่างสองกลุ่มนั้น พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน จากการสรุปและรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการวิจัยทั้งหมด สามารถนำมาอภิปรายผล โดยจำแนกตามตัวแปรตามที่ศึกษา ได้ดังนี้

1. ความจำ

จากผลการวิจัยเปรียบเทียบความจำระหว่างผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ พบว่า ผลการวิจัยไม่สอดคล้องตามสมมติฐานว่า ผู้ชมรายการเล่าข่าวสามารถจดจำเนื้อหาข่าวได้แตกต่างจากผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ 2 ประการ คือ

ประการแรก เนื่องจากการศึกษาของ Miller (อ้างถึงใน Hawkins and Daly, 1988: 44 - 76) พบว่า คนเรามีขีดจำกัดในการจำในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ นั่นเอง ดังนั้น ไม่ว่าจะรับข้อมูลจากสื่อใด ในช่วงเวลาการเปิดรับที่เท่าๆ กัน คนจะสามารถจดจำข้อมูลได้เพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งในการวิจัยเชิงทดลองนี้ ผู้วิจัยได้จำกัดการอ่านและการชมข่าวการเมืองและข่าวทั่วไปเพียงหนึ่งรอบเท่านั้น และเนื้อหาข่าวที่นำมาใช้ในการทดลองก็มีลักษณะคล้ายคลึงกันจึงทำให้ผลการวิจัยเปรียบเทียบความจำระหว่างสองกลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกัน

ประการที่สอง แม้ผู้วิจัยได้พยายามควบคุมตัวแปรแทรกที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการทดลองแล้ว แต่ด้วยคุณลักษณะของการวิจัยเชิงทดลองซึ่งเป็นการสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมา ทำให้ลักษณะการเปิดรับข่าวของผู้รับสารไม่ได้เป็นไปตามธรรมชาติ จึงอาจมีผลกระทบแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นจากตัวแปรแทรกอื่นๆ ที่ไม่ได้สนใจศึกษาและไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ของผู้รับสาร เช่น ผู้รับสารตั้งใจรับข่าวมากจนเกินไป เพราะกลัวว่าผลคะแนนการทดสอบความจำจะออกมาไม่ดี หรือสภาพแวดล้อมที่เสมือนการบังคับ ไม่ได้เกิดขึ้นโดยปกติ ปัจจัยแทรกเหล่านี้ จึงอาจเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลให้ไม่พบความแตกต่างในการทดสอบความจำของผู้รับสารระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม

2. ความเข้าใจ

2.1 ความเข้าใจตามเนื้อหาข่าว

จากผลการวิจัยเปรียบเทียบความเข้าใจข่าวตามเนื้อหาข่าวระหว่างผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ พบว่า ความเข้าใจข่าวของผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ มีความแตกต่างกัน เฉพาะข่าวการเมือง ซึ่งกลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าวสามารถเข้าใจข่าวการเมืองได้ดีกว่ากลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ อาจเป็นเพราะข่าวการเมือง จัดอยู่ในประเภทข่าวหนัก เป็นข่าวที่ให้ความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของสังคม มิใช่สนองความรู้สึกอยากรู้ อยากเห็นหรือเพื่อความบันเทิงอย่างเดียว ข่าวการเมืองจึงเป็นข่าวที่ผู้รับสารจะต้องใช้

ความรู้สติปัญญาในการไตร่ตรอง ผู้รับสารจึงต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจพอสมควร (พนมวรรณศิริ, 2544 หน้า 33)

ในขณะที่การรายงานข่าวแบบเล่าข่าวมีการเน้นย้ำในบางประเด็นที่น่าสนใจ มีการใช้ภาษาที่ทำให้ง่ายต่อความเข้าใจ อีกทั้งยังมีภาพเคลื่อนไหวประกอบในการเล่าข่าว ซึ่ง Hans – Bernd Brosius (1991: 396 – 401) พบว่า ภาพมีส่วนช่วยให้ผู้ชมเข้าใจข่าวได้ดีขึ้น ดังนั้น นักข่าว (Journalist) ควรเพิ่มชุดภาพประกอบเคลื่อนไหว (film footage) เข้าไปในการรายงานข่าวด้วย ไม่ใช่เป็นเพียงการรายงานข่าวด้วยการอ่านข่าวให้ฟัง (talking head) เพียงอย่างเดียว

ลักษณะของการเล่าข่าวนี้นี้จึงคล้ายกับการอธิบายเรื่องราวต่างๆ โดยการเล่าเรื่องให้ผู้รับชมฟัง ทำให้เรื่องราวที่ซับซ้อนสามารถเข้าใจได้ง่ายและน่าสนใจมากขึ้น ดังที่ โรแลนด์ สเนียเซอร์ และคณะ (Roland Snoeijer, Claes H. de Vreese and Holli A. Semetko, 2002: 85 - 101) กล่าวว่า ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ หรือเรื่องที่มีความซับซ้อน ผู้ชมจะสามารถจดจำและเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดี ถ้ามีการเล่าเรื่องในลักษณะรายงานสด และมาร์เซล แม็กซิล และคณะ (Marcel Machill, Sebastian Kohler and Markus Waldhauser, 2007: 185 – 205) ได้ศึกษาการรายงานข่าวโทรทัศน์โดยการเพิ่มการเล่าเรื่อง พบว่า การรายงานข่าวโดยใช้รูปแบบการเล่าเรื่อง ในสถานการณ์ทดลองนั้น ทำให้ผู้ชมสามารถจดจำและเข้าใจในเนื้อหาข่าวได้ดีมากขึ้น

ดังนั้น ด้วยคุณลักษณะเฉพาะของรายการเล่าข่าวซึ่งเป็นการเล่าเรื่องราวของข่าวจึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้ชมรายการเล่าข่าวสามารถเข้าใจข่าวการเมืองได้ดีกว่าผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์

ในส่วนของข่าวทั่วไป ซึ่งจัดอยู่ในประเภทข่าวเบา ซึ่งผู้รับสารไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้สติปัญญาในการไตร่ตรองหรือทำความเข้าใจมากนัก ดังนั้น การรายงานข่าวทั่วไปด้วยการเล่าข่าวจึงไม่สามารถส่งผลให้ความเข้าใจของผู้รับสารแตกต่างจากการอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ ดังนั้น ผลของการเปรียบเทียบความเข้าใจระหว่างผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ ในส่วนของข่าวทั่วไปนี้ จึงไม่มีความแตกต่างกัน

2.1 ความเข้าใจตามที่ผู้รับสารเข้าใจ

จากผลการวิจัยเปรียบเทียบความเข้าใจข่าวตามที่ได้รับสารเข้าใจ ระหว่างผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ พบว่า ความเข้าใจของผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ มีความแตกต่างกัน เฉพาะข่าวการเมือง ในประเด็นว่า “*คมช. พอใจ หาก พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน เป็น รมว.กลาใหม่*” โดยพบว่า กลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว ตอบว่า “ไม่เห็นด้วย” กับการตีความในประเด็นดังกล่าว มากกว่ากลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ ส่วนกลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ ตอบว่า “เห็นด้วย” กับการตีความในประเด็นดังกล่าว มากกว่ากลุ่มผู้ชมรายการเล่าข่าว เมื่อพิจารณาจากเนื้อหาข่าวที่ใช้ในการวิจัยเชิงทดลอง พบว่าการรายงานข่าวในประเด็นเดียวกันในส่วนนี้ มีความแตกต่างกัน ดังนี้

ก) รายการเล่าข่าว

ผู้วิจัยได้สังเกต ลักษณะการรายงานข่าวจากผู้เล่า เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง และลักษณะการนำเสนอ เช่น มุมกล้อง ภาพที่ฉาย เพื่อประกอบการพิจารณา ดังต่อไปนี้

.....

สรยุทธ : (กล้องจับภาพผู้เล่า 2 คน) สรยุทธ ก้มหน้าดูหนังสือพิมพ์พร้อมกับพูดว่า “นักข่าวถามอีก แล้วพล.อ.สนธิละ” สรยุทธ หันมามองหน้ากฤติกาแล้วหันมามองกล้อง ขณะเดียวกันกฤติกาหันมาสบตาด้วยพร้อมกับพูดว่า “โหห” สรยุทธ ก้มหน้าดูหนังสือพิมพ์ต่อพร้อมกับพูดว่า “เหมาะมัยี่ที่จะเป็นรัฐมนตรีกลาใหม่”

กฤติกา: “คะ”

สรยุทธ : สรยุทธ หันหน้ามาทางกฤติกา แล้วพูดว่า “พ.อ.สรรเสริญ ตอบว่ายังไง กู้ก¹”

กฤติกา: กฤติกา ก้มหน้าดูหนังสือพิมพ์แล้วพูดว่า “ย่อนนน ถามเลยบอกว่า” (กล้องจับภาพกฤติกา) “พล.อ.สนธิเป็นคนกลางหรือไม่” (กฤติกาหันหน้ามาทางสรยุทธ) “นะ” กฤติกา ก้มหน้าดูหนังสือพิมพ์แล้วพูดต่อว่า “แล้วหากเป็นคนกลางที่อยู่ในสิ่งที่เราปรารถนา เนี่ย ก็ก็ ถือว่าตรงนี้เนี่ย ถามกลับไปว่าใช่หรือเปล่า แต่ก็เชื่อมั่นว่ามุมมองของหลายๆคนเนี่ยยังมีความรู้สึกที่ว่า พล.อ.สนธิ เนี่ยเป็นผู้เริ่มต้น” (เงยหน้าขึ้นมามองกล้อง) “ในส่วนของ คมช.” (ฉายภาพ พ.อ.สรรเสริญ กำลัง

¹ (กู้ก เป็นชื่อเล่นของ กฤติกา)

พูดแถลงข่าว สีหน้าจริงจัง แต่งกายเต็มยศ) “พล.อ.สนธิ ยังอยู่ในภาพลักษณ์ของ คมช. ซึ่งในมุมมองของคนทั่วไปเนี่ยอาจจะมองได้ว่าไม่เป็นกลางเท่าไร”

สรยุทธ : ไร่ครับ

กฤติกา: นะคะ

.....

(จากรายการเรื่องเล่าเช้านี้ ประจำวันวันพุธที่ 23 มกราคม 2551)

ข) หนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์รายงานข่าวว่า

“.....เมื่อถามว่า หาก พล.อ.สนธิจะเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เหมาะสมหรือไม่ พ.อ.สรรเสริญย้อนถามว่า "พล.อ.สนธิเป็นคนกลางหรือไม่ หากเป็นคนกลางก็อยู่ในสิ่งที่เราปรารถนา แต่เชื่อมั่นว่า มุมมองของหลายๆ คนยังมีความรู้สึกที่ว่า พล.อ.สนธิเป็นผู้เริ่มต้น คมช. พล.อ.สนธิอยู่ในภาพลักษณ์ของ คมช.ซึ่งในมุมมองของคนทั่วไป อาจจะมองว่าไม่เป็นกลางเท่าใด.....”

(จาก หนังสือพิมพ์มติชน วันพุธที่ 23 มกราคม 2551)

เมื่อพิจารณาการรายงานข่าวของรายการเล่าข่าวที่เกี่ยวข้องกับการตีความในประเด็นว่า “คมช. พอใจ หาก พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน เป็น รมว.กลาโหม” พบว่า ในส่วนของรายการเล่าข่าวผู้เล่านำเสนอข่าวในลักษณะที่ว่า พ.อ.สรรเสริญ ไม่พอใจอย่างมากที่นักข่าวถามคำถามแบบนั้นด้วยน้ำเสียงและการลงความเห็นของผู้เล่าข่าว ทำให้ผู้รับชมรายการเล่าข่าวตอบว่า “ไม่เห็นด้วย” กับการตีความในประเด็นดังกล่าวมากกว่ากลุ่มผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ แต่ในขณะที่การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ มีการรายงานข่าวไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมากกว่า โดยรายงานแค่เพียงว่า นักข่าวถามคำถามอะไร แล้วพ.อ.สรรเสริญ ตอบว่าอะไร โดยไม่ได้มีการเน้นย้ำข้อความในส่วนใด และไม่มีการแสดงความคิดเห็นลงไปในช่วง ความแตกต่างในส่วนนี้จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ความคิดเห็นต่อประเด็นข่าวการเมืองระหว่างผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ มีความแตกต่างกัน

ดังนั้น ด้วยคุณลักษณะเฉพาะของรายการเล่าข่าวซึ่งมีทั้งการสื่อสารด้วยวจนภาษา และอวจนภาษา เช่น การเน้นย้ำ น้ำเสียง ท่าทาง ภาพเคลื่อนไหวประกอบการรายงานข่าว รวมทั้ง การลงความเห็นในข่าวของผู้เล่าข่าว สิ่งเหล่านี้จึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้ชมรายการเล่าข่าวมีความเข้าใจข่าวการเมืองแตกต่างจากผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์

3. ความคิดเห็น

จากผลการวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ข่าวระหว่างผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์ มีความแตกต่างกัน ทั้งในส่วนของข่าวการเมืองและข่าวทั่วไปในบางประเด็นข่าวเท่านั้น ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ 2 ประการ คือ

ประการแรก เนื่องจากในขณะที่ผู้วิจัยทำการวิจัยเชิงสำรวจนี้ สถานการณ์ทางการเมืองของไทยแบ่งเป็นสองขั้ว คือมีฝ่ายที่เห็นด้วยกับรัฐบาลและไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล ดังนั้น ตัวแปรที่จะส่งผลต่อความคิดเห็นในข่าวการเมืองของผู้รับสารจึงเป็นความนิยมชมชอบส่วนบุคคล มากกว่า ส่วนตัวแปรชนิดของสื่อที่เปิดรับ คือ รายการเล่าข่าวกับหนังสือพิมพ์ จึงไม่มีอิทธิพลพอที่จะทำให้เกิดความแตกต่างในความคิดเห็นต่อข่าวการเมืองในทุกๆ ประเด็น ระหว่างผู้รับสารสองกลุ่มที่เปิดรับการรายงานข่าวต่างชนิดกันจากสื่อทั้งสองสื่อได้

อีกประการหนึ่งคือ การวิจัยเชิงสำรวจนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นของผู้รับสารต่อประเด็นข่าวการเมืองและข่าวทั่วไป โดยการถามความคิดเห็นของผู้รับสารต่อประเด็นข่าวที่เกิดขึ้นในช่วงที่ทำการวิจัยเชิงสำรวจ จึงไม่ใช้การถามความคิดเห็นจากประเด็นข่าวในลักษณะวันต่อวัน ดังนั้น แม้ผู้วิจัยได้พยายามเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวจากสื่อเพียงสองสื่อเท่านั้น แต่ก็ไม่สามารถควบคุมการสื่อสารระหว่างบุคคลของแต่ละบุคคลได้ กล่าวคือ ผู้รับสารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอาจจะผ่านการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นข่าวที่ใช้ในการวิจัยกับบุคคลอื่นมาก่อนแล้ว ซึ่งการสื่อสารระหว่างบุคคลนี้มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อความคิดเห็นของผู้รับสาร

ดังทฤษฎีการไหลของข่าวสารแบบสองขั้นตอน (Theory of two – step flow of information) ของ Elihu Katz และ Paul F. Lazarsfeld กล่าวว่า อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อประชาชนมีลักษณะเป็นสองขั้นตอน โดยที่อิทธิพลของสื่อมวลชนจะถูกสกัดกั้นโดยอิทธิพลของ

บุคคล ทั้งนี้เพราะประชาชนในสังคมไม่ได้อยู่ตามลำพัง แต่จะเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ ในสังคมซึ่งมีความสัมพันธ์และสื่อสารกัน ในลักษณะเครือข่าย (interpersonal network) และประกอบด้วยสมาชิกสองกลุ่มคือ ผู้นำความคิด (opinion leader) และกลุ่มสมาชิกซึ่งคอยรับข่าวสารและความคิดเห็นจากผู้นำความคิด ดังนั้น สื่อมวลชนจึงไม่ได้ส่งผลกระทบต่อผู้รับสาร หากแต่เป็นผู้นำความคิดที่จะมีอิทธิพลต่อผู้รับสารมากกว่า (สุรัตน์ ตรีสกุล, 2548 หน้า 278)

ดังนั้น ปัจจัยเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างบุคคล จึงเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ส่งผลให้ความคิดเห็นต่อประเด็นข่าวการเมืองและข่าวทั่วไประหว่างผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์ มีความแตกต่างกันแค่เพียงบางประเด็นเท่านั้น

4. อภิปรายในภาพรวม

เมื่อโลกยังไม่หยุดหมุน นั้นหมายถึงความเปลี่ยนแปลงก็ยังคงมีอยู่ตลอด และไม่มีใครที่จะสามารถหยุดยั้งกระแสความเปลี่ยนแปลงนั้นๆ ได้ จนกระทั่งในปัจจุบัน ด้วยวิวัฒนาการของคนในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งเป็นยุคที่ไม่่ว่าเราจะอยู่ที่ใดก็สามารถติดต่อ สัมพันธ์ รับรู้ หรือรับผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง เนื่องมาจากการพัฒนาระบบสารสนเทศ ดังนั้น คนในยุคนี้จึงต้องการอะไรที่รวดเร็ว ทันเวลาไปทุกอย่างโดยเฉพาะข่าวสาร

รูปแบบการรายงานข่าวนั้นจึงมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาอย่างต่อเนื่อง ตามสถานการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอด และรายการเล่าข่าวก็เป็นผลผลิตจากวิวัฒนาการของคนในยุคปัจจุบันที่ต้องการข่าวสารที่รวดเร็ว สรุประเด็นสั้นๆ ยิ่งกอบปรักกับคุณลักษณะเฉพาะของคนไทยที่ไม่ชอบอ่านหนังสืออยู่แล้วทำให้รายการเล่าข่าวเป็นที่นิยมอย่างมาก

อาจกล่าวได้ว่าการรายงานข่าวแบบการเล่าข่าวในสื่อโทรทัศน์เป็นการรายงานข่าวแนวใหม่ของไทย ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการเล่าข่าวในสื่อวิทยุเมื่อประมาณ 40 ปีที่แล้ว ลักษณะของการรายงานข่าวแนวใหม่นี้ จึงแตกต่างจากการรายงานข่าวในรูปแบบเดิมค่อนข้างมาก ถ้าถามหาความหมายข่าวจากรายการเล่าข่าวอาจจะได้คำตอบว่า ข่าว (News) หมายถึง ประเด็นเนื้อหาที่มีความน่าสนใจอย่างมาก มีคุณค่าความสำคัญตามองค์ประกอบของข่าว มีการนำเสนอผ่านทางสื่อมวลชน (Mass Media) และมีการลงความเห็นในข่าวด้วย ประเด็นหลังนี้ขัดกับหลักการรายงานข่าวที่บอกว่า การรายงานข่าวต้องยึดถือตามหลักการวารสารศาสตร์ (Principle of Journalism) อย่างเคร่งครัด เช่น การเขียนตามโครงสร้างข่าวครบถ้วน สมบูรณ์ การไม่ใส่ความ

คิดเห็นของผู้สื่อข่าวลงไปด้วย นอกจากนั้น คำว่า ข่าวยังยึดโยงอยู่กับความถูกต้อง ครบถ้วน ที่เป็นข้อเท็จจริง และเป็นความจริง

หลักการรายงานข่าว ในเรื่องการไม่ให้ใส่ความคิดเห็นลงไปในกรรายงานข่าว เพื่อให้ข่าวเป็นเพียงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และให้เป็นไปตามบทบาทข่าวที่ควรจะเป็นคือ ข่าวควรมีความเป็นภววิสัยและความเป็นกลาง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการรายงานข่าว แต่เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของการรายงานข่าวแบบเล่าข่าวจะพบว่ามืองค์ประกอบด้านความเป็นกลางในการรายงานข่าวอยู่ค่อนข้างน้อย เนื่องจากการเล่าข่าวมีทั้งการสอดแทรกอารมณ์ การเลือกข่าวและเนื้อหาบางส่วนมานำเสนอ และการลงความเห็นในข่าว แต่อย่างไรก็ตามข่าวของรายการเล่าข่าวก็ยังมีจุดเด่นอยู่ที่ความกระชับ ตรงประเด็น ใหม่ สด และทันต่อเหตุการณ์

รายการเล่าข่าวจึงมีทั้งจุดด้อยและจุดเด่น จุดด้อยที่เห็นได้ชัดเจน เช่น การผสมความบันเทิงเข้าไปในการรายงานข่าวทำให้ผู้รับสารอาจจะไม่ได้รับสาระที่ดี เพราะเนื้อหาข่าวมีแต่ความบันเทิง การเลือกเนื้อหาข่าวเพียงบางส่วนจากหนังสือพิมพ์หรืออินเทอร์เน็ตมาสรุปสั้นๆ แล้วนำเสนอเพื่อความรวดเร็ว ทำให้ผู้รับสารได้ข้อมูลไปประกอบการพิจารณาหรือตัดสินใจไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ เพราะไม่มีการให้ข้อมูลเพิ่มเติมอย่างรอบด้านหรือเจาะลึกในประเด็นสำคัญ หรือการแสดงความคิดเห็นลงไปในข่าวด้วยวิจรรย์ญาณของผู้เล่าข่าวเองก็เป็นการชี้นำผู้รับสาร ซึ่งไม่ใช่หน้าที่หลักของสื่อ และถ้าการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้เล่าข่าวเป็นไปตามความรู้สึกหรืออารมณ์ของตนเอง ส่วนข้อเสนอนั้นก็เป็นเพียงการประชดประชัน เพื่อดึงดูดความสนใจหรือสร้างอารมณ์ให้กับผู้ชมเท่านั้น สิ่งเหล่านี้ก็จะไม่ก่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับสาร

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือ การกำหนดกรอบข่าวสารของรายการเล่าข่าว คือ การเลือกเพียงบางประเด็นของข่าวนำเสนอ โดยเน้นเฉพาะประเด็นที่สังคมส่วนใหญ่ให้ความสนใจหรือเรื่องที่ทุกคนมีกรอบอยู่ เพื่อให้เข้าใจข่าวได้โดยง่ายและน่าติดตาม ซึ่งอาจจะขัดกับหลักการของสื่อในระบอบประชาธิปไตยที่ต้องนำเสนอข่าวอย่างรอบด้าน เมื่อผู้ชมรับชมข่าวก็อาจจะได้เห็นมุมมองในด้านเดียว ในการตีความก็อาจจะไม่หลากหลาย

ส่วนจุดเด่นของรายการเล่าข่าวคือ รายการเล่าข่าวมีกลยุทธ์ในการดึงดูดให้คนหันมาสนใจข่าวสารมากขึ้น โดยใช้การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ ซึ่งการโน้มน้าวใจให้ผู้ชมสนใจติดตามรับชมข่าวนั้นเป็นสิ่งที่ดี แต่ควรกระทำให้อยู่ในขอบเขตที่พึงกระทำ เช่น การดึงดูดความสนใจด้วยการให้รางวัลสำหรับผู้ชมข่าวที่ตอบคำถามได้ถูกต้อง ส่วนการกระทำที่เกินขีดจำกัด เช่น การ

รายงานข่าวด้วยการใส่อารมณ์ แสดงสีหน้าท่าทาง ที่มากเกินไป ประกอบกับการเลือกบาง ภาพเคลื่อนไหวในข่าวมานำเสนอ อาจจะทำให้ข่าวเกินความจริง ซึ่งจะส่งผลเสียต่อผู้รับสาร เพราะรับรู้ข่าวสารที่เกินจริง หรือได้รับแต่ความบันเทิง แต่ไม่ได้รับสาระหรือข้อมูลที่เป็นประโยชน์

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยทั้งการวิจัยเชิงทดลองและการวิจัยเชิงสำรวจ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิง ประมาณและเชิงคุณภาพ ที่กล่าวไปแล้วนั้น สามารถสรุปข้อเสนอแนะเป็นรายข้อได้ดังนี้

1. เนื่องจากลักษณะเฉพาะของการรายงานข่าวที่เน้นการดึงดูดความสนใจจากผู้ชม กอปรกับความได้เปรียบจากคุณลักษณะของสื่อที่ใช้เป็นช่องทางในการรายงานข่าวคือสื่อโทรทัศน์ ทำให้ผู้รับสารสามารถเข้าใจข่าวการเมืองได้ดีมากขึ้น ดังนั้น รูปแบบการรายงานข่าวแบบเล่าข่าว นี้จึงเหมาะสมสำหรับการรายงานข่าวหนัก เช่น ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการศึกษา หรือ ข่าววิทยาศาสตร์ มากกว่าข่าวเบา เนื่องจากข่าวหนักเหล่านี้ เป็นข่าวที่สำคัญต่อสังคม จึงต้อง รายงานข่าวอย่างรวดเร็ว และทำให้เข้าใจง่าย จึงจะก่อให้เกิดประโยชน์ หากจะนำการเล่าข่าวมา ใช้ในการรายงานข่าวเบา เช่น ข่าวตลกขบขัน ลุดคร่า ข่มขืน รวมถึงข่าวบันเทิง ซึ่งเป็นข่าวที่มี ลักษณะเน้นให้เกิดอารมณ์มากกว่าให้ความรู้อยู่แล้ว เมื่อนำข่าวเหล่านี้มาเล่าในลักษณะเน้น ความรู้สึกด้านอารมณ์ขึ้นไปอีก เพื่อดึงดูดความสนใจนั้น นอกจากจะไม่ได้ทำให้ความจำเนื้อหา ข่าวหรือความเข้าใจข่าวดีขึ้นแล้ว ก็อาจจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆ และยังคงก่อให้เกิด ผลเสียต่อผู้รับสารโดยไม่รู้ตัว เช่น การเลือกสนใจข่าวเฉพาะเรื่องที่ไม่มีสาระ หรือเห็นข่าวที่มีความ สำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่เป็นเรื่องไกลตัวและไม่สนใจ เมื่อถึงเวลาเผชิญกับปัญหาจริง ก็ อาจจะแก้ไขไม่ได้ เพราะไม่เคยรับรู้มาก่อน ซึ่งนอกจากจะส่งผลเสียต่อตนเองแล้ว ยังอาจจะส่งผล กระทบต่อสังคมโดยรวมอีกด้วย

2. จากผลการวิจัยเชิงทดลองซึ่งพบว่า การลงความเห็นของผู้เล่าข่าว มีผลกระทบต่อ ความเข้าใจของผู้รับสาร ดังนั้น ผู้ดำเนินรายการเล่าข่าวควรระมัดระวังในการแสดงความคิดเห็น หรือวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ เกี่ยวกับข่าว ต้องรายงานข่าวตามข้อเท็จจริง หรือถ้าจะต้องแสดงความคิดเห็นหรือขยายความจริงๆ ควรจะเลือกในเฉพาะเรื่องที่จำเป็นและมีข้อมูลประกอบที่เพียงพอ ซึ่ง เมื่อขยายความแล้วจะเป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น เรื่องการทำความดี หรือการแสดงให้เห็น ตัวอย่างที่ไม่ดี แต่ไม่ใช่แสดงความคิดเห็นในทุกเรื่องอย่างตื่นเงิน ซึ่งก็จะไม่ก่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับ สารเช่นกัน

3. แม้ว่าการเล่าข่าวจะได้รับความนิยมนจากผู้ชม แต่ยังมีบางสถานีโทรทัศน์ที่ไม่ได้ให้การยอมรับรายการเล่าข่าว เนื่องจากรายการเล่าข่าวยังมีข้อดีอยู่บางประการดังกล่าว ดังนั้นสื่อจึงควรปรับปรุงการรายงานข่าวแบบเล่าข่าว โดยทำให้เกิดข้อดีมากกว่ามากกว่าข้อด้อย เช่น เน้นการรายงานข่าวตามความจริงโดยไม่เน้นใส่สีสันหรืออารมณ์มากเกินไป ส่วนในประเด็นที่ยากต่อความเข้าใจ เช่น ข่าวการเมืองนั้น ก็สามารถตีความหรือขยายความ หรือเล่าด้วยภาษาชาวบ้านให้เข้าใจง่ายๆ ได้ แต่ต้องยึดตามหลักความเป็นจริงและมีข้อมูลมากพอ ไม่แต่งเติมเสริมข่าวจนข้อมูลบิดเบือน ส่วนผู้รับสารก็ต้องใช้วิจารณญาณประกอบในการรับรู้ข่าวสารด้วย สิ่งเหล่านี้ก็จะเป็นอีกวิธีการหนึ่งในการแก้ไขในความบกพร่องต่างๆ ของการรายงานข่าวแบบการเล่าข่าวได้ส่วนหนึ่ง จนในอนาคตอาจพบเห็นรายการเล่าข่าวได้ในทุกสถานีโทรทัศน์ก็เป็นได้

4. เมื่อรายการเล่าข่าวเกิดขึ้นในทุกสถานีโทรทัศน์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้แล้ว ก็เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังนักวารสารศาสตร์รุ่นใหม่ให้ปรับเปลี่ยนแนวความคิดให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เนื่องจากข่าวอาจจะไม่ได้เป็นแค่เพียงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น แต่ข่าวยังมีส่วนเสริมเติมแต่ง ตัดต่อ เข้ามา แต่ฐานหลักยังตั้งอยู่บนหลักวารสารศาสตร์ เพียงแต่มีบางส่วนที่เพิ่มเข้ามา เช่น ข่าวสามารถมีความคิดเห็นได้ หรือสามารถสรุปเฉพาะประเด็นสำคัญได้ ไม่จำเป็นต้องรายงานข่าวอย่างครบถ้วนทุกด้าน เพราะอาจจะเสียเวลา ดังนั้น จึงขึ้นอยู่กับ การปลูกฝังแนวทางในการศึกษาให้นักวารสารศาสตร์รุ่นใหม่สามารถยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ ตลอดจนสามารถปรับตัวและประยุกต์ความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเห็นแก่ประโยชน์ของสังคมส่วนรวมเป็นหลัก จึงจะเกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษและต่อประเทศชาติสืบไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้รับสารต่อประเด็นข่าวต่างๆ ในลักษณะวันต่อวัน นอกจากนี้ อาจจะมีการศึกษาในส่วนของคุณค่าความคิดเห็นต่อรายการเล่าข่าวของผู้รับสารด้วยว่าในมุมมองของผู้รับสารนั้น รายการเล่าข่าวมีข้อดีข้อเสียหรือไม่ อย่างไร

2. ควรขยายผลการศึกษาว่า ช่วงอายุหรือปริมาณการเปิดรับสื่อของผู้รับสาร ส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารระหว่างผู้ชมรายการเล่าข่าวกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์ หรือไม่ อย่างไร

3. ควรมีการเปรียบเทียบการรับรู้ข่าวสารของผู้รับสารจากการรายงานข่าวด้วยรูปแบบการเล่าข่าว จากทั้ง 3 สื่อ คือ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ และสื่อหนังสือพิมพ์ เพื่อศึกษาว่าการรับรู้ข่าวสารของผู้รับสารทั้ง 3 สื่อ แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร และความแตกต่างที่เกิดขึ้นนั้น เกิดจากคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละสื่อใช่หรือไม่

4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการเล่าข่าวในสื่อ 3 สื่อ คือ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ และสื่อวิทยุ เพื่อศึกษาว่ากลวิธีที่แต่ละสื่อใช้ในการเล่าข่าวมีความเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

กวรรณิการ์ อัครดรเดชา. การสื่อสารของมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

กระสุน สกุลโพน. กรอบในเนื้อหาเชิงลบของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับรัฐบาล ช่วงปลายสมัยรัฐบาล บรรหาร ชวลิต และชวน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ศาลาแดง, 2545.

จริยา ไคจรรยา. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิ์วัฒน์. ทัศนคติ ความเชื่อ และพฤติกรรม : การวัด การพยากรณ์และการเปลี่ยนแปลง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2538.

จิรานนท์ คนข่าว. วิพากษ์สื่อ จับตาคิตติ - สรยุทธ บนนสงความข่าว [Online]. 2550. แหล่งที่มา: <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=74959> [17 ธันวาคม 2550]

จิรานนท์ คนข่าว. หนังสือพิมพ์ vs ทีวีสไทย ใครแน่กว่ากัน [Online]. 2550. แหล่งที่มา: <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=841> [22 ตุลาคม 2550]

ชยุตม์ เหมจักร. ข่าวโทรทัศน์ที่มีคุณภาพในทัศนะผู้สื่อข่าวและผู้รับสาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ชัยพร วิชชาวุธ. ความจำมนุษย์. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

ดวงกมล ขาติประเสริฐ และ วจิตลักษณ์ แสงอุไร. สื่อวารสารสนเทศในสังคมไทยท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ สถานภาพและองค์ความรู้ปัจจุบัน. ในเอกสารประกอบการประชุมวิชาการ เรื่อง 40 ปี หยั่งวากฝักไถ่ในนิเทศศาสตร์กับสังคมไทย, 6 กรกฎาคม 2548 ณ ห้องประชุม สรรนิเทศ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดารุเรศ กาศโอสถ. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. เอกสารคำสอน. ปทุมธานี: คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต, 2543.

ตฤตถ์ นพคุณ. ความเป็นมืออาชีพของนักข่าวโทรทัศน์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ถาวร บุญปวัฒน์. หลักการหนังสือพิมพ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน, 2538.

ทีมข่าวบันเทิง. เสียงจากคน (เล่า) ข่าว ถึงรายการ " เล่าข่าว " [Online]. 2548. แหล่งที่มา: <http://www.siam-handicrafts.com/webboard/question.asp?QID=4114> [20 ธันวาคม 2550]

ธารีพร ตติยบุญสูง. ความคิดเห็นและการปฏิบัติในการส่งเสริมป้องกันปัญหาสุขภาพจิต ของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

นาโน เซิร์ช, บริษัทจำกัด. ผู้ดำเนินรายการ เป็นเหตุผลหลักในการดึงดูดความสนใจ [Online]. 2550. แหล่งที่มา: <http://www.nanosearch.co.th/files/index.php> [30 สิงหาคม 2550]

บุษริน เพ็งบุญ. ความคิดเห็นของครู นักเรียนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

ปติมา หิริสังข์จจะ. ความคิดเห็นของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลชุมชน ต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพในเขตสาธารณสุข 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2526.

พนม วรรณศิริ. การสื่อข่าวและการเขียนข่าว. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2544.

พิงรอง รามสูต อดะนันท์. เอกสารประกอบการสอนวิชาทฤษฎีสารสนเทศและการสื่อสาร. 28 สิงหาคม 2549.

พิศิษฐ์ ขวาลาธวัช และคณะ. การรายงานข่าวชั้นสูง. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2549.

พีระ จิวโสภณ. เอกสารประกอบการสอนวิชาสัมมนาการวิเคราะห์ข่าว. 18 กรกฎาคม 2549.

- พีระ จิโรโสภณ และ วีระศักดิ์ สาเลยกานนท์. เทคนิคการรายงานข่าว. กรุงเทพมหานคร: โครงการหนังสือตำราของสถาบันพัฒนาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยและมูลนิธิหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 2530.
- เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์. พัฒนาการทางพุทธิปัญญา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- พาริศา เตชะวรินทร์เลิศ. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เท่าทันสื่อ กับการได้รับอิทธิพลด้านการกำหนดความสำคัญแก่วาระข่าวสาร และการเลือกกรอบในการตีความข่าวสาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- มาลี บุญศิริพันธ์. วารสารศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.
- มาลี บุญศิริพันธ์. หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพริก, 2534.
- มาลี บุญศิริพันธ์. หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพริก, ธันวาคม 2537.
- รจิตลักษณ์ แสงอุไร. การสื่อสารของมนุษย์. โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาไทย - อังกฤษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, 2532.
- ลักษณะ สตะเวทิน. หลักการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: เพ็ญฟ้า, 2540.
- วัฒน์ชัย ยะนินทร. เดอะวินเนอร์...เรื่องเล่าขำนี้ [Online]. 2548. แหล่งที่มา: <http://www.positioningmag.com/Magazine/PrintNews.aspx?id=39486> [16 ตุลาคม 2550]
- วัฒน์ชัย ยะนินทร. สรยุทธ สู้ที่ชนะจินดา... เจ้าพ่อ News talk [Online]. 2548. แหล่งที่มา: <http://www.positioningmag.com/Magazine/Details.aspx?id=39373> [20 ธันวาคม 2550]
- ศศิธร ยุวโกศล. การให้ความหมายข่าวในมุมมองผู้รับสาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- สยามธุรกิจ. ทำไมโทรทัศน์ถึงต้องเล่าข่าว...เล่าข่าว...และเล่าข่าว [Online]. 2547. แหล่งที่มา: http://www.siamturakij.com/home/news/display_news.php?news_id=4636 [22 ตุลาคม 2550]

- สาธารณสุขแห่งชาติ, มูลนิธิ และ กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, สำนักงาน. โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อฯ รอบที่ 2 เรื่อง ภาพตัวแทนและความสมดุลในรายการข่าวโทรทัศน์กับบทบาทในการสร้างความสมานฉันท์ในสังคมไทย [Online]. กันยายน 2548. แหล่งที่มา: <http://www.mediamonitor.in.th/download/Report/R2/01.doc> [19 กันยายน 2550]
- สิริทิพย์ ชันสุวรรณ. การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพริก, เมษายน 2539.
- สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. การสื่อข่าว: หลักการและเทคนิค. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, กรกฎาคม 2545.
- สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. อิทธิพลของข่าว [Online]. สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย: 2550. แหล่งที่มา: http://www.thaibja.org/page_bx.php?cid=7&cno=1168 [22 ตุลาคม 2550]
- สุกัญญา สมไพลย์ และ ปอรรชัม ยอดเนตร. ออกทีวีให้ดูดี TV Performance: ปรากฏตัวทางโทรทัศน์ในหลากหลายรายการ. กรุงเทพมหานคร: จรัสสนิทวงศ์การพิมพ์, 2550.
- สุนันทา เคาไวกุล. ความคาดหวังของนักสื่อสารมวลชน นักการเมือง และนักวิชาการต่องานข่าวการเมืองทางโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร. การสื่อสารกับสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- สุรัตน์ ตรีสกุล. หลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2548.
- สุริยเดว ทรีปาตี. หมอผู้เชี่ยวชาญด้านวัยรุ่นเตือนภัย สื่อร้าย ตบจูบ บีบีเปลือย ซ้ำกันเลือดสาด ซิงดีซิงเด่นในเรียลลิตี้ทำให้เด็กไทยกลายเป็นพันธุ์ เสพความรุนแรงมากเกินไปอาจถึงขั้นโรคจิตแถมโรคหัวใจ. เอ็กซ์ไซท์ ไทยโพสต์ (20 กรกฎาคม 2549)
- เสริมศิริ นิลดำ. ลีลาการเขียนข่าวกับการรับรู้ของผู้อ่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- อรวรรณ ปิลาพันธ์โอวาท. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- อรัญญา มิ่งเมือง. การเล่าข่าวทางวิทยุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- อุทัย หิรัญโต. หลักสังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2522.

ภาษาอังกฤษ

- Clifford Geertz. Local Knowledge: Further Essays in Interpretive Anthropology. Basic Books 2000 paperback, 1983.
- Darren G. Lilleker. Key concepts in political communication. Longon: SAGE Publications, 2006.
- Erving Goffman. Frame Analysis: An essay on the organization of experience. Boston: Northeastern University Press, 1986.
- Gary Cronkhite. Persuasion: speech and behavioral change. Indianapolis: The Bobbs – Merrill Company, 1969.
- Gaye Tuchman. Making news : a study in the construction of reality. New York: Free Press, 1978.
- Hans – Bernd Brosius. Format effects on comprehension of television news. Journalism quarterly 68(3) (Fall 1991): 396 – 401.
- Jargen Westerstahl. Objective news reporting. Communication Research 10(3) (1983): 403- 424.
- Jim C. Nunnally. Tests and measurements : assessment and prediction. New York: McGraw-Hill, 1959.
- Joseph T. Klapper. The effects of mass communication. New York: The free press, 1960.
- Kathy Kellermann. Memory processes in media effects. Communication research 12(1) (January 1985): 83 – 131.
- Marcel Machill, Sebastian Kohler and Markus Waldhauser. The use of narrative structures in television news. European journal of communication 22(2) 2007: 185 – 205.
- Melvin Mencher. News reporting and writing. 7th ed. Madison, Wis.: Brown & Benchmark, 1997.
- Olle Findahl and Brigitta Hoijer. Some Characteristics of News Memory and Comprehension. Journal of Broadcasting & Electronic Media 29(4) (Fall 1985): 379 – 396.

- Pertti Hemanus. Objectivity in News Transmission. Journal of Communication 26(4) 1976: 102-107.
- Robert M. Entman. Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. Journal of communication 43(4) (autumn 1993): 51 – 58.
- Robert P. Hawkins and John Daly. Cognition and Communication. in Robert P. Hawkins, John M. Wiemann and Suzanne(eds) Pingree. Advancing Communication Science. Newbury Park: Sage Publication, 1988.
- Robin L. Nabi. Exploring the framing effects of emotion. Communication research 30(2) (april 2003): 224 – 247.
- Roland Snoeijer, Claes H. De Vreese and Holli A. Semetko. Research Note: The effect of live television reporting on recall and appreciation of political news. European Journal of communication 17(1) (March 2002): 85 – 101.
- Stuart Oskamp. Attitudes and opinions. 2nd ed. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall, 1991.
- Stuart Oskamp and P. Wesley Schultz. Attitudes and opinions. 3rd ed. Mahwah, N.J.: Lawrence Erlbaum Associates, 2005.
- Werner J. Severin and James W. Tankard Jr. Communication theories: origins, method, and uses in the mass media. 5th ed. New York: Addison Wesley Longman, 2001.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปธรรมได้งายขึ้นและเร็วขึ้น" พ.อ.สรรเสริญ กล่าว

คณช.วางสเปครม.กกท. ต้องคนกลาง

เป็นทหารไม่สังกัดพรรค ยุติบทบาท-ยันไม่บ.อีก

คณช.ประชุมนัดสุดท้าย ประกาศยุติบทบาท ฤกษ์เช้า 'สมัคร'ควม รมว.กลาโหม เสนอตั้งทหารเป็นกลาง ไม่สังกัดพรรคการเมืองนั่งเก้าอี้โฆษกบอกอยากได้ 'สนธิ' แต่ติดภาพลักษณ์ คณช. ตัดคอ อย่าแทรกแซงกองทัพ

เมื่อเวลา 07.30 น. วันที่ 22 ม.ค. ที่กองบัญชาการกองทัพบก พล.อ.บุญรอด สมทัศน์ รมว.กลาโหม เดินทางมากินข้าวเช้ากับสมาชิกคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) โดยมี พล.อ.อ.ชลิต พุกผาสุข ผบ.ทอ. และรักษาการประธาน คณช. พล.อ.บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ ผบ.ทหารสูงสุด พล.ร.อ.สถิตพันธ์ุ เกยานนท์ ผบ.ทร. พล.ต.อ.เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส ผบ.ตร. พล.อ.วินัย ภัททิยกุล ปลัดกระทรวงกลาโหม และเลขาธิการ คณช. พล.อ.อนุพงษ์ เผ่าจินดา ผบ.ทบ. และผู้ช่วยเลขาธิการ คณช. ชาดเพียง พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน รองนายกรัฐมนตรี ที่เดินทางไปเยือนประเทศตะวันออกกลางระหว่างวันที่ 21-29 ม.ค. 51 และ พล.อ.สพรั่ง กัลยาณมิตร รองปลัดกระทรวงกลาโหม จากนั้นเวลา 09.00 น. ได้มีการประชุม คณช. ซึ่งเป็นการประชุมครั้งสุดท้ายก่อนที่จะหมดวาระภายหลังมีการตั้งรัฐบาลชุดใหม่

พ.อ.สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษก คณช.แถลงว่า ที่ประชุมวันนี้สมาชิก คณช.แสดงความคิดเห็นต่อผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่ง รมว.กลาโหม ว่าช่วงเวลานี้ถือเป็นช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านสถานการณ์บ้านเมืองเข้าสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบเต็มรูปแบบ ถือเป็นช่วงเวลาที่มีความละเอียดอ่อนต่อความรู้สึกของทุกฝ่ายกองทัพไม่ควรเข้าไปยุ่งกับการเมือง ขณะเดียวกันการเมืองก็ไม่ควรเข้ามาแทรกแซงกองทัพ ดังนั้น คณช.มีแนวคิดว่าผู้ดำรงตำแหน่ง รมว.กลาโหม ในรัฐบาลชุดใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้สมควรเป็นคนกลาง ไม่สังกัดพรรคการเมือง

ใดๆ และจะต้องเป็นทหาร เพราะทหารย่อมเข้าใจในทหาร ทั้งในเรื่องของบุคลากร และกิจการภายในกองทัพ นอกจากนี้ยังส่งผลให้บรรยากาศของการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายดีขึ้น

ทั้งนี้ ไม่ใช่ คณช.เข้าไปแทรกแซง เพราะทุกคนมีความคิดเห็นเป็นของตนเองได้ เป็นความเห็นของสมาชิก คณช.ทุกท่านที่อยากได้เป็นอย่างไร แต่รัฐบาลจะแต่งตั้งใครขึ้นอยู่กับรัฐบาลเราไปยุ่งเกี่ยวไม่ได้

ผู้สื่อข่าวถามว่า คณช.ไม่สบายใจที่มีข่าวว่านายสมัครจะมาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมใช่หรือไม่ พ.อ.สรรเสริญกล่าวว่า สุดแล้วแต่จะมอง แต่ไม่ถึงขนาดนั้น เพราะในข้อเท็จจริงยังไม่มีใครทราบ เมื่อถามว่า กองทัพรับได้หรือไม่หากนายสมัครเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม พ.อ.สรรเสริญกล่าวว่า ไม่อยากจะชี้แจงเฉพาะบุคคล และไม่ยกวิพากษ์

"คณช.ไม่ได้กำหนดเป็นตัวบุคคลว่า จะเป็นท่านใด ขึ้นอยู่กับพรรคการเมืองเห็นเหมาะสม แต่สิ่งที่เราแสดงความคิดเห็น เพื่อให้บรรยากาศการทำงานร่วมกันดีขึ้น สิ่งที่เราเรียกร้องคือความสามัคคี ความสมานฉันท์ก็จะเป็น

เมื่อถามว่า หาก พล.อ.สนธิจะเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เหมาะสมหรือไม่ พ.อ.สรรเสริญย้อนถามว่า "พล.อ.สนธิเป็นคนกลางหรือไม่ หากเป็นคนกลางก็อยู่ในสิ่งที่เราปรารถนา แต่เชื่อมั่นว่า มุมมองของหลายๆ คนยังมีความรู้สึก ว่า พล.อ.สนธิเป็นผู้เริ่มต้น คณช. พล.อ.สนธิอยู่ในภาพลักษณ์ของ คณช.ซึ่งในมุมมองของคนทั่วไป อาจจะมองว่าไม่เป็นกลางเท่าใด"

เมื่อถามว่า มองว่าการทำงานระหว่างกองทัพกับ พปช.จะเป็นไปอย่างราบรื่นหรือไม่ พ.อ.สรรเสริญกล่าวว่า หากทุกฝ่ายมุ่งดีต่อกันตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสไว้ก็เชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะไปด้วยดี เพราะคิดถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นที่ตั้ง ไม่ได้คิดถึงเรื่องตัวบุคคลหรือคณะเป็นหลัก

"เชื่อมั่นว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีน และกลุ่มพรรคการเมืองเข้าใจว่าไม่ว่าจะเป็นฝ่ายที่สนับสนุนการทำงานของรัฐบาลเก่า หรือฝ่ายที่ไม่ยอมรับท่าน ทุกฝ่ายต่างรู้สึกบอบช้ำ หาก พ.ต.ท.ทักษิณกลับมาประเทศคิดว่าดี เพราะจะได้มาแก้ต่างเรื่องคดีความต่างๆ บางทีการที่ พ.ต.ท.ทักษิณกลับเข้ามาอาจจะจุดเริ่มต้นของความสามัคคี สมานฉันท์ก็ได้ เราก็มองว่าด้วยวุฒิภาวะความเป็นผู้นำของท่านที่ผ่านมา เชื่อมั่นว่า ท่านเข้าใจว่าคนที่เชียร์และคนที่ไม่ชอบท่าน ต่างฝ่ายต่างบอบช้ำกันไป" โฆษก คณช.กล่าว

แบบทดสอบวัดความเข้าใจ

ตอนที่ 1 คำถามปรนัยสี่ตัวเลือก

คำชี้แจง: โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้องมากที่สุด

1. ข้อใดเป็นเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้อง ตามเนื้อหาข่าวนี้ มากที่สุด
 - ก. มีการประชุม คมช. อย่างเป็นทางการ เรื่องปัญหาความมั่นคงชายแดนใต้
 - ข. รมว.กลาโหม คนใหม่ เป็นพลเรือน
 - ค. รมว.กลาโหม คนใหม่ เป็นทหาร
 - ง. คมช. จะทำรัฐประหาร หากนายสมัคร เป็นนายกรัฐมนตรีควบตำแหน่ง รมว. กลาโหม
2. เนื้อหาข่าวส่วนใด ตรงกับใจความสำคัญ (main idea) ของข่าวนี้มากที่สุด
 - ก. คมช. มีแนวคิดว่า ผู้ดำรงตำแหน่ง รมว.กลาโหม สมควรเป็นคนกลาง และจะต้องเป็นทหาร
 - ข. คมช.ไม่ได้กำหนดเป็นตัวบุคคลว่าจะเป็นท่านใด ขึ้นอยู่กับพรรคการเมืองเห็นเหมาะสม
 - ค. พล.อ.สนธิ อยู่ในภาพลักษณ์ของ คมช. จึงไม่เหมาะสม กับตำแหน่ง รมว.กลาโหม
 - ง. คมช. เรียกร้องความสามัคคีและความสมานฉันท์
3. ข้อใดอนุมานได้ตรงตามเนื้อหาข่าวนี้
 - ก. คมช. สามารถกำหนดคุณสมบัติของ รมว.กลาโหมได้
 - ข. รมว.กลาโหมควรจะต้องเป็นทหาร เพื่อไม่ให้มีการแทรกแซงกองทัพ
 - ค. คมช. รู้สึกบอบช้ำ ที่ทราบข่าวว่า นายสมัคร จะมารับตำแหน่ง รมว.กลาโหม
 - ง. การกำหนดคุณสมบัติ รมว.กลาโหม ของ คมช. เพื่อการสืบทอดอำนาจ
4. ข้อใดอนุมาน ไม่ สอดคล้อง ตามเนื้อหาข่าวนี้
 - ก. ภาพลักษณ์ของ พล.อ. สนธิ ไม่เป็นกลาง
 - ข. คมช. ไม่ได้กำหนดว่า รมว.กลาโหม ควรจะเป็นท่านใด
 - ค. คมช. ต้องการสร้างความสมานฉันท์
 - ง. พ.อ.สรรเสริญ แก้วกำเนิด เป็นผู้กำหนดคุณสมบัติของ รมว.กลาโหม
5. “รมว.กลาโหม ไม่ควรสังกัดพรรคการเมืองใดๆ และจะต้องเป็นทหาร” เพราะเหตุใด (ข้อใดเป็น เหตุผลที่สอดคล้อง ตามเนื้อหาข่าวนี้มากที่สุด)
 - ก. เพราะเป็นกฎระเบียบที่ทางทหารกำหนดไว้
 - ข. เพราะเป็นนโยบายด้านความมั่นคงของชาติ
 - ค. เพื่อความสมานฉันท์
 - ง. เพื่อทหารได้มีส่วนร่วมทางการเมืองเท่าเทียมกัน

ตอนที่ 2. การตีความและการคาดคะเน

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

การตีความข่าว	ท่านมีความคิดเห็นต่อการตีความข่าวอย่างไร				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วย	เฉยๆ หรือไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
1. นายสมัคร สุนทรเวช <u>ไม่เหมาะสมกับ</u> ตำแหน่ง รมว.กลาโหม เหตุผล.....					
2. การออกมาประกาศคุณสมบัติ รมว.กลาโหม ของ คมช. เพื่อการสืบทอดอำนาจ เหตุผล.....					
3. คมช. พอใจ หาก พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน เป็น รมว.กลาโหม เหตุผล.....					
4. คมช. วางตัวผู้จะมาดำรงตำแหน่ง รมว. กลาโหมไว้แล้ว เหตุผล.....					
5. กองทัพกำลังเข้ามาแทรกแซงการเมือง เหตุผล.....					

‘นกแอร์-วันทูโก’ บินเฉี่ยว! หวัดชนและ-กลางเวหา

**ตั้งทศ.สอบทันที
แฉเหตุวันทูโก
หลกพพานบิน
ยังที่หักหลบทัน**
ระทึกกลางเวหา 2 เครื่อง
บินโลว์คอสต์แอร์ไลน์ของ
ไทย หวัดชนประสานงา
กลางอากาศ

จากความผิดพลาดเรื่องพาดบิน ที่เกิดบินมาอยู่ในระดับเดียวกัน เผยเหตุเกิดเมื่อเดือนธ.ค. ที่ผ่านมา สายการบินนกแอร์บินจาก เชียงราย เข้ากรุงเทพฯ จนมาถึงอ.ตาคลิจ จ. นครสวรรค์ 2 นักบินไทยแทบช็อก เพราะมีสัญญาณเตือนระวังการชนดังขึ้น จึงรีบปลดการ บินอัตโนมัติมาเป็นบังคับด้วยมือหักหลบ สายการบินวัน-ทู-โก ที่มีบินจากดอนเมืองสู่เชียงราย ซึ่งแล่นสวนมาอย่างทันทั่วทั้งที่ กรรมการขนส่งทาง อากาศ สั่งตั้งทศ.สอบทันที เผยเบื้องต้นพบ เครื่องบินวัน-ทู-โก ซึ่งเป็นรุ่นเดียวกับที่เกิด

อุบัติเหตุไกลออกจากรันเวย์สนามบินภูเก็ต มี 2 นักบินอินโดฯ ควบคุมมีปัญหการบินอัตโนมัติ ที่ตั้งไว้เกิดหลุด ทำให้เครื่องได้เพดานความสูงขึ้นไปเท่าที่เส้นทางบินของนกแอร์ที่บินสวนมา แต่ โชคดีไม่เกิดโศกนาฏกรรมขึ้น ด้านประธานสอบฯ ซ้อยู่ระหว่างรวบรวมหลักฐานหาสาเหตุที่แน่ชัด อ้างเรื่องแบบนี้เกิดขึ้นประจำไม่ใช่เรื่อง ผิดปกติ

เมื่อวันที่ 17 ม.ค. รายงานข่าวจาก กรรมการขนส่งทางอากาศ แจ้งว่าเมื่อวันที่ 15 ธ.ค. 2550 ที่ผ่านมา เมืองไทยเกือบตกเป็นข่าวใหญ่ไป ทั่วโลก เพราะเกิดเหตุเครื่องบินโดยสาร 2 ลำแล่นเฉี่ยวกันบนน่านฟ้าอ.ตาคลิจ จ.นครสวรรค์ หลัง เกิดปัญหาขัดข้องจนพาดบินผิดพลาด บินสวน ในระดับเดียวกันจนเกือบเกิดโศกนาฏกรรมกลาง เวหา ระหว่างสายการบินนกแอร์ และสายการบิน โอเรียนไทย หรือวัน-ทู-โก เหตุดังกล่าวเกิดขึ้นขณะที่สายการบินนกแอร์ เที่ยวบินที่ ดีดี 8715 ใช้เครื่องบินแบบ โบอิง 734 ออกเดินทางจากสนามบินเชียงรายเมื่อ เวลา 11.05 น. มุ่งหน้าสนามบินดอนเมือง โดย หอบังคับการบินกำหนดเพดานความสูงในการ บินที่ 33,000 ฟุต แต่เมื่อบินมาถึงบริเวณตาคลิจ

จ.นครสวรรค์ อุปกรณ์แจ้งเตือนเครื่องบินชนกัน กลางอากาศ(CAS) แจ้งเตือนว่ามีเครื่องบินมุ่งเข้า มาด้วยความเร็วสูง นักบินซึ่งเป็นชาวไทยทั้งสองคนรีบปลดเครื่องเดินอากาศอัตโนมัติ(AUTO PILOT) เปลี่ยนเป็นบังคับด้วยมือ หักหลบ เครื่องบินอีกลำที่แล่นพุ่งสวนเข้ามาได้ทันทั่วทั้ง สำหรับเครื่องบินอีกลำเป็นของสาย การบินโอเรียนไทย หรือวัน-ทู-โก เที่ยวบินที่ โอ จี 8104 ใช้เครื่องบินแบบ เอ็มดี 82 ซึ่งเป็นรุ่น เดียวกับที่เกิดอุบัติเหตุ ไกลออกจากรันเวย์ สนามบินภูเก็ต เดินทางออกจากสนามบินดอน เมืองเวลา 10.20 น. มุ่งหน้าสู่สนามบินเชียงใหม่ กำหนดถึงในเวลา 11.30 น. ซึ่งหอบังคับ การบิน กำหนดความสูงในการบินที่ 32,000 ฟุต แต่เกิด ความผิดพลาดทำให้พาดบินไต่ระดับขึ้นไปอยู่ ในพาดบินของเครื่องบินสายการบินนกแอร์ ที่ แล่นสวนทางมา

รายงานข่าวแจ้งว่าการสอบสวน เบื้องต้นนักบินของสายการบินโอเรียนไทย ซึ่งเป็นนักบินชาวอินโดนีเซียทั้งสองคน แจ้งว่าเหตุ ที่เกิดความผิดพลาดขึ้น เพราะเครื่องควบคุมการ บินอัตโนมัติเกิดหลุด ทำให้เครื่องไต่เพดานขึ้น ไปเกินความสูงที่ตั้งไว้ หลังจากกรรมการขนส่งทางอากาศ ได้รับรายงาน เหตุดังกล่าว จึงมีคำสั่งแต่งตั้งนายจรูญ มีสมบุญ ผู้อำนวยการกองมาตรการการบิน กรรมการขนส่ง ทางอากาศ เป็นประธานคณะกรรมการสอบ ซ้อยเท็จจริง และมีนายวุฒิชัย สิงห์หมณี รองอธิบดี ฝ่ายความปลอดภัย กรรมการขนส่งทางอากาศ เป็น หนึ่งในคณะกรรมการหาสาเหตุที่แท้จริง เพื่อ ป้องกันมิให้เกิดความผิดพลาดซ้ำขึ้นอีก ด้านนายจรูญ กล่าวว่า เหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นถือเป็นเหตุการณ์ปกติที่สามารถเกิดขึ้นได้

และในขณะที่ยังไม่ทราบถึงสาเหตุที่แน่ชัด อยู่ ระหว่างการส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปหาข้อมูล เพื่อจะ ได้ทราบว่าเกิดจากอะไร คาดว่าจะรู้ข้อเท็จจริงได้ ไม่นเกิน 1 เดือนนับจากนี้ไป โดยการหาข้อมูลต้อง มาจากเทปการตอบโต้กันระหว่างนักบินกับ หอบังคับการบิน รวมถึงปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ถือเป็นเรื่อง ใหญ่เพราะปกติแล้วได้รับรายงานในลักษณะนี้ ทุกเดือน นายอุดม ดันดิประสงค์ชัย ประธาน กรรมการ บริษัท วัน ทู โก แอร์ไลน์ จำกัด และ บริษัท โอเรียนท์ ไทย แอร์ไลน์ จำกัด ผู้บริหาร สายการบิน วันทูโก เปิดเผยว่า ยังไม่ทราบ รายละเอียดที่เกิดขึ้นเพราะเพิ่งจะเดินทางกลับมา จากต่างประเทศ แต่ถ้าเป็นเหตุการณ์ถึงขั้น เครื่องบินเกือบชนกันกลางอากาศ ถือว่าเป็นเรื่อง ใหญ่ คงจะต้องมีหลายระดับที่ต้องสอบสวนกับ เจ้าหน้าที่ของสายการบินที่เกี่ยวข้อง และอยู่ใน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 15 ธ.ค.ที่ผ่านมา ซึ่ง ทางสายการบินวันทูโกจะไม่ละเลยเป็นอันขาด ความปลอดภัยของผู้โดยสารเป็นเรื่องสำคัญ และ

จะต้องใส่ใจในทุกๆ เรื่องที่เกี่ยวกับความ ปลอดภัย ส่วนในกรณีที่เป็นเครื่องบินรุ่นเดียวกับ ที่เกิดเหตุที่จังหวัดภูเก็ตนั้น ต้องยอมรับว่าเพิ่งรู้ ข่าวในวันนี้ ยังไม่ได้ทราบรายละเอียดจริงๆ ซึ่ง จะขอติดต่อสอบถามรายละเอียดกับทางเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องของสายการบินก่อน ส่วนนายพาทิ สารสิน ประธาน เจ้าหน้าที่บริหาร สายการบินนกแอร์ กล่าวว่า กรณีดังกล่าวยังอยู่ในระหว่างสอบสวน ยังไม่ ทราบรายละเอียดที่แน่ชัด แต่เท่าที่ทราบ รายละเอียดในเบื้องต้น คือมีเครื่องบินของสาย การบินวันทูโกได้ลดระดับการบินลงมา ใน ระหว่างที่เครื่องบินบินสวนกัน จนส่งผลให้เกือบ ชนกันกลางอากาศ ทำให้เครื่องบินของนกแอร์ ต้องหลบ แต่ไม่มีเหตุการณ์ร้ายแรงเกิดขึ้น ขณะนี้ ทางกรรมการขนส่งทางอากาศกำลังสืบสวนอยู่ คาดว่าจะสรุปได้ภายใน 1-2 สัปดาห์ และที่ทาง กรรมการขนส่งทางอากาศต้องเรียกทั้งสองฝ่ายเข้า ไปชี้แจง เพราะต้องการทราบความเป็นจริงที่ เกิดขึ้น และไม่ขอให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวอีก เพราะถือว่าเป็นเรื่องความปลอดภัยของผู้โดยสาร

ความเข้าใจ

ตอนที่ 1 คำถามปรนัยสี่ตัวเลือก

คำชี้แจง: โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้องมากที่สุด

1. ข้อใดเป็นวิธีการป้องกันการเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว ที่สอดคล้องตามเนื้อหาข่าวนี้
 - ก. พนักงานบินให้สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างทันท่วงที
 - ข. เช็กระดับเพดานบินทุกครั้งกับห้องบังคับการ ก่อนการบิน
 - ค. เช็ควินิจฉัยควบคุมการบินทุกครั้ง ก่อนการบิน
 - ง. ตรวจสอบสภาพอากาศก่อนการบินเสมอ
2. ข่าวใดเป็นสถานการณ์คล้ายคลึง กับเหตุการณ์ตามเนื้อหาข่าวนี้ มากที่สุด
 - ก. ระบบถูกลมนิรภัยอัตโนมัติไม่ทำงาน แต่โชคดีที่สมชายนั่งเบาะหลังทำให้ไม่ได้รับบาดเจ็บมากนัก
 - ข. สมชายเสียชีวิต โดยไม่รู้สาเหตุสัญญาณไฟเขียวข้างรถตนเองเสีย จนเกือบชนกับรถยนต์อีกคัน
 - ค. รถยนต์คันหนึ่งวิ่งมาเฉี่ยวรถของสมชายเพราะยางหน้าระเบิด
 - ง. รถของสมชาย น้ำมันหมดกลางทาง เพราะเกจวัดระดับน้ำมันเสีย
3. ข้อใดอนุมานได้ตรงตามเนื้อหาข่าวนี้
 - ก. สายการบินทั้งสอง บินอยู่ต่างเส้นทางและระดับต่างกัน
 - ข. สายการบินทั้งสอง มีเส้นทางการบินตัดกัน
 - ค. สายการบินทั้งสอง มีเส้นทางการบินขนานกัน (เหมือนถนนที่มีสองฝั่งแล้วรถแล่นสวนทางกัน)
 - ง. สายการบินทั้งสอง มีเส้นทางการบินเดียวกันแต่ต่างระดับกัน (เหมือนรถไฟฟ้าใต้ดินกับรถยนต์บนถนนพระรามสี่)
4. ข้อใดอนุมาน ไม่ สอดคล้อง ตามเนื้อหาข่าวนี้
 - ก. สาเหตุที่เครื่องควบคุมการบินหลุดเพราะสภาพอากาศแปรปรวน
 - ข. เหตุการณ์นี้จะไม่เกิดขึ้นถ้านักบินของสายการบินวัน ทู โก บังคับการบินด้วยมือ
 - ค. เครื่องบินจะไม่เกิดการชนกัน ถ้านักบินของสายการบินนกแอร์ บังคับการบินด้วยมือ
 - ง. สายการบินวันทูโก สมควรแสดงความรับผิดชอบกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
5. เนื้อหาข่าวส่วนใด ตรงกับใจความหลัก (main idea) ของข่าวนี้มากที่สุด
 - ก. สายการบินนกแอร์ หักหลบเครื่องบินอีกลำที่แล่นพุ่งสวนเข้ามาได้ทันท่วงที
 - ข. สายการบินวันทูโก เป็นสายการบินเดียวกันกับที่เกิดอุบัติเหตุไกลออกนอกรันเวย์
 - ค. เหตุการณ์เครื่องบินหวัดชนกันกลางอากาศไม่ถือเป็นเรื่องใหญ่ เพราะได้รับรายงานทุกเดือน
 - ง. เครื่องบินของวันทูโกไต่ระดับ ทำให้เกือบชนกันกลางอากาศกับเครื่องบินของนกแอร์

ตอนที่ 2. การตีความและการคาดคะเน

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

การตีความข่าว	ท่านมีความคิดเห็นต่อการตีความข่าวอย่างไร				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วย	เฉยๆ หรือไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นถือเป็นเรื่องบังเอิญ เหตุผล.....					
2. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เกิดจากความผิดพลาดของนักบิน เหตุผล.....					
3. สายการบินวัน ทู โก สมควรปิดกิจการ เหตุผล.....					
4. เครื่องบินวันทูโกไม่ปลอดภัย เหตุผล.....					
5. ในเร็วๆ นี้จะเกิดเหตุการณ์แบบเดียวกันอีก เหตุผล.....					

แบบสอบถาม

เรื่อง การรับรู้ของผู้ชมต่อรายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ใน ระดับปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการวิจัยต่อไป ขอขอบพระคุณท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านลักษณะของประชากร

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ เป็นความจริงเกี่ยวกับตัวท่าน และเติมข้อความลงใน ช่องว่างที่เว้นว่างไว้

1. เพศ

ชาย

หญิง

sex

2. อายุ

15 – 25 ปี

26 – 35 ปี

36 – 45 ปี

46 – 55 ปี

มากกว่า 55 ปี

age

3. การศึกษาสุดท้ายชั้นสูงสุด

ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6

มัธยมต้น

มัธยมปลาย หรือ ปวช.

อนุปริญญา หรือ ปวส.

ปริญญาตรี

ปริญญาโท หรือ สูงกว่า

edu

4. อาชีพ

นักธุรกิจ

ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ

รับจ้าง

พนักงานบริษัทเอกชน

แม่ค้า / พ่อค้า

แม่บ้าน / พ่อบ้าน

นิสิต นักศึกษา

อื่นๆ (โปรดระบุ)

job

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านพฤติกรรมการเปิดรับข่าว

5. โดยปกติท่านเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนใด

รายการเล่าข่าวทางโทรทัศน์ (เลือกได้หลายคำตอบ)

ข่าววันใหม่ (ช่อง 3)

เรื่องเล่าเช้านี้ (ช่อง 3)

เรื่องเล่าเสาร์ – อาทิตย์ (ช่อง 3)

ข่าวเที่ยงวันทันเหตุการณ์ (ช่อง 3)

ผู้หญิง ถึง ผู้หญิง (ช่อง 3)

เรื่องเด่นเย็นนี้ (ช่อง 3)

จุมกมด (ช่อง 7)

ข่าวข้น คนข่าว (ช่อง 9)

สถานีสนามเป้า (ช่อง 5)

อื่นๆ (โปรดระบุ)

mass

หนังสือพิมพ์ (เลือกได้หลายคำตอบ)

☐ ไทยรัฐ	☐ คมชัดลึก	☐ ไทยโพสต์
☐ เดลินิวส์	☐ ข่าวสด	☐ แนวหน้า
☐ โพสต์ทูเดย์	☐ กรุงเทพธุรกิจ	☐ มติชน
☐ บ้านเมือง	☐ สยามรัฐ	☐ ผู้จัดการรายวัน
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....		

สำหรับผู้วิจัย

6. ท่านเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนในข้อ 5 ป้อยเพียงใด

☐ เฉลี่ย 1 – 2 วัน ต่อสัปดาห์	☐ เฉลี่ย 3 – 4 วัน ต่อสัปดาห์
☐ เฉลี่ย 5 – 6 วัน ต่อสัปดาห์	☐ เป็นประจำทุกวัน

freq

7. ท่านเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนในข้อ 5 ในแต่ละวัน โดยเฉลี่ยเป็นเวลาเท่าใด

☐ ไม่เกิน 30 นาที	☐ 30 นาที – 1 ชั่วโมง
☐ ระหว่าง 1 ชั่วโมง – 1 ชั่วโมง 30 นาที	☐ นาน 1 ชั่วโมง 30 นาที ขึ้นไป

time

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อเหตุการณ์ข่าวต่าง ๆ

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

และเติมเหตุผล ลงในช่องว่าง

ข่าว	ท่านมีความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ข่าวอย่างไร				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ / ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ข่าวการเมือง	5	4	3	2	1
1. คณะรัฐบาลชุดนี้เป็น นอมินี (ตัวแทน) ทั้งคณะ					
2. การจัดตั้งรัฐบาลเงาจะช่วยแก้ปัญหาคอร์รัปชันได้					
3. การคว่ำตำแหน่ง รมว. กลาโหม ของนายกสมัครฯ เพื่อความสมานฉันท์ของกองทัพ					
4. รัฐบาลจะนำนโยบายประชานิยมกลับมาใช้อีกครั้ง เหตุผล.....					
5. การออก พรบ. จัดระเบียบกระทรวงกลาโหม เพื่อป้องกันการเมืองเข้ามาแทรกแซงกองทัพ					
6. อาจเกิดการปฏิวัติขึ้นอีกครั้งในรัฐบาลชุดนี้ เหตุผล.....					
	5	4	3	2	1
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ / ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข่าวการเมือง (ต่อ)	ท่านมีความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ ข่าวอย่างไร				
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉยๆ /ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
	5	4	3	2	1
7. รัฐบาลจะทำโครงการผันน้ำจากแม่น้ำโขงมาป้อนภาคอีสาน 19 จว. เหตุผล.....					
8. นกคต ปัทมา เป็น รมว.ต่างประเทศ เพื่อปูทางกลับประเทศให้ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร					
9. คุณสมบัติของบุคคลใน ครม.ชุดนี้ <u>ไม่</u> เหมาะสมกับตำแหน่งที่ได้รับ เหตุผล.....					
10. การตั้ง ครม. เมา ของฝ่ายค้าน อาจทำให้ประชาชนเกิดความสับสน					
11. รัฐบาลจัดตั้งให้สมาชิก บ้านเลขที่ 111 มาเป็นประธานหรือ กรรมการบอร์ดรัฐวิสาหกิจ เหตุผล.....					
12. รัฐบาลควรแก้ไขปัญหสามจังหวัดชายแดนใต้ ด้วยการตั้งเป็นเขต ปกครองพิเศษ					
13. การปิดกั้นการเงินเดือน จะช่วยแก้ปัญหาสินค้าขึ้นราคาได้					
14. การเดินทางกลับประเทศของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เพื่อกลบกระแส ภาพลบของรัฐบาล					
15. รัฐบาลไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบ กรณีการฆ่าตัดตอน เพราะผู้ค้ำ ยาเสพติดฆ่ากันเอง					
16. การตัดสินใจไม่รับตำแหน่ง ของนายชนม์สวัสดิ์ ส่งผลกระทบต่อ นายวัน อยู่บำรุง					
17. การย้ายอธิบดีกรมสอบสวนพิเศษ (ดีเอสไอ) เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา					
18. รัฐบาลจะดำเนินการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2550 เหตุผล.....					
	5	4	3	2	1
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉยๆ /ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง

ชาวทั่วไป	ท่านมีความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ ข่าวอย่างไร				
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉยๆ /ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
	5	4	3	2	1
1. รัฐบาลจะมีการเปิดจำหน่ายหวยบนดินอีกครั้ง เหตุผล.....					
2. <u>ไม่ควรมี</u> มีการจัดงานวันชาติมอญ ขึ้นในประเทศไทย เหตุผล.....					
3. ผู้เสียหายที่ถูก แก๊ง คชด. นอกรีต จับกุม และถูกจำคุกอยู่นั้น เป็นผู้ บริสุทธิ์					
4. การเผยแพร่คลิปจาวของคาราคัง เป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม เหตุผล.....					
5. จากกรณีแก๊ง คชด. แสดงให้เห็นว่า ผลตอบแทนจากภาครัฐ ไม่เพียงพอ กับค่าครองชีพของตำรวจ					
6. โปรแกรม “ซ็อกเทอร์apie” หรือ การบำบัดซ็อกความรู้สึก จะแก้ปัญหา แก๊งจักรยานยนต์เยาวชน ชิงกวนเมืองได้					
7. จ.ส.ต.จรรยา แก้วกุล สมาชิกร่วมแก๊ง คชด. นอกรีต ยิงตัวตาย เพราะรับ ไม่ได้ที่สื่อเสนอข่าวรุนแรง					
8. กลุ่ม อส. จังหวัด เพชรบุรี รุมซ้อมนักท่องเที่ยวระหว่างเข้าตรวจสถาน บันเทิง ทำเกินกว่าเหตุ					
9. การออกมาแถลงข่าวหย่าร้างของคารา เป็นการสร้างภาพลักษณ์ ในทาง ไม่ดี ต่อสังคม และวัฒนธรรมไทย					
10. ควรตัดสัญญาณมือถือในบริเวณสนามสอบ ไอเน็ต – เอนเน็ต เพื่อ ป้องกันการทุจริต เหตุผล.....					
11. ผู้ที่นำจตุคามรามเทพ ที่ไม่ได้ปลุกเสกไปตั้งได้ตั้งไม่กว่า 2 แสนองค์ ลบหลู่สิ่งศักดิ์สิทธิ์					
12. แพทย์โรงพยาบาลชุมชนส่งคนไข้ ไปโรงพยาบาลใหญ่ เพราะกลัวถูก ฟ้องหากรักษาผิดพลาด เป็นการกระทำที่ถูกต้อง					
13. เยาวชนก่อเหตุขโมยรถไปขาย บ่งชี้ถึงความล้มเหลวของสถาบัน ครอบครัว เป็นอันดับแรก					
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉยๆ /ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ว่าที่ร้อยตรีกมลเทพ จิตเฉลิมชัยพันธุ์ เกิดเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ.2524 อยู่บ้านกะเจด อำเภอมืองนครระยอง จังหวัดระยอง จบการศึกษาระดับมัธยมต้นและมัธยมปลายสายวิชา วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่โรงเรียนระยองวิทยาคม เมื่อปี พ.ศ. 2543 จากนั้นจึงเข้าศึกษาต่อ ในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยบูรพา จนจบการศึกษาเมื่อปี พ.ศ.2547 และได้รับการแต่งตั้งยศทหาร เป็น ว่าที่ร้อยตรี ในปีเดียวกัน หลังจากนั้นจึงเข้าทำงาน กับบริษัทเอกชนของญี่ปุ่น เป็นระยะเวลาหนึ่งปีเต็ม จึงลาออกเพื่อเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวารสารสนเทศ ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ.2549

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย